

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k. (7), 1/8 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Feudális hazafiság.

Budapest, június 14.

(v.) Micsoda vad csahalást visis véghez
körültünk a nemzetiségi hazaárulók kopó-
falkája! Pangermán csirkefogók, vadrac pi-
maszok, dákóromán utonállók, panszláv zsi-
ványok kelnek egymással versenyre a magyar
nemzet szidalmazásában és üldözésében. Teg-
napelőtt Lurtz Károly kofalkodik egy osztrák
kereskedővel, amért emez magyar nyelvű
levelet mert hozzá intézni. Tegnapi Pavlovics
Ljubomir ver véresre magyar fiukat, amért
hazafias nótákat mernek énekelni. Ma az
aradi oláh zsinat követi el nemzetünkön azt
az inzultust, hogy püspökké — s tehát fő-
rendiházi taggá is — megválaszt egy hitvány
hazaárulót, aki Bukarestben és Bécsben de-
nunciálta a magyar államot. Holnap vagy
holnapután pedig a felvidéki tót izgatók fog-
nak megint valami merényletet ellenünk. Nap-
nap után folyik a rendszeres országbontás,
a makacs honárulás a nemzetiségi lapokban
s a bujtogatott rejtett odvaiban. Tervszerűen,
hihetetlen vakmerőséggel és csaknem félelme-
tes állhatatossággal üzik köröskörül ezt a vég-
zetes munkát belső ellenségeink.

A magyar sajtó résen áll. Igazán hűs-
ges és éber őrszeme most is a nemzeti ügy-
nek. Szeme rajta van az izgatók és áskáló-
dók kezén; gyanus neszt ha hall, megadja a
vészelt és óvatosságra, örökös készenlétre
intí a közvéleményt. Ebből a munkából ki-
veszszük a magunk részét mi is e lap ha-
sábjain. Derék bajtársainkkal együtt örököndük
és harcolunk mi is. Nem a dicsekvés vágya
mondítja el ezt velünk. Hiszen csak a kötele-
ségünket teljesítjük, amiért semmifele el-
ismerés nem jár. Sőt büszkék vagyunk
arra a sokféle gáncsra, ami az országbontó

sajtó csalitjaiból hangzik fel a nemzeti előőr-
láncnak épp ama pontja ellen, amelyet mi
foglalunk el. Mennél tájékozottabb a gyűlölete
a hazaáruló sajtónak ellenünk, annál nagyobb
mibennünk a megnyugvás, hogy nem hanyag-
oltuk el hazánk irányában kötelességünket.
S jól esik megállapítanunk azt az örvendetes
tényt, hogy magyar újságíró bajtársaink mind-
nyáján egyforma hévvel, egyforma áldozat-
készséggel, egymás szeretetével és kölcsönös
támogatásával szolgálják a minden oldalról
veszélyeztetett nemzeti ügyet.

Egyetlen egy szennykes kivétel van e kris-
tálytisza szabály alól. Egyetlenegy magyar
lap akad, amelylyel az országbontók sajtója
teljes joggal meg van elégedve s amelynek a
nemzetiségi hazaárulók gyönyörködve vere-
getik a vállait. Ne tessék hinni, hogy ez az
ujtság a néppárt hivatalos lapja, az *Alkotmány*.
Egyoldalú felekezeti felfogása mellett is be-
csületesen részt vesz a néppárti organum a
nemzeti védekezés munkájában. Legfeljebb
ott tapasztalhatni nála valamelyes tévovázást
vagy lanyhaságot, ahol a nemzeti ügy az
egyház érdekével áll szemközt. De hogy ő a
szívük és lelkük szerint jó magyarokat a
haza érdekének a nemzetiségekkel szemben
való megvédése miatt valaha megtámadta volna,
arra példát egyet sem tudunk. Erre a gyalá-
zatoságra csupán egyetlen magyar újság
vetemedett eddig: a *Hazánk*, a feudális agrár
tábor felbérelt közlönye. Ez a lap volt az,
amely a kultuszvita során a nemzeti eszme
alapján való sorakozást elvetette s a feleke-
zeti gondolat alapján ajánlotta a szerveke-
dést. Ez a lap volt az, amely világgá merete
kürtölni azt a cudar butaságot, hogy a nem-
zeti eszme nem egyéb szemfényvesztő ká-
párazatnál, amelyet a kozmopolita zsidóság ta-
lált ki, hogy a magyarországi keresztényeket

kiszípolozhassa. S ez a lap volt az, mely
nemrég, midőn mi itt e lap hasábjain a
pangermán és dákóromán izgatásokat le-
lepleztük, ezt a mi hazafias felháboro-
dásunkat műsovinizmusnak nevezte s az
országbontók ellen intézett támadásainkat
olybá tüntette fel, mintha az ártatlan nem-
zetiségeket ok nélkül akarnók piszkolni és
üldözni. Lett is erre nagy öröm a nemze-
tiségi sajtóban. Oláh, vadrac, zöldszász ver-
senyt dicsérette az agrárlapot, amért jól oda-
mondott a nemzeti közvélemény tolmácsainak
és harcosainak. És megesezt a magyar sajtó-
nak ezen az Ephialtesén az a dicsőség, hogy
a zöldszász pangermánok legpiszkosabbja, a
hirhedt Korodi-Lutz, akit a magyar parlament-
ben össze-visszabátangoltak és gazemberez-
tek s aki mindezt egyszerűen zsebre vágta,
hogy ez a nyomorult magyarfaló egy egész
vezércikket szentelt lapjában a *Hazánk* ma-
gasztalásának.

Hát számoljunk le valahára ezzel a hit-
ványsággal. Mit keres a magyar sajtó táborá-
ban az az ember, aki az agrár mocsárból,
amelyben tanýázik, csupán azért emeli ki
olykor a lábát, hogy a nemzeti ügy védel-
mezői felé rugjon véle? Mi joga bitorolja a
magyar újságíró nevét az, aki a Korodi-Lutzok
dicséretére pályázik? Mi joga jarkál kény-
szerubbony nélkül az épeszü emberek között
az, aki a nemzeti érzést a kozmopolita szel-
lem találmányának merete mondani? Mi joga
forgat magyart pennát az, aki a nemzetiségi
izgatók legcudarabbjait is hajlandó keblére
ölelni, mivelhogy keresztények s aki a ma-
gyarul érző, magyarul gondolkodó, magyar
hazájukért élő-haló, magyar nemzetükért lel-
kesen dolgozó honpolgárok százezreit elrugja
magától, mivelhogy más oltár előtt mutatják
be áhitatukat az örökkévaló egy istennek?

TARCA.

Csak egy vonalnyit ...

Csak egy vonalnyit nőlj ki a tömegből,
Csak egy eszméből váljék szép valóság:
Megkezdődik a lelked Golgotája,
Tüskéjüket nyújtják feléd a rózsák.

Nem érhetsz többé az örömpohárhoz,
Hogy mérgezés félelme el ne töltson,
És nem tehetsz jót többé senkinek sem,
Hogy gaz gyanú ne érjen érte kölcsön.

Csikasz vadakként kullognak nyomodban
A rágalom és hízelgés kutyái —
És csattogó fogakkal lesve várják,
Mely perében tudnak védtelen találni.

Szokatlan lánggal lobban föl az elméd?
Gyujtogató vagy! Kél nagy tüzi lármát!
S orvül parittyák zúdulnak utánad,
Ha száll a lelked, a helyett, hogy járna.

Készülsz hazáért nagy s szent áldozatra?
A nap felé tart bátor, tiszta szárnyad?
Érezned kell, mely lényedet lenyűgzi,
Valami porba húzó lomha árnyat.

A kis leleknek ármányos hatalma
Utad szegi, s rád fekszik, mint az átok...
Ha e világon boldogulni vágyol,
Ne vágyd boldoggá tenni a világot!

K. Lippich Elek.

UJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Írta: JOKAI MÓR.

— Én fel fogom jelenteni a hatóságnál ez
istentelenséget.

— Gondold meg annak a következményeit.
A rendőrség megteszi a maga intézkedéseit. De
azokat csak jövő pénteken fogja foganatosíthatni,
a mikor az uri cimborák a Buddha-ünnep címe
alatt orgiákat ülni összejönnek. Az eredmény
drasztikus lesz. — De hogy marad ennek az elő-
készülete titokban hat napon keresztül? Hiszed-e,
hogy Natália bir annyi tettései tehetséggel, hogy
el ne árulja magát a jövő péntekig?

— Bizom hozzá.

— Vedd fontolóra, ennek a nőnek el kell
titkolni, hogy ott volt férjruhában a belzázári
lakomán, hogy ő árulta el előtte, meggyónva,
amit látott és ballott, és nem lesz szabad neki
észrevétni egy arevonásán, egy reszkető szaván
a hozzá közeledő férj előtt, hogy őt utálja, gyűlöli,
megveti.

— Meg fogja tenni.

— No én ilyen színésznőt nem ismerek, aki
erre a szerepre képes volna. Te! Eltűnni a férj-
nek a csókját, amit az egy paraszt-nimfára paza-
rolt az ő szemelőtt!

— Képesnek hiszem rá. Hiszen minden
bűnei dacára is szereti a férjét.

— És utután el kell neki tűnni, hogy azok

a mulattató leányok, akiket igaz oka van kikor-
bácsolni a házából, mindennap feljöjjenek hozzá,
egymást felváltva, táncolni, dalolni s ő azoknak
mindennap zongorázzon a most már meggyűlöl-
t dalaikhoz.

— Meg kell neki tenni.

— Lyubissza gyanut fogott ellene, ki tudja-e
játszani annak a furfangos nőnek a kémkedését,
aki mindenütt sarkába lesz?

— Erre majd én fogom betanítani.

— És már most végül, hogy ha hat napon
keresztül sikerül ez a kinteljes komédiajátás, a
hetedik napon, azon a szörnyű péntek-napon,
nem fog-e eszébe jutni a nőnek, hogy mi lesz a
következőse e förtelmes bűn fölfedezésének? Hogy
férjét ezzel tönkrosilányítja, világ példájává teszi,
talán börtönbe juttatja, együttelésüket lehetlenné
teszi? Lehet, hogy a bosszúálló apák, akiknek a
leányait elesábitotta, agyonverik. S nem az fog-e
következni, hogy abban a pillanatban, amelyben
Tihamá a pénteki Buddha-ünnepre indulni ké-
szül, Natália a nyakába borul, visszatartja: ne
menj oda, veszedelembé rohansz, titkod el van
árulva, kelepecebe rohansz! Hiszen te mondad,
hogy milyen erős az asszony szerelme.

— De az asszony gyűlölete még erősebb.
Ez is gyónás-titok; de neked meg kell mondanom.
A női büszkeség van megsértve: és ez sárkány.

— De még mindig nem jutottunk el odáig,
hogy mi lesz ennek a vége? Hogy a megsértett
női büszkeség képes az ilyen megtorlásba bele-
egyezni, azt lehetne tartom. Ha száz nőt meg-
kérdnének, mind a száz azt mondaná, hogy ugy

Valóban es az igazi kozmopolitizmus szelme, mely hazát nem ismer, csak abrakot, amit a feudális nagy urak hintenek eléje, ha jól nyert. Akinél a dírmálóm elem nem az, hogy ki érzi és vallja magát szeretettel és lelkességgel magyaroknak, hanem az, hogy ki milyen érdeksoporthoz szegődik, az hiába majmolja szellemtelenségét a bevált magyar publicisták szövegeit és formáit s az hiába mutat rá együgyű dőltyében ősi cimerére, mert biz abban kevesebb magyar lelkiismeret lakozik, mint valamelyik épp most bevándorolt galiciai zsidóban.

Engem hál'istennek vesztettül gyűlölnék a Lurtzok, a Pavlovicsok, a Mangrák és az egész országbontó banda. Rászolgáltam buszsan tajtétköz haragjukra; s a jó isten segédelmével ezentúl is rá akarok szolgálni. S ha engem a *Házánk* nem akar magyarnak akceptálni, fittet hányok e bambaságnak. Az én magyar voltom nem szorul a feudális kosztion hízlat elismerésére. Azt nekem megadta az én hazám alkotmánya; s megadta az isteni gondviselés, amelyet hálással áldok azért a kegyes rendelkezésért, amelyvel megengedte, hogy az én bölcsöm is magyar földön ringjon, azon a magyar földön, amelynek szabadságáért apám fegyvert ragadott s amelynek ölében porladnak évszázak óta őseimnek csontjai. Azokat a pökhendi suhancokat, akik engem akarnak kiközösíteni e nemzetnek kötelekéből, még csak ki sem nevetem; megvetni sem, legfeljebb szánni tudom őket. Nem úgy öcsök. Itt a magyar földön én ugyanolyan jogon szeretem a magyar hazát s ugyanolyan jogon vagyok e nemzet igaz fia, mint akár az ur, akár az urnak fényesnevű és duskincsű gazdája. Különbség közöttünk csak az, hogy engem Korodi-Lutzék gyűlölnék és ezt ki is érdemeltem, az urat pedig e piszkos, hazafülszad had az egekig magasztalja, amit szintén méltóztatott kiérdemelni.

Ezek után újra kérdezhetném, mit keres az ilyen penna a magyar újságírók táborában? De most már egyebet kérdezek. Jeleül azt, hogy a felekezeti szellemnek ilyenét tultengese megféré-vajjon a szabadelvűpárt programjának legényegesebb alapelveivel: a *szabadelvűséggel*? Ha nem fér meg, hogyan támogathatják gróf Károlyi Sándor és gróf Zselénszky Róbert ezt a lapot? S ha támogatják, hogyan lehetnek tagjai annak a több-

ségnek, amely magát céltudatosan szabadelvűpártnak nevezi?

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, június 14.

A *Budapesti Napló* adott hírt arról a fölháborító esetről, melynek gyászos hőse — *Pavlovics Ljubomir* országgyűlési képviselő ur. Az esetet nekünk a szabadelvűpártnak egy igen komoly tagja mesélte el és nem volt, nincs is okunk, hogy előadásban kétkeljük. De amikor ilyen fölháborító szereplésről van szó, mindig szeretnők remélni, hogy *Pavlovics Ljubomir* ur képes lesz magát valahogyan igazolni. Szeretnők remélni még ma is, amikor *Rátkay László* lelkének egész haragjával emlékezett meg a dologról a képviselőház ülésében s amikor a törvényhozás igazán egyhangú megbotránkozásal tört pálcát a szerb képviselő ur viselkedése fölött. Mégis szerencsésnek és tapintatosnak valljuk az elnököt *Daniel Gábor* döntését, aki azt a várakozását hangsúlyozta, hogy *Pavlovics* ur mihamarabb módot fog találni, hogy magát a t. Ház színe előtt tisztázza. Mi szeretnők legjobban, ha ez bekövetkeznék. Tartunk azonban tőle, hogy nem igen fog bekövetkezni. Három napja, hogy a *Budapesti Napló* azzal a szomorú híradással szolgált. Három nap óta van az eset a nyilvánosság előtt. Három nap alatt *Pavlovics* ur nem tartotta szükségesnek, hogy cáfolatát — ha cáfolni tud — rendelkezésünkre bocsássa. Hát ilyen körülmények között vajmi kevés a reményesség, hogy *Pavlovics* ur meg tisztázza magát. Bár csalódnánk, — de nem merjük remélni. Egyelőre tehát konstátáljuk, hogy az egész törvényhozás egy véleményen volt az eset megítélés tekintetében s hogy az egész törvényhozás ugyanegy várakozással néz a pere elé, mikor *Pavlovics* ur megjelenik a maga igazolására, ha ugyan megjelenik.

Maga a napirend ma gyorsan le volt tárgyalva. A gazdasági eselédpénztárak módosításáról szóló javaslatnak nem akadt ellenzője s ami vita támadt, az inkább torzsalkodás volt abban az irányban, hogy *Ivánka Oszkár*nak nem tetszett az a hang, melyen *Visontai Soma* a munkások ügyét megbeszéli, viszont *Visontainak* és az szélsőbálnak nem tetszett az a hang, melylyel *Ivánka* a szélsőbál szónokait leekézeti. Ebből a kölcsönös nem tetszésből torzsalkodás, esetepaté kerekedett, de az egész igazán nem tartozott a *Darányi* javaslatá-

hoz. A esetepaté nélkül szebb lett volna a vita. Így csak *Darányi Ignác* beszéde tette nyivóssá a vitát. A miniszter ma is sok szeretettel, aprólékos gondossággal terjeszkedett ki a kis emberek ügyes-bajos dolgaiba s még *Visontait* is engedékenységire bírta, mikor bejelentette, hogy őszre maga fogja javasolni egy szociális bizottság összeállítását. Így aztán a javaslat egyhangú szavazással ment keresztül.

Kisebb javaslatok után négy interpelláció maradt volna még az ülés végére. Ebből azonban kettőt máskorra helyeztek át, mert a miniszterelnök nem volt jelen az ülésben. Maradt kettő. A fontosabb *Benedek János* volt a tisztviselő fizetésrendezése ügyében. Erről az interpellációról s a pénzügyminiszternek örvendetes válaszáról külön cikkben emlékezünk meg. Szóval: e helyütt már csak azt az interpellációt kell szónvá tenni, melylyel *Pichler Győző* panaszolta fel a honvéd-fogházak rabiparával okozott versenyt. De erre bár *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter igazán általános derűtlenség közben adta meg a választ. Mert kijelentette, hogy az első vállalkozó, akivel a rabipar értékesítésére szerződést kötöttek, öt hónap múlva megszökött; a második szerződés alapján pedig összesen 11 korona 50 fillért kerestek eddig a rabok.

— Ettől ugyan nem pusztul el a magyar kispár! — konstátálta mosolyogva a miniszter. S a t. Ház mosolyogva csatlakozott a miniszter véleményéhez.

A képviselőház ülése június 14-én.

— Kezdele délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Daniel Gábor.
A kormány részéről jelen vannak: *Szál Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László* pénzügyminiszter, báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter, *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter.

Elnök: Jelenti, hogy *Sziklay Ede* választása ellen kérvény nem adatott be. (Égy hang a szélsőbaldalon: *Abey!*) Kérem, ilyen kifejezéseket ne használjunk a magyar parlamentben. (Élénk helyeslés.)

A vadrac.

Rátkay László: T. képviselőház! Az ügy, amelyet a t. képviselőház színe elő hozok és elbírálás alá bocsátok, ma még képviselőtársunk, *Pavlovics Ljubomir* török-becei képviselőnek az ügye. Azt hiszem, a t. képviselőház tagjai ismerik a tényállást, szükségesnek tartom azonban mégis röviden előadni. (Halljunk! Halljunk!) A *Budapesti Napló* tegnapi számában egy közlemény jelent meg, amely szerint a szegedi internátusban, melyben dőlvidéki vasuti tisztviselők gyermekei neveltek, ragályos betegség ütött ki, miert is a gyermekeket ideiglenesen hazakeresztették. A gyermekek a vasuton dalolva mentek baza és így többek közt *Nagy-Kikindán* egy része

— Megmondom.

— Vagy talán mégse. Az a valaki el fog ide jönni és úgy nyit be, mintha már sokszor járt volna itt. — Magát a nevén szólítja és — nem tudom...

Valamint gondolt még, de nem merte kimondani. Gyorsan eltávozott, mosolyogva, vidáman és a csepegő esőben felemelt fejével, sietős léptekkel elindult a liget felé.

— Bokor, bimbó, vadgesztenye, virág, hattyu, tó — tó — mondogatta magában szinte fennhangon. — Virág, hattyu, bokor, levegő, — én — ő — szerelem.

Nem bírta tovább. Le akart feküdni egy padra, de az vizes volt. Egy vadgesztenyefa törzsét mégis átölelte és odasimult hozzá s a fátyolos arcát pühán ráfekette.

— Még kellene halni, — mondta aztán — de előbb egy nagyot kiáltani. Egy nagy szót, bele a mindenségbe! Egy nagy szót, amitől egyszeribe sirva fakadjon mindenki.

Egy kis pettyes, pirosáru bogárka mászott át az uton, azt megpiszkálta ernyője hegyével.

— Te, ember, mondta neki — akarsz sirni? Nem bírt magával.

Egy koldus ember jött vele szembe és levette előtte a nehéz sapkáját.

— Az isten nevében, asszonyság!

— Az isten nevében!

A kis aprópenzes erszényből egy arany gurtal a koldus kalapjába.

— De imádkoznod kell érte egy kiesit — mondta

Egy asszony meg a párja.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcaja. —

Írta: *Erdős Renée.*

Eső esett, langyos, illatos júniusi eső, amely csak úgy csalogatta az embert kifelé a szabadba. A könnyű, áttetsző felhők mosolygóni látszóttak és lebeszéltek a földre.

— Nincs szándékunk haragudni, csak összejödtünk egy kis barátságos permetezésre. De mögöttünk a nap és mihelyt akarja: szétválunk és eloszlunk. Ugy is csak gyöngén takarjuk, mint a fátyal a szép asszony arcát. Azért rejtjük el, hogy jobban lássék...

Igy beszéltek a felhők.

Az asszony pedig, mielőtt elment volna, még visszafordult az ajtóküszöbről és belenézett a tükörbe. Felemelte az ujját és megfenyegette a mosolygó, üde, viruló mását:

— Éva, okos légy! Ne csinálj bolondot! A kis eszedet tartsd együtt, Éva asszony!

Ezek után pedig elfordult és ment. A két kezét odanyújtotta esőkre a markos asszony-cselédnek az előszoba-ajtóban és szeretettel rámosolygott.

— Ot órára itthonn leszek. Ha valaki jönne, — ámbár nem hiszem — de ha véletlenül mégis: öt órákor itthonn leszek.

— Igen — mondta az asszony — igen.

— De ha — tudja Mari — olyan valaki, akit maga még itt nem látott — azért bebecsülhet — érti? Mondja, hogy én itthon leszek és hogy azt izentem: várjon.

kellett a gazembernek. Bár lenyakkazná a gonosztevőt! De nem nyakazzák ám le! Az osztrák kriminális törvények szerint a Buddha-templomi saturnáliákból lesz egy esinos botrányeset, amiben az alsó személyek, a bűnös leányok vezekleni fognak. De a felsők, az uraságok, tetemes pénzbírsággal szépen menekülnek. Lyubisszát, az egész intézőjét talán elviszik Mária Nostrába. De Tihamér a rendőrségi eljárás után hazabocsáttatik a kastélyába. Gondoltál te arra a jelenetre, ami akkor a férj és feleség között támadni fog?

— Bizony, arra nem gondoltam.

— Es ha Tihamér rájön arra, hogy a Buddha-ünnep misztériumának feljelentése honnan eredt?

— Akkor az a végsőkre fog vetemedni.

— Arra készen lehetünk.

— Az asszony védelmére kell gondolnunk. Tudsz te valami kijárást ebből a tömkelegből?

— En csak egyet tudok. Natália nem maradhat e botrány után többé együtt a férjével. Neki el kell őt hagyni s elvonulni egy orosz apácázárdába. Ennek a közvetítését én vállalom magamra.

— Én pedig odáig örködöm fölötte. Rögön beköltözöm a lippai kastélyba, mint hivatalos gondnok s ki nem mozdulok onnan a fatális hét napig. Ezzel be volt fejezve az értekezés.

(Folytatása következik.)

FÉNYKÉPÉSZETI MŰKEDVELŐKNEK

Kitűnő fényképezési szalon- és utazó apparátusok új, felülmúlhatatlan pillanatnyi kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, BECS, Tuchlauben 9. sz.

Kívánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletág alapított 1854-ben.

és ifjúságnak kiszállott és ott a Szózatot és Himnuszt énekelte. (Élénk éjzenés a szélsőbaloldalon.)

Madárász József: Eljének a fiúk.

Rátkay László: A Szózatot és a Himnuszt éneklő fiukat megtámadta Pavlovics Ljubomir képviselő és állítólag azt mondotta nekik: „Ti, mint született szerb fiúk, hogy tudtok ilyen gyalázatos, a szerbet megbecsületlenítő éneket dalolni?” (Nagy zaj és mozgás a szélsőbaloldalon. Mozgás jobbjelől.) és a gyermekeket bántalmazta és meg is verte. (Élénk felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ez gyalázat! Ez türetlen!)

Pichler Győző: Talán a kormánypárt is megbotránkoznék? (Felkiáltások jobbjelől: Meg is botránkoznak! Egy hang: Vigyázni kell Magyarországra!)

Rátkay László: T. képviselőhöz! Nézzünk a történetek mélyére! Mit csináltak a gyermekek akkor, amikor a Himnuszt és a Szózatot énekeltek? A magyar hazaszeretnek és a magyar állameszméhez való hűség ragaszkodásnak adták ifjú lelküknek igen becses megnyilatkozását! (Ugy van a szélsőbaloldalon.) Már most, ha a magyar hazaszeretnek e megnyilatkozását Pavlovics Ljubomir képviselőtársunk (Élénk felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nekünk bizony nem társunk!) megbecsületlenítőnek találta, akkor ebből csak az következhetik, hogy Pavlovics Ljubomir képviselőtársunk (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nem társunk!) nem tudja azt, hogy mi az a magyar hazaszeret, nem tudja azt, hogy mi a magyar állam fenntartása, nem tudja azt, hogy mi az egység magyar nemzeti gondolat. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Buzáth Ferenc (a jobboldalra mutatva): Az önk büne, hogy ilyen képviselőt tőrnek! (Felkiáltások jobbjelől: Semmi közünk hozzá!)

Vérszi József: Hiszen kormánypárti embert buktatott meg, Buzáth képviselő ur!

Rátkay László: Ha áll az, hogy a tisztának elmentte a tisztatlanság, ha áll az, hogy az erénynek elmentte a bűn, hogy a becsületnek elmentte a becsületlenség, akkor a hazaszeretnek elmentte a hazaszeretlenség. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És ha igaz az, ami történt, akkor Pavlovics Ljubomir képviselőnek többé ebben a Házban helye nincs. (Élénk felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ki vele!)

Vérszi József: Németségéből kifopoznak az ilyet!

Rátkay László: A képviselőházba minden politikai meggyőződésért való küldelmet be lehet hozni, egyet azonban, a magyar állami eszme megtagadását, a hazaszeret megtagadását és lábbal tiprását, ezt a politikai becsületlenség idehozni eddig sem volt szabad. (Általános élénk helyeslés és tejesítés.) En az hiszem, hogy a t. képviselőház pártkülönbség nélkül (Ugy van! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) és maga a magyar kormány is, akinek habár nem irott. de a lélekben és a szívben a magyar államiérdek agyába beírták, örök kitörölhetetlen törvénye az, hogy a magyar állam nagyságára mindnyájunknak egyetértő vigyázzunk kell, ismétlem, a t. kormány is egyet-og érteni velem abban, hogy alkalmat kell adni és Pavlovics Ljubomir képviselővel meg kell érteni, hogy siessen mentül előbb, a lehető leggyorsabban, a madárrepülés gyorsaságával jönni és a Házban nyilatkozni, hogy vajon igaz-e, amit róla állítanak (helyeslés), mert ha nem igaz, (Halljuk! Halljuk!) . . .

Bakonyi Samu: Ez az erkölcsi inkompatibilitás!

Rátkay László: És ha ez nem áll, adja Isten, hogy úgy legyen, akkor Pavlovics Ljubomir Isten mentve, és ha igaz, ami történt, akkor, ha nincsen is törvény reá, Pavlovics Ljubomir többé a Házban

nem maradhat. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Kipolozzuk!) és ha a t. Ház és a t. kormány ebben a Házban erről nem gondoskodnak, amit nem hiszek, akkor kénytelen vagyok kijelenteni a t. Háznak, hogy a függetlenségi párt, amely már eddig is visszafelé, nehéz türelemmel nézi azokat a nemzeti igazságokat, melyek az országban folynak. (Felkiáltások a jobboldalon: Mi is!) nehéz türelemmel nézi, hogy mit csinálnak egyes nemzeti képviselők, akik azt hiszik, hogy a nemzeti törvénynek azon szavaiból, hogy minden magyar polgár az osztrák és egyesleges magyar nemzetnek tagja, hogy e fenéségek elvből a rájuk kedvező jogokat vonják le, azonban a közelettségeket nem, hogy vannak egyesek, akik tulmenen minden határon és visszafelé a magyar nemzetnek szelidségével, elnézésével, még azokra a politikai becsületlenségekre is velemmednek, hogy a magyar nemzet ellen odakünn ellenségeinknél askálódnak, a magyar nemzetet gyalázzák, megtiporják, elárulják.

Pichler Győző: Mint Lurtz Károly ur!
Rátkay László: Ismételtem, ha a Háznak osztrák ereje nem adna elégtételt, ez a párt, a függetlenségi párt nem fog várni többé türelemmel és épp úgy, mint a tüzhányóhegy, földet rengető erővel fog kitörni és a salakot e Házból ki fogja szórni. (Általános helyeslés. Hosszantartó éjzenés és taps a szélsőbaloldalon.)

Élnök: T. Ház! Napirend előtti felszólalásnál határozathozatalnak helye nincs. Magam is ki kell, hogy jelezsem azon véleményemet, hogy meg vagyok arról győződve, hogy Pavlovics Ljubomir képviselő ur meg fog jelenni itt a Ház színe előtt és elmondja az esetet az igazsághoz híven. (Általános helyeslés.)

(A munkáspénztár.)

Bornemissa Lajos szerint a törvényjavaslat teljes mértékben pótolja a hiányokat, amelyeket az 1900. évi XVI. törvények hagytak. Elisméreléssel volt a földmivélségi miniszternek az alapörvényért, még fokozottabb az elismerése a kiegészítésnél. Elfogadja a törvényjavaslatot. (Helyeslés jobbjelől.)

Visontai Soma: A kormány azt hiszi, hogy ezzel a javaslatnál pótolta a sok mulasztást a szociális törvényhozás terén. Pedig nem így van. Sőt ez a törvényjavaslat épp annál élénkebb törekvést kelt, hogy ha egyik irányban tett a kormány valamit, a többi irányban is tegyen. Ott van az éjjeli munka, a női munka, a gyermekek és tanonok munkája, E téren eddig semmi sem történt, sőt még ígérgetet sem kaptunk. A földmivélségi miniszter érdeme, hogy azt a tudatot, hogy az államnak kell gondoskodni a munkásokról, ő kezdte ébreszteni. Szeretné, ha az igazságügyminiszter követné a földmivélségi miniszter példáját. Ugy vagyunk ma már, mint az egyszerű cigány, akitől azt kérdezték, hogy miért bántja azt a holmit, mikor az a másé? — Tudom, tudom, — mondja a cigány — de mikor már minden a másé. (Derültség.)

Áz állam mindent államosít már, nem is tudjuk, hol ragadjuk meg a társadalmi tevékenység gyepőjét, mikor minden az államé. Mikor az insüsek és munkanélküliek munkát kértek, akkor proponálta, hogy a munkásügyet szakszertényalására egy társadalmi szakbizottságot szervezzünk. A miniszterelnök akkor ehhez elvben hozzájárult. A következő határozati javaslatot nyújtja be:

A képviselőház kimondja, hogy a többi állandó szakbizottságok módjára egy társadalmi bizottság alakítását is szükségesnek tartja. Tekintettel pedig arra, hogy a miniszterelnök ur már hónapokkal ez-

előtt ehhez elvi hozzájárulását kijelentette, sőt a Ház előtt ily kijelentést tett, hogy amint egy munkásügyi vagy más szociálisügyi törvényjavaslat a Ház elé kerül, azonnal a társadalmi bizottság megalakítását ő maga kezdeményezni fogja, ez a mostani javaslat alkalmából még sem történt meg, a Ház e bizottság sürgős megalakítására hívja fel egy a miniszterelnök urat, mint a Ház elnökét.

Ivánka Oszkár: Valahányszor a kormány ily természetű javaslatokkal járul a Ház elé, amint például az öszsel is történt, valahányszor a munkások sorsának javítása iránt, inségmunkák elrendelése iránt tesz javaslatot, minden ily alkalmat felhasználnak a földal egyes képviselői bizonyos támadásokra. Éppen azok teszik ezt, akik külföldben a munkásokkal igen élénk kontaktusban vannak, akiket a munkások mint őszinte barátokat gondolnak ismerhetni és köztük van leginkább Visontai Soma.

Visontai Soma: Nem röstellem, hogy a szegény ember baját átérzem. (Zaj.)

Biró Lajos: Nincs erre előjoga! (Ugy van! jobbjelől.)

Ivánka Oszkár: Mért irányítja éppen ennél a javaslatnál a beszédet úgy, hogy azzal szenzációt csináljon, felháborodást, izgalmat keltsen? (Élénk ellentmondás a szélsőbaloldalon.) Tessék csak elolvadni a beszédet.

Visontai Soma: Tárnyilagossabb már nem is lehettem! A miniszter ur is beismeri ezt.

Ivánka Oszkár: Az a munkásember, aki ezt a beszédet meghallgatta vagy elolvassa, sokkal inkább érez majd felháborodást, semhogy megnyugvást találja a javaslatban.

Volt eset itt a képviselőházban, amikor a kormány oly dolgokról reierált és oly pozíciókat tett, amelyeket a kazaraton a munkások nagy tömege hallgatott, mert tudták, hogy napirenden lesz az ügy. Hiszen nem lehet rögtön mindenkinnek annyit adni, hogy abból megélhessen, hogy sorsát javítsa, jövőjét biztosítsa.

Fozsgay Miklós: Más beszédeket hallottunk, amikor Ivánka Oszkár az ellenzéki padokon ült. (Mozgás jobbjelől.)

Ivánka Oszkár: Olyan irányban, amilyent most támadok, nem hallottak, mert beszédeimben inkonzekvenkiákat feltelvezni nem fognak, arra nézve példát, hogy a néppel szemben ellenséges álláspontot foglaltam el, nem találnak sem beszédeimben, sem cselekedeteimben.

Fozsgay Miklós: Reánk sem olvashat ilyeneket, hiába erőlködik.

Ivánka Oszkár: Hiszen éppen erről beszélek!

Fozsgay Miklós: Miért oktatja Visontait?

Ivánka Oszkár: Felháborodom azon, hogy szélsőbal képviselő lázító beszédek tartott. (Nagy zaj és ellentmondások a szélsőbaloldalon.)

Fozsgay Miklós: Nem szokásunk!

Biró Lajos: Az urak is elitélték!

Molnár Jenő: Bárcsak tudnók felizgatni.

Ivánka Oszkár: Nyilvánvalóan mások a felfogásaik. Mikor felháborodtam azon a beszéden, mely arra volt célzóva, hogy feloldítsa, reményességükkel meglozssa a munkásokat és én közbeszóltam, ezt úgy elmagyarázták, elcsavarták az illető lapokban, hogy a rendőrségnek kellett lakasomat őriznie, az én lakasomat, kif nem az bántott, hogy a munkások sorsán javító törvényeket hozunk, mert ellenkezőleg, mindig a legmelegebben támogattam minden ilyen dolgot, de az bántott, hogy van egy képviselő, ki az alkalmat felhasználja arra, hogy töltsék a bizalmat és a reményt elvegye.

— Eljött? — kérdezte.

— Talán nem várt engem? Bizonyára nem várt. Nem is sejtette, hogy jövök. Nem mondtam. Nem hívott.

— Nem hívtam — mondta az asszony. De vártam. Minek erről beszélni? Ha eljött, ugy is tudja, hogy vártam. És milyen régóta!

— És mindig engem? Csak engem?

— Csak? Igen. De más jött. Azt a mászt szerettem. Elmondjak róla mindent? Meghallgat? Vagy talán el se hinné? Az a másík soha sem volt olyan egészen itt, mint ahogy én akartam volna. Nem is lehetett. Arnyék volt. Valakinek az előre küldött árnyéka.

— Az enyém? — susogta a férfi és sötétpiros ajkai körül kivillantak a fehér fogai. A szemek körül egy kis ránc támadt, valami titkos hatalomnak az arora rajzolt vonása.

— Jövök és rátaposok az árnyékomra. És akarja, hogy nagy, nagy világosság legyen? Nagy, meleg fény? Akarja?

— Akarom — mondta az asszony s a két szemé imádatlalt tapadt meg a férfiü sapádt, felhevült arcán.

— Már álmodtam is erről, óh sokat! Ha tudnál lgy volt minden, mint most a valóságban. Csak jött, csak megfogta a kezem és kérdezte: kell fény? En azt mondtam: kell. Akkor aztán —

— Akkor?

— Semmi. Fölébredtem.

— Ezt értem — mondta a férfi. — Az ember akkor ébred fel mindég, mikor valami súlyos lépést kellene tennie. Toronyra mászik és mire a tetejére feljutna, — leesik, azaz hogy felébred. Nagy kincsét talál valahol. Az övé, csak ki kell érte nyujtania a kezét. De mire hozzáérne — felébred. Ez azonban csak álom. Most itt vagyok. És mielőtt még felébredhetne, én megragadom a kezét — és nem engedem, hogy eszméljen.

— De ne bántson engem! Föl ne emeljen. Csak tegye a kezét a fejemre és hagyja ott. — A kezét.

Most már nagyon gondolt a puha, fehér, hajlós ujakra. És a nyomásukat érezte a nyakán és a vibrálásukat a hajában.

— Ne, ne, nem akarom! — susogta kipi-rulva. Aztán, amilyen gyorsan csak tudott, sietett hazafelé.

Csakugyan ott volt már. Ült egy alacsony szőllyében, nyugodtan, mint egy szobor.

A homlokába hulló fekete haj árnyékot vetett a szeméire, valami sajátos árnyékot, amelytől azok még nagyobbaknak, fényesebbeknek látszottak.

— Itt van, — susogta a szolgáló az asszony fülebe és menten hozzáállott az öltöztetéséhez.

— Már megint sietett, — vetette a szemére gondoskodó hangon. — Hogy kimelegedett!

A bolyhos türlőközzel dörzsölgette a vállait, hátát, a két karját.

Féher patyolatot, frissen adott rá. Szalagokat bogozott, kapasokat illesztett egymásba. A hullámos haján is elrendezett egypár fűrtöt.

— Nem árt, ha a myrrha közé egy kis rózsavizet öntök? Mostanában ugy se akarta soha. De a két kezére jó lesz. Meghűsül. Most ugy ég, mint a tűz.

— Mari, Mari, mit akarsz velem?

— Csak ne féljen! A szája egész fehér. Minek remeg? Csak nem eszi meg! . . . Indult betel — hozzá. Utközben megfogódott a butorokba, az ajtó függönyébe. Mégis mosolygott, mikor rányitotta az ajtót.

— Évike asszony!

A zengő hang megbátorította kissé.

és nevetett. A bűnös lelkekért, akik boldogok. Meg kell mondanod az istennek, hogy minden igen jól van ugy, ahogy ő a mi számunkra elrendezte. És ha valamivel szebben csinálta volna, már nem is volna olyan jó.

Tovább ment. Belegázolt a tóparti pázsitba, amitől egészen vizes lett a cipője és a köpenye széle.

Rigók felelgettek egymásnak az ágak között. Főlnézett, keresztöket. És a galyakról egy hűs esősepp épp az ajkára hullott.

— Beh szeretsz engem, Isten! — mondta áhitattal. Ime, a te esköd.

Nagy labdarózsa-bokrok fehérlettek utjába, a levelek se igen látszottak a virágtól.

— A nyár hava ez. Hó, fehér, rezzög, illatos, de szép!

Belefáradt a sok látnivalóba és alig tudta követni őket az érzéseivel.

— A fűzfák mindig szomorúak. Valami fáj nekik. Lenéznek a vízbe és sirnak.

Ugy kellene, hogy egyszer nekik is legyen megváltásuk. Emelnék fel a fejüket és néznék a napot. De nekik nem szabad.

Elért a virágokhoz és sokáig ott kóválygott körülöttük.

Az óriás liliumok nem tetszettek neki.

Valami másst keresett. Rózsát, sok rózsát, pirosat, fehérét — de nem talált.

Hirtelen sajtáságos szorongást érzett a szívében.

Haza kellene már menni. Félőtre jár. Félőtre. — Még messze a város.

Hazamegy és leveti a sáros cipőit, a nedves szegélyű ruháját és átöltözik.

Mibe? Valami szép, puha tapintású, simuló, bibliai kékszínű ruhát kívánt magának. Nem szílymet, nem, olyat, amiben lányan, melegen, őszintén és asszonyosan oda omolhat valakinek a lábái elé, . . .

Visontai Soma: Ertelmes munkások azok taltak ismerik a dolgot!

Ivánka Oszkár: Visontai megdicsérte a földmivvelésügyi minisztert, ki, úgy látszik, jó irányt inagurál szociális javaslataival.

Visontai Soma: Ez a nézetem!

Ivánka Oszkár: De nekem az összkormány-nak! (Ugy van! jobbfelől.)

Visontai Soma: Neki fogok még többször menni! A t. képviselő ur is nekiment, mikor ellenzéki volt! (Nagy zaj.)

Ivánka Oszkár: Csak helyesek legyennek az argumentumok, akkor igazat adok neki. Nekiment az összkormány-nak és megszüldözta...

Visontai Soma: Megszüldözta?

Ivánka Oszkár: ... igen, azzal, hogy az öntevékenységet mindenféle ki akarja pusztítani!

Visontai Soma: Ez a nézetem, csak szájkosarat nem fog nekem a képviselő ur adni! (Zaj.)

Elnök: Csendet kérek!

Ivánka Oszkár: Ezzel a nézetével kívánok foglalkozni. Mit csinál a kormány, jön egy javaslattal... (Mozgás a szélsőbalon.)

Pozsgay Miklós: A tárgyhoz szóljon! (Mozgás jobbfelől.)

Ivánka Oszkár: A képviselő ur nem parancsol nekem!

Pozsgay Miklós: Parancsoljon az elnök! Mitőlünk el tudják vonni a szót, ha nem beszélünk a tárgyhoz. (Zaj.)

Elnök: Kérem, ne tessék zavarni a szónokot!

Pozsgay Miklós: Ne tartson lelkét, a tárgyhoz szóljon! (Mozgás jobbfelől.)

Elnök: A képviselő ur polemizál Visontai képviselő ural, innen is akárhányan megteszik; hisz ez természetes, kérem ezt nyugodtan meghalgtatni!

Ivánka Oszkár: Teljesen joga van a képviselő urnak támadni a kormány javaslattal, nekem pedig az a jogom, hogy megvédelem azokat.

Pozsgay Miklós: Nem védi, hanem minket támad!

Ivánka Oszkár: Ha együtt jár a kettő, ha nem lehet elkülöníteni egymástól, arról én nem tehetek.

Pozsgay Miklós: Ne adjon nekünk lelkét! (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Ivánka Oszkár: En Visontai képviselő ural foglalkozom nem a szomszédjával. Egyik kifogása Visontainak a javaslata ellen, hogy nincs benne a kötelező biztosítás. Eltekintve arról, hogy nálunk a viszonyok sem elég érteke arra, hogy a kötelező biztosítást behozzuk és egyéb nehézségek is állanak ennek útjában, de ha valaki a társadalmi öntevékenységen olyan tág teret öhajítja megvalósítani s ha ezt a kötelező biztosítás eszméjével szembeállítjuk, akkor a miniszter nem tudja, mit csináljon és Visontai melyik kívánásának tegyen eleget. Ugyanígy van az, amit a temetkezési egyletekre vonatkozólag mondott. A törvényjavaslattal, mint igen közérdekű, mint éppen annak az osztálynak javára szolgáló, amelynek érdekeit szíven viseli és amelynek sorsa javításához hozzájárulni igyekszik, elfogadják. (Hejyeslés jobbfelől.)

Visontai Soma: visszautasítja a lelkézetét. Meg tudja ítélni azt, hogy mit mondhat és mit nem. (Zajos helyeslés és szélsőbalon.)

Ivánka Oszkár: nem érti Visontai haragját. Bocsanatát kér tőle, mert nem akarta kioktatni, sőt készséggel elismeri, hogy Visontai sokkal többet tud, mint ő. (Derűtség.)

Magához szorította és nézett a lángoló arcába, büszke hatalomérzettel, a szép és kívánatos him merész fölényével. Ajkait rátapasztotta az asszony nyitott, libegő ajkaira és csókoltá némán, mohón, erőszakosan.

Aztán elbocsátotta magától és hagyta, hogy kirírja magát. A fehér kezeit némán simogatta, úgy beszélt hozzá hizelegre, lágyan, hogy minden szava elmosott egy könnyet, felszárított és csókot nyomott a helyébe.

— Ilyen asszony! — mondta neki. Hol volt eddig? Merre járt? Mért került el engem? Voltak estém, havas, ködös téli esték, amikor egymagam ültem otthon és vártam valakire. A szivarom hamuja leluított elém az asztalra és ebből a hamuból valóságos nagy szürke felhő támadt és beterített mindent. A nagy, vizsztatlan szürkeségben úgy hittem, hogy egyszerre csak rányitja az ajtót! Akkor bizonyosan a lábai elé borultam volna, mint egy vert kutya és könyörögtem volna, hogy simogasson meg. Sohasem látjt a szivem asszony után, azok közül, akiket ismertem. De egy után örökké sirva epedtem, az után, akit nem ismertem, de a kiről tudtam, hogy van valahol. Most itt van és azt hiszem, igen fogom sajnálni, hogy megtaláltam. Mert ezután nem lesz, akit várjak. Lássá, máris halálán és rossz vagyok maga iránt, aki pedig nem érdemi meg. Mondja hát, hogy térjek észre és becsüljem meg! Hiszen most már az enyém. Nemde?

Valami fájdalmas guny szállt ki a hangjából, ami egyszerre elzött minden mámost az asszony fejből.

— Ne nézzon rám ilyen nagyon gyermekes ijedelemmel. Akarja, hogy őszintén beszéljek? Ha két lávalólyam egymásba szakad, egyik a másikat emésztí föl. Csak összezetkőznek, a sustorgásuk lesz erősebb, mintha külön-külön mennének a maguk útján. De mire kellenek egymásnak? Egyik akkora erő és hatalom, mint a másik. Az ölelkészésük csak erőmértőzés. Ellenben, ha vala-

Plochler Győző szintén visszautasítja Ivánka lelkézetéseit. Pártja olyan hangot használ, amilyent jónak lát.

Ivánka Os kár átengedi a nagy hangot a szélsőbalnak, a többség majd csak a cselekvést tartja fenn magának.

(Szünet után.)

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter: Az 1900. XVI. törvényeik értelmében a házi cseledek közül azok, akik a gazdaság valamely ágánál is foglalkoznak, felvehetők a tagok közé. Általában inkább ki kell terjeszteni, mint megszoritani a segélypénztár keretét. (Hejyeslés és baloldalon.) Gondolkozik majd azon, mennyiben, mily részben lehetne ide a házi cseledek bevenni. Amennyiben az eddigi törvényes felhatalmazások alapján ez lehetséges nem volna, tárgyalásokat fog folytatni a belfügymiszterrel, hogy ezt a kérdést is lehetőleg megoldásra vezessük. (Hejyeslés a jobb- és a baloldalon.) Betegségnek tartja a azt, hogy kiszagadnánk és mezei munkásaink erővel a városokba akarnak túlnni.

Foglalkozott Csernoch az orvosi gyógykezelés és vizsgálatok kérdéseivel. Hát amennyiben vizsgálattól van szó, kénytelenek vagyunk a hatóságí orvosoknál maradni; ahol azonban gyógykezeléstéről van szó és a községi orvos nagyon igénybe van véve, ott módot adunk a magánorvosoknak is arra, hogy ezt a funkciót teljesítsék. E részben eddig is intézkedett már.

Ami a cseplőgépeknél és szecskavágóknál alkalmazott munkások kötelező biztosítását illeti, ez a kérdés már a földmivvelésügyi bizottságban is beható tanácskozás tárgyá volt. A bizottság íel is vett egy szakaszt, a hus-onötödik szakaszt, amely e részben megadja a kellő felhatalmazást. Ezen felhatalmazás felhasználásával a végrehajtási rendeletben úgy szándékozik intézkedni, hogy ezen cseplőgépeknél és szecskavágóknál lehessen nemcsak névszerint, hanem a nevekre való tekintet nélkül egyszer mindenkorra részben, vagy egészben a munkások biztosításáról gondoskodni. (Hejyeslés a jobb- és baloldalon.) Ezzel a törvény célját még hamarabb és még könnyebben fogjuk elérni. Akik ismerik a gyakorlati életet, azok tudni fogják, hogy a gazdaságban leginkább szántógyerekeknek, vagy gyomirtásra használják a gyermekek munkásokat, de már cseplőgépek etetésénél gyerekeket alkalmazni nem láttam.

Míg a társadalom még nem erősödött és ekképp bizonyos júnokót és különösen a szegényebb nép érdekében teljesíteni nem bír, addig igenis a kormány kötelessége kisegítőképp, arra az időre, míg a társadalom kézbe nem veheti ezen dolgokat, előjárni és dolgozni. Visontai szerint a munkások még mindig a szociális törvényhozást és a kormány működését bizonyos gyanakvással nézik. Az állapot e részben tagadhatatlanul javult, de azt elismerjük, még kívánni való sok van hátra. Mi azonban nem a munkásokkal állunk szemben, hanem a szocialista izgatókkal, akik nem jó szemmel nézik ezen törvényjavaslattokat, amelyek a ház egyhangú helyesléssel fogadták, azért, mert a rosszhiszemű szocialista izgatók hetenkit bezedték azokat a bizonyos 10 krajcárokat a maguk és a párkasszájuk zérére.

Rigó Ferenc: Ma is beszedik!

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter: Vagy még ma is sok helyen beszedik. Ha a nép felvilágosodik, az a becsületes magyar munkásnép, amelyet nem lehet eldögé kiemelni és dicserni, mert az, ha akar, az többet tud dolgozni, mint bármely népnek és államnak munkása; ha az a becsületes munkásnép

melyik csendes, hűvös, átlátszó forrásvízre akad, azt okvetlen felforraltja, meggyújtja, elszedíti. Engem annyi jelentéktelen asszony tett már boldoggá! És maga is megmaradhatott volna az árnyéka mellett. Oly jó pihegni, elnyugodni valakinek a szeretetében! Ez a mi találkozásunk egy nagy hadizenet. Most majd jön a harc, a tűz, a veszedelem, a rombolás.

Az asszony nagy szeméit különös láng futotta át egy percre.

Maga is olyasformát érzett, hogy nagy, gyönyörű hadakozás lesz ez és áhitotta, akarta forrón, vakon bízva a maga erejéhez.

Am a férfi szavai durván megcsapkodták benne az asszonyi büszkeséget. Szégyelte magát és közznyit erőszakot a hangjába, amint megszólalt:

— Hát ne legyen harc. Kössünk békét. Most még jókor van. Mindkét részről bizvást visszavonulhatunk szegény és megalázódás nélkül. En kezet nyujtok az ellenfeleimnek. Ime!

— Es én megcsókolom. Eva...

Rászorította ajkát a kicsiny, fehér kézre és fölállt.

— Isten vele, barátom, Isten vele.

Már menni akart, noha keze még ott fektött a férfi kezében.

— Így válunk el, Eva? Hisz ez lehetetlen. Valamit kell, hogy mondjon nekem. Nézze, én nem tudok. Örült vagyok és nem tudom, mi megy elbeme bennem. Valószínű, hogy mihelyt innen elmegeyk, rettenetesen banni fogom, amit tettem. Mondja, ha a küszöbéhez érve úgy érzem, hogy itt a helyem maga mellett: visszajöhetek-e?

— De hisz ez bolondság! — nevetett az asszony. Gyerekjáték! Am próbálja meg, menjen a küszöbíg.

A férfi a fejét csóválta.

— Nem értett meg, Eva. Nekem igen könnyű lenne itt maradnom. Elhiszi, ugy-e? De félek: maga megosal engem. Látszólag olyannak vesz,

azt fogja látni, hogy ha ő azokat a hoti tiz krajcárokat nem abba a bizonyos szocialista izgató pártkasszába adja, hanem a segélypénztárba fizeti be, akkor nemcsak magáról, hanem családjáról is gondoskodva lesz, bizony akkor a szocialisták a terület el fogják veszteni és így el fogják veszteni keresseti forrásukat is. (Hejyeslés. Ugy van! Ugy van!) Mi a szocialista izgatókkal nemes versenyre lépünk, felvilágosítással és meggyőzéssel, hogy a nép lássa be, hogy a kormány, a törvényhozás s társadalom a nép igaz barátjai, nem pedig azok, akik annak állítják magukat és csak izgatnak. (Ugy van! Hejyeslés.) Ami már most azt illeti, hogy a törvényjavaslattal oly hamar jött a Ház elé az 1900. évi XVI. törvények után, erre nézve utal az európai többi államokra, ahol a munkástörvényhozásban megállapodás nincsen; ahol bármily jó új eszme fölmerül, iparkodnak azt az új eszmét megvalósítani, vagy legalább azaz kísérlet tenni. Ha semmi egyebet nem érünk el, ha ez a törvényjavaslat a gyakorlati életben kétes értékű lenne is, — amit határozatlan kétségbevon — még akkor is, hogy a törvényhozás még a legutolsó napokban is a munkások ügyével foglalkozott, már ez is bizonyos jó erkölcsi hatással lesz, amelyet kisebbiteni nem szabad. (Ugy van! Ugy van!) De ez a törvényjavaslat, minden irányban csak előnyt és kedvezményt ad a munkásnak és azt semmi újabb teherrel nem sújtja. Elnögtötte azzal csak egy hónapig is várni lehetetlen lett volna.

Felhozta Visontai, hogy a temetkezési segítség mindössze legfeljebb 400 koronára rug. Ha tekintjük az Altdőn íel merült nagy mérgezési pereket, akkor most még idő elött volna ezen egy irányban tovább menni. Ha majd azt látjuk, hogy nagyobb bajok nélkül feljebb lehet menni, bizony akkor, bármit beszélnek is némelyek, újra ide fog jönni ilyen növelés törvényjavaslattal. (Általános élénk helyeslés és letzés.) És akkor kérti fogja a képviselőházat, hogy most már menjünk íel nagyobb összegré.

Azt is mondta Visontai, hogy ma-holnap oda jutunk, hogy az állam még a temetkezési egyesületeket is államosítani fogja. Nem arról van szó, hogy eltöröljük a temetkezési egyesületeket, hanem csak arról, hogy velük versenyre keljünk. Azt pedig a t. Ház mindenkor osztatlanul helyeselte, hogy a temetkezési egyesületeket a vidéken, különösen az Altdőn segíteni támogatni kell. Nem százak, hanem ezrek vesztettek el ott a pénzüket és százak és ezrek vesztésége által lettek diskreditálva a temetkezési társulatok.

Azt mondja tovább, hogy kívánatos, hogy a főszoabírák a népet felvilágosítsák (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) és kioktassák. Ebben a részben már intézkedett, szándékozik is újból megfeleltetni intézkedni és reméli, hogy a nép felvilágosításában nemcsak a hivatalos közegek, de a birtokos-osztály, nemkülönbön maguk a képviselők is támogatói lesznek. (Általános helyeslés.)

Visontai határozati javaslatot adott be egy szociális bizottság létesítése tárgyában.

Visontai Soma: A miniszterelnök ur helyeselte!

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter: Kéri a Házat, hogy a határozati javaslathoz, már a szerkezete miatt, se járuljon hozzá. De mint hogy a miniszterelnök álláspontját és nézetét ismeri, kötelezettséget vállal abban a tekintetben az ő nevében is, hogy akkor amikor az új bizottságot megnyitjuk és a bizottságok alakítása aktuális lesz, a többivel együtt ezt a bizottságot is meg fogjuk alakítani. (Általános élénk helyeslés.)

aminőnek adom magam s amilyenek a hirem után ismer. De én ugy sejttem — és ez az, amitől félek, — hogy maga nem elégszik meg velem így. Maga nekem támad, kifogart, átgyur, valamit olyat csinál belőlem, ami magának megfelelő lesz, de nekem magamnak nem. En megszoktam a rosszágaimat és szeretem őket. Maga máris látja ezt és megvet érte titkon és nagy újításokon tőri a fejét. Igazam van?

Az asszony meghajította a fejét és mosolygott.

— Nines igazá. En nem vagyok más, mint a többi asszony. És a rosszágaim szeretem. En nem is akarok több lenni magának, mint valaha valaki más. En szeretni akarom és akarom, hogy maga is szeressen. Csak szeressen. Es hagyjon békét az egyéniségemnek. Nekem nincs is egyéniségem. Semmi. Csak csókolózni szeretnék nagyon, nagyon, halálósan, mindég. Szeretném, ha halottá csókolhatnám, mint ahogy elképzeltem ezt magamban titkon, ábrándozva, mint egy kis leány — már évekkal ezelőtt. Hát higlye el!

Odahajította fejét a férfi vállára és nézett rá meleg, könnyes tekintettel.

— Hát fél tőlem? Ne féljen! En oly jó és ártalmatlan vagyok. Nem akarok semmit. Csak egy kicsit jól bánjon velem. Szeressen!

A melegen bugó szavak elkábították a férfit, a ragyogó szemek sugara beletűzött a lelkébe. Némán ölelte át az asszonyt és tartotta magánál, mint egy gyermeket, meghittén, jóságosan, gyanakodás nélkül. Az pedig akkor már érezte, hogy megkezdődött a harc életre-halálra. A győnye, kis vértelen keze már ott settenkedett titkon a hódító óriás glóriája körül, hogy szép csendben, óvatosan levegye a homlokáról és a saját fejére tegye.

Vizontai Soma visszavonja a határozati javaslatát.

A Ház általánosságban és részleteiben elfogadja a törvényjavaslatot.

(A közszügyi költségek.)

Hegedüs Loránt előadó beható megokolása alapján elfogadásra ajánlja az 1899. évi költségvetés zárszámadására alapított végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozásról szóló törvényjavaslatot.

Batkay László nem fogadja el a törvényjavaslatot. Botrány az, amit a delegáció csinál. Kérde a pénzügyi bizottságot, hogy mely okmányok alapján győződött meg arról, hogy a hiány tényleg megvan. Hol vannak a delegáció okmányai?

Madarass József nem fogad el semmit, amit a 67-es alap követel.

Várady Károly felháborodással utasítja vissza a javaslatot.

Lukács László pénzügyminiszter: Ami e törvényjavaslatban foglaltatik, megjelöl a mi törvényeinknek. Sem rendeltetéséről, sem helytelenségéről, sem késelemléről nincs szó. Itt nincs másról szó, mint hogy a törvény értelmében a delegációk határozatait végrehajtják.

Nem áll az mintha nem hasznos beruházásokra fordítanak ezeket az összegeket. A kormány előbb nem jöhet ide törvényjavaslatlall, mielőtt a delegáció határozatát meg nem hozza. A mostani póthitel a múlt évi delegáció határozatain alapul.

Batkay László: A hitelen okmányok hol vannak? Lukács László pénzügyminiszter: Ott, ahol kell, az illető miniszteriumban. Itt vannak különben a delegáció nyomtatványai, amelyekből kitűnik, hogy mikre kellett ez az összeg. Kéri a törvényjavaslat elfogadását. (Helyeslés és jobboldal.)

A többség úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadja a javaslatot.

(A napirend.)

Előnk: A Ház tegnap megállapította a keddi ülés napirendjét. Első sorban a ma részleteiben elfogadott két törvényjavaslati harmadszori olvasása lesz a napirenden. Azután következnek: a pápa-bátori helyi érdekű vasut engedélyezésének megtörténtéről a kereskedelemügyi miniszter jelentése; a sziszek-csáprag-nyirnyósi helyi érdekű vasut engedélyezéséről a kereskedelemügyi miniszter jelentése; a hódmezővásárhely - makó - nagy-szent-miklósi helyi érdekű gőzmozdony vasut engedélyezéséről a kereskedelemügyi miniszter törvényjavaslatja; a budapest-észtergom-újtúti helyi érdekű vasut az 1880: XLVI. és 1893. XXX. törvények módosításáról szóló törvényjavaslat; végül a népiálkélés álliggyvezéséhez szükséges ismétlő-gegyverek beszerzéséről szóló törvényjavaslat. (Helyeslés.)

(Interpelláció.)

Ploher Győző: Fejtegeti, hogy a börtönmunka a legutóbbi idők során határozott ellenítelté jutott a tisztességes polgári foglalkozással. Felpanaszolja, hogy a közös hadsereg ruhaszükségletének igen tekintélyes részét magyar legyenekekkel készítik. A budapesti kisiparosoknak ugyis van okuk a panaszra, minek neheztik meg sorsukat azaz, hogy a kerületi fogház foglyival ipari munkát végezhetnek. Ezek után a honvédelmi miniszterhez a következő interpellációt intézi:

1. Van-e tudomása a honvédelmi miniszternek arról, hogy a budapesti honvédkerületi fogház szerződést kötött két vállalkozóval, hogy a legyenekeket kitaníthassa konfekció-munkák készítésére és azokkal kitanítás után rendszeres konfekció-munkákat készíten.

2. Ha van tudomása arról a honvédelmi miniszter annak, akar-e haladéktalanul intézkedni, hogy az államnak hasznát nem hozó, de a kisipart végtelen károsító szerződés azonnal felbontassék?

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Van tudomása arról, ami történt. Először is bátor vagyok lelemleni, hogy az hogy a képviselőtársam nagyon érzékeny és nagyon rokonszenvesen nyilatkozott a munkásokról, nagyon helyes, teljes mértékben osztom a nézetét. A magam részéről is ott, ahol lehet, - példaképpen hivatkozom most a fegyverekre, amelyeket proponálok a törvényhozásnak - (Élénk derűtség. Zaj a szélsőbalon.) iparkodom a munkások foglalkoztatásáról gondoskodni. (Élénk tetszés és derűség jobboldal.)

Felhozta a t. képviselő ur itt először, hogy Wassermann Mórral és valami Schwarz-Feketével szerződés kötött. Hát én nem tudom, honnan vette a t. képviselő ur ezeket az adatokat, mert ezek tévesek annyiban, amennyiben tavaly igenis volt szerződés ennek a katonai fogháznak valami Türk nevezetűvel...

Ploher Győző: Bécsi cég!
Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Nem bécsi, hanem budapesti. Ez a Türk azonban öt hónap múlva otthagya a szerződést és megszökött. (Derűtség.) Annnyira jövedelmező volt ez az üzlet. (Derűtség jobboldal.)

Ez volt tavaly. Most májusban igenis egy Letenye nevezetű emberrel kötött újra szerződést a kerületi parancsnokság meghagyásából a fogház még pedig úgy, hogy a következő munkákra rendelkezésre bocsátja a rendelkezésre álló foglyokat, mert ezek még nem legyenekek, csak foglyok: gyutadobozok nagyban leendő álfállítására seprők és seprőnyelek készítésére, papírmunkák hajtogatására, levélböríték készítésére, könyvkötészi munkákra, varrási munkákra, munkás- és egyéb olcsó minőségű polgári öltönyök készítésére, művirágok, művirág-levél készítésére. Ezek voltak azután iparágak amelyekre nézve a szerződő fél felhatalmazást nyert, hogy az arra-való foglyokat kioktassa. Ez a Letenye neve-

ző vállalkozó női konfekcióra akarta volt be-tanítani azokat a legyenekeket. A szabómestersé- get arról legyének száma, akik ott a fogdáknak vannak, nagyon csekély, a fogdáknak levők otthon többnyire földműveléssel foglalkoznak, ezeket pedig tudvalevőleg szabómunkákra nem igen lehet használni. Tényleg a vállalkozó 27 embert foglalkoztatott és pedig női konfekciósi munkával, azaz kiszabott felöltők összeállításával, öt napot át hét embert, három napot át nyolc embert, amiből az összes keres-mény 11 korona 50 fillér volt. Az összes foglyok, akik Letenye által foglalkoztatva voltak, kerestek má-jus hónap 69 korona 70 fillért.

Possgay Miklós: De mennyit vesztek a külső iparosok!

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Ugyanannyit! De nem is annyit. (Élénkmondás a szélsőbaloldalon.) Mondjak azonban, hogy körülbelül ugyanannyit akkor is meg kell jegyezmem, hogy ha a kisipar olyan lábon állana nálunk, hogy 11. ille-tőleg 69 korona reá nézve különbséget tesz, az na-gyon szomorú volna. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Possgay Miklós: A kisiparosokra nézve ötször 60 korona igenis különbséget tett!

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Az általános keresmény az összes honvédségi fogdáknak elhelyezett foglyoknál mind a hét kerületben, Hor-vátországot is beleszámítva, összesen kitett 2176 ko-rona 49 fillért. (Derűtség a jobboldalon.) Foglalko-ztatni a legyenekeket kell, valami munkát nekik adni kell. Hát, hogy ha egész Magyarország 2176 koronát keresnek, azt hiszem, ez már csakugyan szót sem érdemel és itt az ipar megrövidítéséről abszolúte szó sem lehet. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Possgay Miklós: A katonaköpenyeket gombjait kell velük fényesíteni, hogy fényesebbek legyenek!

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Azt minden katonára maga teszi meg. Bajos is volna a laktanyából a fogdába bevinni a köpenyeket, ott megcsiztatni és ismét visszavinni. (Derűtség a jobboldalon.) Hát én azt hiszem, hogy ambar a t. képviselő ur nagyon is hangsúlyozta azt a kárt, amelyet a foglyok a női alsó szoknyákban tettek, (Nagy derűtség.) Ez a kár valami jelentékeny nem lehet. (Élénk derűtség.) Ennélolgya azt hiszem, hogy itt külön intézkedésre szükség nincsen s azért kérem a t. Házat, hogy méltóságosként válaszat tudomásul venni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ploher Győző azt mondja, hogy a miniszter a most lehozott adatok tekintetében az ő alantasi félre-vezeték. Ő maga győződött meg azokról, amiket előbb mondott. Egy generális bírót tartja kezében az egész katonai legyenekeket s ez a főbírót albrételt adogatta az egyes iparágakat. Nem veszi a választ tudomásul.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Ez a kérdés nem először merül most föl. Annak idején a kereskedelemügyi miniszter elődje az iparosok érde-kében hasonlóelmű átiratot intézett hozzá. Akkor ki-mutatta ezeket a hivatalos adatokat, amelyek azután teljes megnyugvást szültek. (Felkiáltások a szélsőbal-oldalon: Mikor?) Lehet annak két vagy harmad-él estendeje. Hogy másik szerződés volna azt határo-zottan tagadja. Ha kívánják megmutatja az itt levő Türk- és Letenye-éle szerződést.

Ploher Győző: Letenye adja ki albrételt!

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Letenye mindössze 11 korona 50 fillért fizetett a szoknyák elkészítéséért és így lehetetlen, hogy al-brételje is legyen. Mi marad akkor neki? (Derűtség. Igaz! Ugy van! a jobboldal.) Lehet, hogy azok az urak másutt szerződtek, amiről tudomása nincs. Itt azonban csak arról volt szó, mi történik a honvédfogdáknak. Az egész dolog alig érdemel szót, mert csupán csak az a papirus, ami előttem van, majdnem többit ér 11 koronánál. (Derűtség jobboldal.)

A Ház a választ tudomásul veszi.

Végül Benedek János interpellál a tisztviselők fizetésrendezése tárgyában. Az ülésnek erről a részéről lapunk más helyen van tudósítás.

Az ülés 2 órakor végződött.

BELFÖLD.

Pavlovits Lyubomir botránya. A török-becsei kerület vadrió képviselőjének botránya, amelyről lapunk tegnapi száma adott először hírt, amint országgyűlési tudósításunkban olvasható, ma a képviselőházt is foglalkoztatta. A felháborító eset nyilvános tárgyalásának ezzel természetesen nincs vége és pedig annnyival kevésbé, mert a ma megindított hivatalos vizsgálat újabb, súlyos részleteket derített ki. Elismeréssel adó-zunk a kereskedelemügyi miniszternek, aki sietett megtenni az intézkedést arra, hogy a kinos bot-rány teljesen felderítve álljon a nyilvánosság előtt és majd a bíróság előtt is, valamint elismerés illeti meg a szegedi vasuti üzletvezetőséget is, amely a miniszter utasítását nagy en-ergival teljesítette, amint szegedi tudósítónk kö-vetkező táviratából kitűnik:

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter távirati uton utasította a szegedi üzletvezetőséget, mint az ottani vasuti internátus közvetlen föltesse hatóságát, hogy a Pavlovits-éle ügyben indíton sürgöns vizsgálatot és annak eredményéről a jegyzőkönyv beküldését megelőzőleg távirati jelentést küldjön,

Krzepelka Károly üzletvezető azonnal megbizta Erdélyi Béla üzletvezetőségi titkárát és dr. Szekes József segédalgalmazót, hogy az intézetben haladéktalanul ejtsék meg a vizsgálatot. A megbizot-tak még reggel megjelentek a tápintézeiben és elő-szür Hönig István igazgatót hallgatták ki, aki a kép-viselő botrányánál jelen volt. A vizsgálat délbén ért véget s igazolta, hogy Pavlovits brutális viselke-dett a védetlen diákokkal szemben. Bár az eset hat héttel ezelőtt történt, több gyermek ülén még most is meglátszik a brutális ember kezénye. Pavlovits különben az ügy további fejleményei elől Karlózóra utazott, hogy az ottani szerb egyházi kongresszuson résztvegyen. Szekes József segédalgalmazó ma délbén Nagy-Küköndra utazott, hogy ott a helyszínen foly-tassa a vizsgálatot. Az üzletvezetőség több súlyos testisértés miatt bünyenyítő feljelentést tesz Pavlovits ellen.

Bánffy Dezső vallomása. Báró Bánffy

Dezső főudvarmester befejezte azt a cikksorozatot, amelyet a *Magyar Közélet* című folyóiratba írt a magyar nemzetiségi politikáról. A befejező cik-kben arra a konklúzióra jut, hogy a magyar minisz-terelnök nem lehet feltétlen sovínista, bár mindig szeme előtt kell tartania a nemzeti állam ideálját, s át kell engednie a társadalomnak, hogy köve-teléseiben sovínista legyen. Megtudjuk továbbá a befező cikkből, hogy a főudvarmester nézete szer-int az, „aki már volt hatalmon, vagy akinek nincs kiáltása arra, hogy a hatalomnak birtoklója legyen: szabadabban nyilatkozhatik és állíthat föl tételeket, melyeknek megvalósítására a multhat nem vállal-kozott.” Vagyis más szóval, aki többé nem lehet „tettekkel tényező”, az beszélni, amit akar...

Féltávtalos német hang. Berlinből táviratozta tudósítónk, hogy Szöll Kálmán miniszterelnök a német vámtarifá tárgyában tett nyilatkozatához a *Vossische Zeitung* a következő megjegyzéseket fűzi:

Olyan hang volt az, amelynek élesben ál-lamférfi barátságos és szövetséges hatalommal szemben már nem is nyilatkozhatott. Anny bizonyos, hogy a szövetség kizárja a gazdasági há-bort. A tervezett német vámtarifá súlyosan sérti Ausztria-Magyarország gazdasági érdekeit, tehát az ellenrendszabályok nem maradhatnak el. En-nek feltétlen következménye a bizalmatlanság és a politikai barátság felbomlása. Ez még abban az esetben is kikerülhetetlen, ha a hármasszövetséget megújítják. Az is tény, hogy a hármasszöv-ettség Németországra nézve nem oly szükség, mint Ausztria-Magyarországra és Olaszországra nézve, tehát ezekre nézve a szövetség felbomlása nagyobb nehézségeket jelent, mint Németországra nézve. Így hát nagyon kockázatos politika a hármasszövetséget ilyen megrövidítésnek ki-tenni.

Mint érdekes tünetet közreadtuk a *Vossische Zeitung*nak ezt a nehezen érthető nyilatkozatát. Ha igaz az, amit a berlini lap is koncedál, hogy a német vámtarifá érzékenyen sújtja monarchiánkat, akkor csak szabad innen a mi részünkről kimondani, hogy minden barátság mellett is vé-dekezni fogunk e támadás ellen. S ha a mi véde-kezésünk nem fér meg a hármasszövetséggel, akkor világos, hogy az ellenünk intézett gazdasági táma-dás még kevésbé fér meg a szövetséges viszonyal. Nem hisszük hát, hogy ez a ferdévdény a hangadó német körök véleményét tolmácsolná.

A közigazgatási ankét. A közigazgatási eljárás egyszerűsítése dolgában üléselőz értékelte ma 9 órakor folytatta tanácskozásait. A mai értekezleten Guiner Gyula államtitkár előnkölt. Ma a községi és kö-rjegyzői ügyviteli szabályzat tervezete volt napirenden s ezt igen élénk és érdekes eszmecsere után végigtár-gyalgálták. A községi és körjegyzők nevében Szegedy Albert rákoskeresztrúti községi jegyző köszönetet mondott azért, hogy Szöll Kálmán miniszterelnök e kar képviselőit is meghívta a tanácskozásokra. Kunze Iure török-szent-miklósi községi főjegyző az előnköl Guiner Gyula államtitkárnak megköszöni, hogy alkalm nyújtott a jegyzőknek megjegyzéseik megtételére. Guiner Gyula államtitkár a főszolgabírnak s a jegyző-könek megköszönte a tanácskozás ügyei iránt való élénk érdeklődésüket. A szaktanácskozmány legkö-rezebb hétfőn délelőtt 10 órakor fog összejúni, hogy megvitassa a közigazgatási bizottsági ügyviteli szabály-zat tervezetét.

A karlózai kongresszus. Karlózáról táviratoz-zák: Az egyházkongresszus mai ülésén majdnem öt-órás vita után az igazoló-bizottság indítványára nagy többséggel elhatározta, hogy a mérsékelt kongresszusi képviselők és pedig Drakulics Pál országgyűlési kép-viselő és Kupuszarovics Lyubomir eszperg (zombori választókerület) továbbá Petrovics Nikola nagybírtokos és Berota János lelkész (oparuai kerület) választást megsemmisíti és ezekben a kerületekben új választást

rendel el. A legközelebbi ülés a pünkösdi ünnepek miatt szünetel, azaz, amikor folytatják a választások igazolását. A tegnapi ülés végén Csamprag István mohácsi püspök tükör választását, amelyet szintén megtámadtak, Bogdanovics Lúcia püspök pártoló felosztása után az igazoló-bizottság indítványa ellenére kis többséggel igazolták.

A tisztviselők törvénye.

Budapest, június 14.

A magyar állam tisztviselőinek örömet és megnyugvást hozott a mai nap. Az ország színe előtt, szelenséges formában kaptak ígéretet arra, hogy nemcsak készen lesz az a törvényjavaslat, amely az ő sorsuk jobbrafordulását s a magyar állam egy becsületbeli kötelezettségének beváltását fogja jelenteni. Benedek János interpellációjára Lukács László pénzügyminiszter határozott és minden kétséget vagy félreértést kizáró módon bejelentette, hogy a tisztviselők fizetésének rendezése munkában van és a kész törvényjavaslatot az ősi ülészek elején be fogja terjeszteni. Tehát nem valamely ködös, határozatlan biztatásról van szó, hanem a kormány legközelebbi érdeklődő tagjának világos, szabatos, hivatalos nyilatkozatáról, terminushoz kötött kötelező ígéretéről. Ezt az ígéretet méltán fogadhatják örömmel és megnyugvással az ország államtisztviselői s örömmel és megnyugvással fogadják mi, akik kezdetől fogva mindmostanáig hűségese szavazói voltunk a tisztviselők igazságos ügyének. Most, hogy a mozzalmat eredményesen befejeztünk mondhatjuk, elismerésünket kell nyilvánítanunk a mozzalmat vezetőinek és részeseinek bátor, férfias és egyúttal nyugodt, méltóságos fellépésükért s azért az öntudatos mérsékletért, amely az egész akciót jellemezte. Ennek a mindvégig kifogástalanul higgadt akciónak utolsó akkordja volt Benedek János interpellációja, amelynek szintén előkelő és az ügyszó mindenképpen méltó volt a tónusa. Így jutott el — és esak így juthatott el a mozzalmat Lukács László mai nyilatkozatáig, minden vihar, minden izgató lármá, minden diszharmonia nélkül.

A képviselőház ülésének erről a részéről a következő tudósítást adjuk:

Benedek János: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) A magyar állami tisztviselők jelenlegi helyzete a magyar állami és társadalmi életnek oly égető sebé, melynek gyökeres orvoslását tovább el nem odázható politikai szükségnek ismerték fel az összes politikai tényezők, menn és lenni egyaránt. Hogy ez így történt, legyen szabad hivatkoznom magára a trónbeszédre, melyben ő felsége a következőket mondta (olvassa): „Gondoskodásunk tárgyát jogja még képezi az állami tisztviselőik helyzetének javítása. Kormányunk erre nézve már közelebbi törvényjavaslatot fog előterjeszteni, amely alkalmas lesz arra, hogy a jogos igények kielégítésével az állam pénzügyi erejéhez képest a legkisebb fizetéssel ellátott hivatalnokok osztályán kezdve a fizetés-megjavítás irántozatos keresztülvitelét biztosítsuk.” A képviselőház által felterjesztett javaslatra pedig ugyanerre a kérdésre vonatkozólag ekképp nyilatkozott a képviselőház (olvassa): „Égető szükségnek ismerjük mi is az állami tisztviselői ügyét, mint erkölcsi helyzetének javítását. Elismerjük, hogy az, tekintettel a nagy pénzügyi áldozatokra, rögtön és egyszerű nem létesíthető, de nagy megnyugvásunkra szolgál, hogy a felelős kormány ezen erkölcsi kötelesség teljesítését ma már a legközelebbi időben meg akarja kezdeni, egyszerűsített pedig világos és szabatos szolgálati szabályzatot léptet életbe, amely egyfelől az egyéni felelősséget kidomborítja, másfelől a tisztviselőit is minden önkény és meg nem érdemelt hátráttal elen megvédi.”

Hogy ez neucsak a többségnek volt a vevekedése, mely a javaslatot előadta, hanem, hogy az erre vonatkozó intézkedés benne volt éppen a függetlenségi párt által ajánlott leirratban is, legyen szabad emlékeztetnem a Háznak a mi feliratunknak idevonatkozó részét, amely így szól (olvassa): „A tisztviselői helyzetének javítása a mi akaratunk is. Azoknak akik egész tudásukat és erejüket a közszolgálatnak szentelik, anyagi gondok nélkül való megélhetését biztosítani elsőrangú állami feladatnak tartjuk.” A függetlenségi és 48-as pártunk ezen kérdésben elfoglalt magatartása tanúsítja legjobban azt, hogy ezen kérdést nem tekintettük pártkérdésnek, ennél a kérdésnél nem vezetett bennünk semmiféle párt szempontokkal a tisztviselőkkel szemben, akiknek legnagyobb része még a mi pártunk keretein kívül kénytelen maradni, hanem ezen kérdést mi csak magyarságunk állami, nemzeti és szociális szempontokból tekintettük. (Ugy van! Ugy van! a szélsőoldalon.) És annak tekintjük ma is. Bár tudjuk nagyon jól, hogy a nép nagyon meg van terhelve és újabb megterheléstől vonakodik, azonban, miután kiliást nyertünk, hogy ez az adózó nép újabb megterhelésével különben sem fog járnai, mi nem riadunk vissza az áldozattól ilyen dologban, amely határozottan nemzeti és állami kérdés. Azon sok milliót, melyet a militarizmus szörnyetege nyel el és amelyet olyton kell hordanunk a Danaidák hordójába, ezen sok milliót szívesen fordítanók közművelődési és egyéb ilyen állami célokra, és szíves adnók nyomorban szenvedő tanítóinknak és szűkes viszonyok között élő állami tisztviselőinknek. De míg ebben a kérdésben az összes pártok között, mondhatjuk, teljes összhang van és várjuk ezen kérdésnek mielőbbi megoldását, méltán tölthet el bennünket némi aggodalommal az, hogy immár több mint fél év telt el és a pénzügyminiszter ur ebben a kérdésben még mindig kélekedik a törvény előterjesztésével.

Midőn a tisztviselők tavaly helyezett javítására előző mozzalmukat megindították és egy küldöttség tisztelgett a pénzügyminiszter urnál, ennek a küldöttségnek oly feleletet adott, valamint itt a Házban 1901. november 28-án tartott expozéjában olyan kijelentéseket tett a pénzügyminiszter ur, amelyek teljesen megnyugtattak bennünket az iránt, hogy ezt a kérdést a pénzügyminiszter ur csakugyan a szívére vette és hogy a tisztviselők helyzetének javítását jogszabályi viszonyaink szabályozását oly dolognak tekintti, amelyet törvényjavaslatainak alapján csakugyan komolyan és határozottan meg akar valósítani.

Személyi összeköttetésem következtében abban a helyzetben vagyok, hogy ismerem e tekintetben a tisztviselők mozzalmát, a vezető körök hangulatát és felfogását, és biztosíthatom e részről is a t. pénzügyminiszter urat, hogy amint tudom, ők is a legnagyobb, legteljesebb bizalommal viseltetik a pénzügyminiszter ur és az ő ebbeli szándékai iránt. Sőt többet mondom, nekem magamnak sinosen okom a bizalmatlanságra. Azonban, amint előbb is kifejeztem, aggodalommal tölt el az a körülmény, hogy még mindig nem kaptunk semmiféle kijelentést, sem törvényjavaslatot be nem terjesztett a miniszter ur, sem arra nézve semmiféle nyilatkozatot nem tett — és különösen aggaszt az a körülmény, hogy a külsőben kopogtat a nyári szünet és így a nyári szünet előtt nem is foglalkozhatunk ezzel a kérdéssel, — hogy majd az ősi ülészekben, mikor a gazdasági kiegyezés, továbbá a perrendtartás, a költségvetés és más fontos kérdések már jóformán lefoglálják a parlament idejét, vajjon lesz-e időnk és alkalmunk ezzel a kérdéssel még foglalkozni. Pedig kell vele foglalkozni, már azért is, mert hiszen ebben a költségvetésben három millió korona van erre nézve előirányozva. Ezer meg ezer tisztviselő-szalánknak nyári pihenőjét tenné igazán felüldítővé a pénzügyminiszter ur, hogyha e részben felvilágosítást szolgáltatna, hogyha már azok a szegény tisztviselők nem juthatnak azokhoz a milliókhoz és tartalusi érzéssel várják, hogy mikor fognak azok a milliók számukra csakugyan folyósítani. Ha legalább reményünk nem lánál a két tekintetben, hogy jogos törekvésük megszokára meg fog valósítani. Ennek a kinyilatkoztatására akartam alkalmat szolgáltatni a pénzügyminiszter urnak és azért intézem hozzá a következő interpellációt:

Mikor szándékozik a pénzügyminiszter ur az állami tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot benyújtani? (Élénk helyeslés a szélsőoldalon.)

Lukács László pénzügyminiszter: T. képviselőház! Azt hiszem, úgy a t. képviselői ur, valamint a t. képviselőház is helyeselni fogja, ha a felvetett kérdésre, amely egészen egyszerű, rögtön megadom a választ. (Helyeslés.)

Teljesen igaz van t. képviselőtársamnak abban, hogy a tisztviselői fizetésrendezés kérdése nemcsak személyi kérdés, hanem nagyfontosságú politikai kérdés és az adminisztráció jószágának és megjelölés voltának is kérdése. És éppen ezért, mert a kormány is mindig ebben a felfogásban volt, nem zárkózott el azon időponttól kezdve, amelyben ez a kérdés napirendre került és amelyben az állam finansziális viszonyai is lehetővé tették, hogy ahhoz közelebb lépjünk; nem zárkózott el ezen kérdésnek tárgyalása, beható megfontolása elől, sőt hogy a kormány e tekintetben már bizonyos kötelezettséget is vállalt erre nézve teljesen igaz van t. képviselőtársamnak, midőn utal arra, hogy a kormány nemcsak azt kérte, hogy a trónbeszédben kifejezés adassék ebbeli állásfoglalásának, hanem nekem is szerencsém volt az expozéban határozott nyilatkozatot tenni, sőt a költségvetésbe is vettem el három millió koronát, mint olyan összeget, amelylyel ez az akció a jövő évben megindítandó lesz.

Ezek a tények már magukban véve, azt hiszem, elég garanciát képeznek arra nézve, hogy a kormány nemcsak komolyan foglalkozik ezzel a kérdéssel, de hogy annak megoldását még a jövő évben tervezi is. (Helyeslés.) Hogy eddig nem voltam abban a helyzetben, hogy ezt a törvényjavaslatot előterjeszthessem, azt méltóasság egyszerűen annak a körülménynek tulajdonítom, hogy rendkívül nehéz, sok meglátólag igényő kérdéssel állunk szemben, amely a legheterogénebb viszonyok közt lévő állami tisztviselői helyzetének javítására vonatkoznak az összes minisztériumok együttműködésével, a különböző nézetek kiegyeztetését teszi szükségessé. Ezek a tárgyalások már régebbi idő óta folyamatosan vannak. Részemről teljesen tisztában vagyok azokkal az alapelvekkel, amelyek szerint a fizetésrendezés megoldandó. Tisztában vagyok azokkal is, hogy budgetáris szempontból mit tehetünk, mely határig mehetünk el ebben az irányban a kérdés megoldásánál és most folyunk a tárgyalások a különböző minisztériumokkal és abban az esetben ha ezek a tárgyalások, amelyek nemcsak a fizetésrendezés alapelveire, hanem egyszerűsített arra is vonatkoznak, hogy megadassék a költségvetési alap és lehetőség a tervezett rendezés keresztülvitelére, mondom, abban az esetben, ha e tárgyalások eredményre vezetnek, amint hiszem, hogy eredményre vezetnek, nem fogok kézni az ősi ülészek elején — legalább ez a szándékom — az arra vonatkozó törvényjavaslatot benyújtani. (Általános élénk helyeslés.) Méltóasság tehát nyilatkozatomat oly irányban elfogadni, hogy én rendben vagyok a dologgal és most már a különböző nézetek kiegyeztetése van szőnyegen, mi, remélem, eredményesen meg fog történni, úgy, hogy abban a helyzetben leszek, hogy az ősi ülészekben oly időben terjeszthetem be a törvényjavaslatot, hogy az még ennek az évnek a folyamán letárgyalassék és a tisztviselők a részükre költségvetésileg kiáltás helyzetét fizetésjavításban már a jelen év folyamán is részesüljenek. (Élénk helyeslés.) Ezek azok, amiket a t. képviselő urnak válaszolni kötelességemnek tar-

tottam. Kérem, méltóasság válaszomat tudomásul venni. (Általános élénk helyeslés.)

Benedek János a miniszter megnyugtató választ tudomásul veszi.

KÜLFÖLD.

A porosz kormány és a lengyel nemzetiség. Nem mulik nap, hogy a porosz kormány a legerélyesebben állást nem foglalta a lengyel-kérdésben. A porosz kormány kategorikusan megköveteli, hogy a Poroszországban lakó lengyelek nemetnekne vallják magukat s e követelésnek a legnagyobb szigorúsággal szerez érvényt. Ma ismét fontos nyilatkozat hangzott el egy porosz miniszter ajkairól. A porosz urak házáknak mai ülésén történt ez, ahol most tárgyalják másodízben a lengyel-javaslatot. E tárgyalás során Graf Kwiełcki tévesen mondta a birodalmi kancellárnak azt az állítást, amely szerint az egységes lengyel állam, amelyre a lengyelek törekvésnek, veszélyeztetni a nemzetiséget a keleti részekben. Bajos lesz, ugymond, olyan német embert találni, aki a lengyeleknél veszélyeztetve érezné magát. A lengyelek nem alkotnak több államot. Hol is keresnének támaszt, hogy ismét államot alapítsanak? Talán Keleten? Hiszen akkor esőbörből vödörbe hágnának. A lengyel keleti országrészek azelőtt is kitűnő katonákat szolgáltattak. Ahol legnagyobb volt a veszély, ott mindig őket küldték legelől a tűzbe.

Erre a beszédre Rheinbaben miniszter válaszolt körülbelül a következőket mondta:

Tiltakozom az előttem szólónak utolsó állítása ellen. Elismerem, hogy a lengyelek megtették kötelességüket a harctéren. De azt az igaztást, amelyet a lengyel sajtó tűz, igazán csak olyan nemzet tűrheti el, amely olyan türelmes, mint a porosz. Napról-napra hazaárulást prédikálnak. Nem lehet eltágnadi, hogy keleti Poroszországban és Posenben a nemetség veszélyeztetve van. Senki sem fogja megtiltani a lengyeleket, hogy lengyelek maradjanak. A németek nem kívánnak tőlük mást, mint hogy nemetnekne vallják magukat, ha lengyelek maradnak is. Napról-napra olvashatjuk, hogy arra törekvésnek, hogy a hajdani lengyel királyságnak most Oroszország, Ausztria és Poroszország birtokában lévő részeit egyesítsék és Pomeránia egyes részeivel és más tartományokkal kiegészítsék. A kormány azért tartja nagyon fontosnak a javaslat elfogadását, mert ugyanazon az uton jár, amelyen a német fejedelmek és királyok évszázadok óta jártak.

A miniszter aztán arra a haladására utal, amelyet a kormány a lengyel országrészekben elért. Nem érdemelnék meg — ugymond — a kulturállam nevet, ha levonnák kezínket a porosz királyok nagy művéről. Hozzá akarunk látni a munkához és egyuttal bátorítani akarjuk az illető országrészekben lévő németeket, hogy velünk együtt lássanak a munkához.

Dzienbowski szerint az előbbi törvényeknél tapasztalható egyoldalúságot el kell kerülni és nemcsak a nagybirtokosokra kell figyelemmel lenni. A felsőbb oktatás terén is küzdeni kell a polonizmus ellen.

Studt kultuszminiszter kijelenti, hogy a kormány tudatában volt kötelességének, hogy a vegyes nyelvű tartományokban különösen nagy eszközök felhasználásával támogassa a kulturálatokat. Nevezetesen a népiszkolára nyugati Poroszországban és Posenben rendkívüli eszközöket fordítottak. A kormány gondoskodását még a nem porosz lapok is elismerik.

Mirbach kijelenti, hogy pártja ebben is, mint minden nagy nemzeti kérdésben támogatja a kormányt. A lengyel-kérdés nem egyéb agrárkérdésnél. Durandt utal a nagylengyel-agitációnak Felső-Sziléziára való kiterjesztésére.

Bänder főpolgármester kiemeli, hogy a Keleten a németeket minden téren félreszorítják a lengyelek. Radzivil herceg megjegyzi, hogy a kormány főfeladata az lesz, hogy a lakosság közt kiegyenlítse az ellentéteket. A javaslatot nem fogadják el.

A ház a javaslat egyes cikkeit változatlanul elfogadta.

A Firmián-ügy kellemetlenség. Úszkúbból táviratoztak, hogy a bolgár kereskedők tegnap az orosz konzulátus ellen tiltakoztak; a konzulátus ablakait a címerrel kövelel meghajdították. A tüntetés oka az volt, hogy Markov orosz konzul Firmián mellett foglalt állást.

A szaloniki eforia tagjainak Firmián felszólalása ellen való tiltakozását és fenyegetőzését a konzul-

stantinápolyi ökümen patriarkátus, mint alaptalant elvette. A patriarkátusnak értesére adták, hogy a fölszentelés nem történhetik Macedónia más városában. A kérdésnek erre az új fázisára nézve még nem döntött a patriarkátus.

A finn eloroztatása. Helsingforsból táviratfozzák, hogy a finn szenátus császári parancsossal utasították, hogy hirdesse ki az orosz, finn és svéd nyelvnek a bíróságok és más állami hatóságok előtt való használatára vonatkozó rendelkezéseket. Azoknak a hivatalnokoknak, akikre az orosz nyelv tudása kötelező, kívánatra orosz nyelven kell elintéznük az ügyeket, a többieknek pedig, ha a fél orosz nyelven kívánja az elintéztést, a fél költségére orosz fordítást kell mellékelniük kiadványaikhoz.

Az orosz hivatalnokok majd kieszelnek mindenféle pressziót, hogy a telek valamennyien orosz nyelven kérjék az elintéztést, ami nemcsak jó jövedelmi forrás lesz, hanem egyben hozzájárul Finnország lassu, biztos eloroztatásához.

Kuba jövője. Roosevelt elnök a kongresszushoz fizetett intézett, amelyben arra kéri, hogy a kubai köztársaságnak viszonzásul azokért a rendkívüli költekezéseikért, amelyeket a köztársaság Amerika kivánságára nemzetközi állása tekintetében elvált, bizonyos, főleg gazdasági kedvezményeket adjanak. Hír szerint le fogják szállítani a Kubából behozott áruk vámját.

Az ausztriai helyzet.

Budapest, június 14.

A parlamenti helyzet mégis tisztul valamennyire odaát, amelyben arra kéri, hogy a kubai köztársaságnak viszonzásul azokért a rendkívüli költekezéseikért, amelyeket a köztársaság Amerika kivánságára nemzetközi állása tekintetében elvált, bizonyos, főleg gazdasági kedvezményeket adjanak. Hír szerint le fogják szállítani a Kubából behozott áruk vámját.

A parlamenti helyzet mégis tisztul valamennyire odaát, amelyben arra kéri, hogy a kubai köztársaságnak viszonzásul azokért a rendkívüli költekezéseikért, amelyeket a köztársaság Amerika kivánságára nemzetközi állása tekintetében elvált, bizonyos, főleg gazdasági kedvezményeket adjanak. Hír szerint le fogják szállítani a Kubából behozott áruk vámját.

A parlamenti helyzet mégis tisztul valamennyire odaát, amelyben arra kéri, hogy a kubai köztársaságnak viszonzásul azokért a rendkívüli költekezéseikért, amelyeket a köztársaság Amerika kivánságára nemzetközi állása tekintetében elvált, bizonyos, főleg gazdasági kedvezményeket adjanak. Hír szerint le fogják szállítani a Kubából behozott áruk vámját.

A parlamenti helyzet mégis tisztul valamennyire odaát, amelyben arra kéri, hogy a kubai köztársaságnak viszonzásul azokért a rendkívüli költekezéseikért, amelyeket a köztársaság Amerika kivánságára nemzetközi állása tekintetében elvált, bizonyos, főleg gazdasági kedvezményeket adjanak. Hír szerint le fogják szállítani a Kubából behozott áruk vámját.

A parlamenti helyzet mégis tisztul valamennyire odaát, amelyben arra kéri, hogy a kubai köztársaságnak viszonzásul azokért a rendkívüli költekezéseikért, amelyeket a köztársaság Amerika kivánságára nemzetközi állása tekintetében elvált, bizonyos, főleg gazdasági kedvezményeket adjanak. Hír szerint le fogják szállítani a Kubából behozott áruk vámját.

A parlamenti helyzet mégis tisztul valamennyire odaát, amelyben arra kéri, hogy a kubai köztársaságnak viszonzásul azokért a rendkívüli költekezéseikért, amelyeket a köztársaság Amerika kivánságára nemzetközi állása tekintetében elvált, bizonyos, főleg gazdasági kedvezményeket adjanak. Hír szerint le fogják szállítani a Kubából behozott áruk vámját.

A parlamenti helyzet mégis tisztul valamennyire odaát, amelyben arra kéri, hogy a kubai köztársaságnak viszonzásul azokért a rendkívüli költekezéseikért, amelyeket a köztársaság Amerika kivánságára nemzetközi állása tekintetében elvált, bizonyos, főleg gazdasági kedvezményeket adjanak. Hír szerint le fogják szállítani a Kubából behozott áruk vámját.

A parlamenti helyzet mégis tisztul valamennyire odaát, amelyben arra kéri, hogy a kubai köztársaságnak viszonzásul azokért a rendkívüli költekezéseikért, amelyeket a köztársaság Amerika kivánságára nemzetközi állása tekintetében elvált, bizonyos, főleg gazdasági kedvezményeket adjanak. Hír szerint le fogják szállítani a Kubából behozott áruk vámját.

A parlamenti helyzet mégis tisztul valamennyire odaát, amelyben arra kéri, hogy a kubai köztársaságnak viszonzásul azokért a rendkívüli költekezéseikért, amelyeket a köztársaság Amerika kivánságára nemzetközi állása tekintetében elvált, bizonyos, főleg gazdasági kedvezményeket adjanak. Hír szerint le fogják szállítani a Kubából behozott áruk vámját.

HIREK.

Budapest, június 14.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Június 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn delőtt jelenik meg.**

— **Czemélyi hír.** Dr. Lalog Lajos Stiller tanár asszisztense, aki gyakorló orvos Mervában, az ideai nyáron mint fűrdőorvos Tschiben működik.

— **A király szemléje.** Bécsből jelentik, hogy a király a reggel Ottó löherceg a hadügyminiszter és sok katonai előkelőség jelenlétében szemlét tartott a bécsi helyőrség tüzérégnél és megelégedéssel nyilatkozott a csapatok magatartásáról.

— **A vezérkar.** Délben Ipolyágról ideérkezett Beck Frigyes báró tábornagy, a vezérkar főnöke, több tábornok, tüzér- és lövész kiseretében. A vezérkari főnököt utában 50 tiszt és 150 polgári tisztvel kísérte. A megye határán Buda-Püchta Kornél főszolgabíró fogadta. A város határában Balázs Ferenc főbíró üdvözölte az ellőjáróság élén. A megyeháza előtt pedig a honvédelmi társaság tisztikara, élén a kerületi parancsnokot helyettesítő Jahl Gusztáv tábornokkal és az ezredparancsnokot helyettesítő Breitt József őrnaggyal és Polónyi János zászlóaljparancsnokkal fogadta. A főispáni lakás előtt, ahol a vezérkari főnök lakni fog, Török Zoltán főispán fogadta, azután Nagy Mihály alispán üdvözölte a megyei tisztikar élén. A fogadáshoz több ezer főnyi közönség gyűlt össze és zajosan megjelente a vezérkari főnököt, aki négy napig marad a városban.

— **Ferdinánd fejedelem a párnál.** Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap Peterhotban buszúkihalgatáson volt a cári párnál s aztán este a cári párnál ebédel. A cár a buszúzás alkalmával fejedelmi kitüntetésben részesítette vendégét: kinevezte az 54-ik gyalogezred tulajdonosává.

— **Gróf Forgách Antal ügye.** A Nemzeti Kaszinó választmányára mára volt egyebhiva, hogy háttározon gróf Forgách Antal ügyében, amely már hetek óta foglalkoztatja a közérdeklődést. A határozathozatalt azonban máról elhalasztották hétfőre, mert a szabályok szerint harminc tag jelenléte szükséges a határozatképességhez, ma pedig csak huszonnyolcan voltak az ülésen. A hétfői ülésen azonban már husz tag is elég lesz arra, hogy a választmány érvényesen határozhasson.

— **Albert szász király betegsége.** Sibyllenortból érkezett távirat szerint a szász király állapotát ma reggel hét órakor a következő orvosi jelentés adták ki:

A múlt éjszakát kissé jobban töltötte a beteg, mint az előző éjszakát. A király részben nyugodtan aludt, a mellszorongás ritkább és gyöngébb volt, de a legkisebb mozdulatnál ismét megunt, úgy hogy még tojton szigoruan kell ügyelni, hogy a beteg nyugodtan fekeudjék. A beteg erejének gyarapodása nem vehető észre.

Tegnap délelő a király állapota rosszabbra fordult, delután azonban ismét javult. Egy, a király környegetéhez tartozó ur így írja le benyomását:

— Majd jobbra fordult a király állapota, majd rosszabbra. Mikor tegnap dében nála voltam, előgta egy halálosnak tetsző álm. Delután öt órakor a beteg csodálatosan megváltozott. Elénk vo t, mint valamikor régen; leültetett és sokáig beszélgetett velem.

Mint Drezdából táviratozták, a kormányzati ügyek egy részének György hercegre való formális átruházását nem tervezik.

Vilmos császárnak arra a kérdésére, hogy megldátogathatná-e a beteg királyt, tagadó választ küldtek, mert a nagybetegnek kimélni akarják minden izgalomtól. A király ereje rohamosan hanyatlak.

Az este 6 órakor kiadott orvosi jelentés így hangzik:

A király állapota a mai nap folyamán többször változott. Az eddig kieglőtt étvágy ma nem volt jó. A beteg szivesebben maradt az ágyban, mint karosszékeében. Erverés 108.

— **Kinevezések.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Kolozsváry Miklós és Gárony Zsigmond osztálytanácsosi címmel és jelleggel főruházott miniszteri titkárokat, továbbá dr. Rausz Gedeon osztálytanácsosi címmel főruházott közegészségügyi felügyelőt, utóbbit számlőltüti minőségben osztálytanácsossá nevezte ki. Dr. Kégl Imre, dr. Hartl Sándor és dr. Bosnyák Zoltán miniszteri titkároknak az osztálytanácsosi címet és jellegét adományozta. Daross Géza postatakarékpénztári titkár pedig a postatakarékpénztárhoz első titkárrá nevezte ki a király.

— **Kossuth Lajos emléke.** Kossuth születésnapjának szeptember 18-án lesz a századik évfordulója. Ennek a napnak a megünneplésére az egész országban nagyban készülnek. A fővárosban bizottság alakult Kossuth Ferenc védnökségével és dr. Flóris Aron tanár elnökségével, amely főhívtást küldött szét az egész országba, arra buzdítván a bírto-kosokat, hogy udvarukon, kertjükben, földjükön a nevezetes évforduló napján gyümölcsöt ültessenek Kossuth Lajos emlékére. A bizottság irodája a Kossuth utca 22. száma alatt van.

— **Negyenkét millió.** Ha négyszáz év múlva valaki Nyírára talál vetődni, az emberi boldogság és jólét csodálatos típusát fogja láthatni e városban. Mert Nyírára négyszáz év múlva, negyenkét millió forint vagonya lesz akkori értékben. Ehhez a kincshez Tejfaluúy Jenő nyugalmazott megyei pénztárnok jutatta a boldog várost. A derék pénztárnok háromszáz koronát ajánlott föl a városnak alapítvány gyanánt oly föltétellel, hogy ennek az összes kamataihoz négyszáz évig nem szabad nyulni. Négyszáz év múlva a háromszáz korona olyan gyakran fadzik meg, hogy végül negyenkét millió lesz belőle. A nyitraiaknak most már joguk van arra, hogy büszkén lepedjenek s késő unokáikra gondolván, így szóljanak:

— Gondunk nincs, hála Isten. A tizedik unokánk is el van látva.

— **Than Károly jubileuma.** Than Károlyt, a budapesti egyetem bölcsészeti karának európai híri, kitűnő tanárát, aki egy félévszázad óta tiszteletreméltó tudományos munkásságot fejt ki a vegyészeti terén, holnap ünnepli a magyar tudományos körök. A holnap-i ünnepély Than Károly egyetemi tanárkodásának negyvenéves jubileuma lesz, de nem tartozik amaz ünnepek közé, melyekkel csak az idő mulását szokták honorálni, hanem valóságos elismerése egy esőndesen, igazi tudóshoz illő, komoly munkában eltöltött életnek. A jubileumi ünnepséget a tudományegyetem évzáró ünnepélyének keretében tartja meg. Az évzáró Tedeum után az egyetem tanácsa, az egyes fakultások tanárai s az egyetemi ifjuság az aulában gyülekezik a Than-jubileumra. Az egyetem rektora, már néhány nappal ezelőtt meleghangu felhívást intézett az ifjusághoz, melyben főhívja az egyetemi polgárok figyelmét az ünnepélyre. A jubileumon az egyetem nevében dr. Véssey Tamás rektor, az egyes fakultások nevében pedig a dékánok fogják ünnepelni Than Károlyt, majd az egyetem ifjusága tejezi ki tiszteletét és halálát a tudósnak előt. A jubileumon a kultuszminiszter, a Természettudományi Társulat, az Akadémia, az Országos Középiskolai Tanár-egyesület s számos más hazai és külföldi tudományos társaság is képviselteti magát. Az ősz tudóshoz külföldről már eddig is nagyszámú gratuláció érkezett, ma pedig Wlassics Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszter a következő levelet intézte hozzá:

Méltóságos uram! Egyetemi rendes tanári működésének 40 esztendősi fordulóján nagy lelki örömmel és megalotottsággal üdvözölöm méltóságodat.

Ez az utolsó négy évtized főfőtőbb fontos korszak a magyar tudományosság történelében s e korszak egyik legkimagaslóbb alakja méltóságod, aki mint az alapvetés táradhatatlan munkása s mint a magára szármalyó szellemi törekvés vezérferfiája a esőndes munkálkodásból és a nehéz küzdelemből egyaránt kivette részét.

A tudomány emberének munkája elő nem szaknak korlátokat az országok politikai határai, de igazi tudóssá csak az válhatik, ki munkájához az erőt a nemzeti érzésből meríti. Így lett méltóságod is világhírű tudóssá, megmaradv lelkes magyarnak.

Az a lángoló hazaszeretete, amely már mint gyermekijut a barazonzó hirta, bevilágrította egész pályáját, — s mikor ma az egész művelt külföld meghajtja méltóságod előtt az elismerés zaszalját: a mi örömrünk a mi lelkesedősrünk kétszeres, mert méltóságod kétszeresen a miénk!

Mint a tudomány lángjelkü vezérért s mint edes hazánk hí fiát, szívem legmelegebb érzésével köszöntöm méltóságodat s kerem, fogadja szívesen igaz nagybecsűlésem kifejezését.

Wlassics S. k.

A főrendiház elnöke körözvényben értesítette a főrendiház tagjait, hogy az egyetem Than Károly egyetemi tanár jubileuma alkalmából tartandó nemes közgyűlére a főrendiház tagjai is hivatalosak.

— **Pincérek vizsgálja.** A budapesti vendéglőipartársulat által tenntartott vendéglőszakiskola növendékei ma tartották záró-vizsgájukat az Ersek-utcai iskolában. A vizsgán Gelléri Mór királyi tanácsoson kívül a budapesti szőlőudvas és vendéglősök színejeva megjelent Gundel János és Glück Frigyes elnökléte alatt. A tanári kar Walter Károly igazgatója alatt buzgó törekvésrel o.dolta meg feladatát. Az ideai utazási díjat Fencz Ferenc szakácsfiu nyerte el.

Vizsgálati ajándékul,

szüneti olvasmányul a legalkalmasabbak, legolcsóbbak a **Filéres Könyvtár** kitűnő kötetei. Egy-egynek az ára színes borítékú kötésben 50 fillér. Kaphatók minden hazai könyvkereskedésben, valamint **Singer és Wolfner** könyvkiadóhivatalban, Budapesten, Andrassy-ut 10. Eddig 150 kötet jelent meg.

— **A szélhámos álhirlapíró dolga.** Halomszára érkeznek lapunkhoz az ország minden részéből a hírek a Taly-Türkl szélhámos könyv-igéző piszkos túzelméről. Valamennyi megegyez abban, hogy ez a vakmerő család mindenütt mint a *Budapesti Újságírók Egyesületének* és a *Hirlapírók Nyugdíjintézetének* hivatalos kiküldöttje szerepelt s azzal csalta lépre a közönséget, hogy az általa kolportált könyvek tiszta jóvedelméből haszonrészt jut az újságírói egyetemeknek. Újabb konstatáljuk, hogy Taly-Türkl *sohasem volt újságíró*, hanem előbb rendőrködött, aztán biztosítási ügynöké lett, utóbb pedig a könyvekkel való házálásra adta magát. Egyébként most is egy csomó bünyefenyőt feljelentés van ellene folyamatban *csalás, sikkasztás és egyéb ilyes bűntettek miatt.*

Ez a szélhámos világalos — a nyakán éreze a hurkot — két nap óta a budapesti lapok kiadóhivatalaiban házal, piszkos tartalom nyiltéri nyilatkozatokat igyekező elhelyezni Vészi József ellen, aki mint az Újságíró-Egyesület elnöke a szélhámos álhirlapíró csalásairól hozza érkező tudósításokat köteleseggel szerint a nyilvánosság elé bocsátja. A tisztességes lapok egytől-egyig kidobták a csalót. Két újság akadt csupán — a *Pesti Hírlap* és a *Hazánk* — mely cimbora-ságot vállalt Taly-Türkkel s rendelkezésére bocsátotta hasábjait. Mindkét lap bizonyos kéjjel gázol — egy szélhámos piszkos nyomokon — a becselenség e mocsarában. Hogyis ne! Hiszen a Légrady Károly lapján az Újságíró Egyesület terolta meg a Jókai Mór ellen elkövetett alávalóságot. A *Hazánkat* pedig szintén az Újságíró Egyesület vezetése kényszerítette arra, hogy 5 érdemes és szegény újságírónak, akit a feudális nagybirtokosok lapja ok nélkül, től közepén, egyszerre elcsapott, a nekik isten és ember előtt járó végkielégítést megfizette. Ezért kellett hát e két lapnak Vészi Józsefben bosszút állnia s e bosszuvágyukban akaszkodtak össze ezzel az elvetemült csalóval. A zsák megtalálta valahára a maga foltját. Most együtt van az egész kompánia.

— Az éjjeli órákban *Szegezdáró*ról a következő táviratot kaptuk:

Taly Ferenc Lajos tavaly novemberben az immár leleplezett szélhámoságával szerzett *Szegezdáró* számot előfizetőt a „Nemzeti dícsőségünk” című munkára. Azonban az összes előfizető, — mihelyt meg tudták, hogy Taly nem hirlapíró, hogy a hirlapíró egyesületeknek a kolportázsához semmi közük sincs s hogy a Herzig kiadásában rég megjelent könyv antikváriumban potom árért kapható — Talyt *csalás bűntette miatt a királyi ügyészségnél feljelentették.* A feljelentő között volt *Fürdös Vilmos* tiszti főügyész és *Simontits Elemér* főjegyző is. A bűnügyi nyomozás Taly ellen folyamatban van.

A. M. H. közli: A *Budapesti Újságírók Egyesületének* tagjai sorában nagy megütközést keltettek az Egyesület elnöke ellen intézett azon támadások, amelyeket az egyesületnek a sajtó purifikálására és a hirlapírói névvel való visszaélések megállítására irányuló energikus fellépése idézett föl. Különösen nagy felháborodást keltett a tagok körében, hogy a támadásokkal a fővárosi sajtó két organuma azonosítja magát. Mozgalom indult meg, hogy az egyesület elnökének a méltatlan támadásokkal szemben elégtételt adjanak és íranta az egyesület változatlan bizalmát fejezzék ki. Elhatározták, hogy rendkívüli közgyűlést tartanak s e végbéli aláírási ívet bocsátották ki, amelyet a fővárosi sajtó vezető férfiai is csaknem kivétel nélkül már aláírtak. A rendkívüli közgyűlést jövő vasárnap délelőtt tartják meg.

— **Keeskemét háza.** Keeskemétnél Budapesten háza van. Keeskemét háziur, azonban — úgy látszik — hogy nem valami jó befektetés az a majdnem fél millió forint, amit beleépítettek a háza. mert többet költenek rá, mint amennyi a jövedelme. Keeskemét azonban olyan ur, aki megengedheti magának ezt a lukszust. Egy országgyűlési képviselő ajánlatot tett a városnak, hogy megveszi a házat. Kínált érte hétésszáz forintot. A tegnapi közgyűlés azonban kimondotta, hogy a ház nem eladó. Keeskemét háziur akar lenni Budapest.

— **A kaposvári érettségi.** Kaposvárról táviratozza tudósítónk: Az érettségi előtt felgyűszteszt 14 diák közül a közoktatásügyi miniszter rendelkezése két súlyosan terheltet egy év múlva, a többi pedig decemberben bocsátják érettségire.

— **A talmud az osztrák Reichsrathban.** A sok sürgősségi indítvány közt, mely mostanában az osztrák képviselőház elé kerül, van a többi közt egy, amelyben *Hawk* képviselő azt kívánja, hogy a Reichsrath határozza el a talmudnak, illetőleg a *szekhanaroknak államilag* elrendelését lefordítását, még pedig külön kirendelendő s az antisemiták részéről megnevezendő *bizalmiérték* felügyelete alatt. Csakugyan: Ausztriának nincs semmi sürgősebb tennivalója, mint a talmud állami fordításának ügyével való beható foglalkozás.

— **A pestmegyei tanfelügyelő ünnepzése.** Szép ünnepély volt ma délelőtt Pestvármegye székházának közgyűlési terében. Ma ünnepeite a vármegyének közel másfélszer tanítója és tanítónője *Tóth József* tanfelügyelőnek huszonötödik jubileumát. A nagy közgyűlési terem és a karzatok is megteltek a vármegye tanítóival, akik ez alkalommal tartották meg évi rendezés közgyűléstükét is. A díszközgyűlésen *Beniczky* Ferenc főispán előköt. Kivüle megjelentek dr. *Morlin* Emil és *Halász* Ferenc osztálytanácsosok, utóbbi a közoktatási miniszter nevében. Ott voltak továbbá: *Kaoshovics* Mihály és dr. *Makkay* osztálytanácsosok, *Mosdóssy* Imre és *Kőrösi* Henrik tanfelügyelő, *Beniczky* Alajos alispán, *Fazekas* Agoston főjegyző, *Csávolszky* József címzetes püspök, dr. *Walter* Gyula kanonok, *Wolner* Tivadar képviselő, *Lakits* Vendel, a tanítók országos bizottságának elnöke dr. *Kiss* Áron és *Peres* Sándor igazgató, valamint számosan az iskolaügy és Pestmegye előkelőségei közül.

Az ünnepelt tanfelügyelő öttagú küldöttség vezette a tereb. Megjelenése után *Beniczky* főispán üdvözölte, méltatván benne nemcsak a megyének, de az egész ország nevelésügyének veterán harcosát. Az üdvözlő beszéd után *Szentgyörgyi* Károly igazgató tartotta az ünnepi beszédet. Vázolta az ünnepeltnek negyedszázados munkásságát s átnyújtotta a díszes nagy albumot, amelyet a megye minden tanítója és az ország legkiválóbb tanítóit aláírtak. Milyen meghatározott választ az ünnepelt tanfelügyelő. Amit tett — úgy mond — azt csak munkatársai segítségével vihette végre. Bejegye azonban még a munka nincs. A fővárost még mindig oly terület veszi körül, ahol az iskola még nem lejtette ki teljes erejét. Óvatossá kellett e tereen dolgozni, úgymond, nehogy a lebontandó sziklatömeg maga alá temesse a nemzet számosságát és nehogy a megvárandó vár ellenségét lásson az érte küzdőkben. *Tóth* József beszéde után *Halász* Ferenc osztálytanácsos a közoktatásügyi miniszter nevében üdvözölte a jubiléant, átnyújtván az ünnepeltnek a miniszter üdvözlő levelét. Következett a többi üdvözlés. Pestvármegye nevében *Beniczky* Lajos alispán, Keeskemét város nevében *Szabó* József, a váci püspök nevében *Csávolszky* József címzetes püspök, a dunamélti református egyházkerület nevében dr. *Petri* Elek, a pestvármegyei tanító-egyesület nevében *Földes* Károly elnök, a tanítók országos bizottsága nevében *Lakits* Vendel, az állami tanítók országos egyesülete nevében *Kozma* László, a tanítók árvalháza nevében *Bahn* József, az országos zsidó tanító-egyesület nevében *Csányi* Béla üdvözölte az ünnepeltet, aki minden üdvözlésre külön-külön válaszolt. Üdvözölték ezután még a jubiléant: az Eötvös-alap a kisdednevelők országos egyesülete a keeskeméti országos tanító árvalháza, a rabsegítő-egyesület, a tanítóképzők egyesülete a polgári iskolák egyesülete, a gondnokságok küldöttsége, a községi és jelekezeti iskolaszékek. A pestmegyei egyesület az ünnepelt nevére négyezer koronás alapítványt tett.

— **Főúri esküvő.** Fényes főúri esküvő volt ma délelőtt az egyetemi templomban. Gróf *Desszeffy* Emil országgyűlési képviselő esküdtő örök hűségét gróf *Bathányi* Elnán, gróf *Bathányi* Lajos főnői kormányzó leányának, gróf *Andrássy* Gyula unokájának. Az esküvő jelen voltak a fővárosban időző urirtársának csaknem összes tagjai s kivülök is sok előkelőség. Az esketési szertartást *Edelmann* Sebő, a promenterek szombathelyi házának főnöke vezette.

Az egyházi szertartást megelőző polgári esküvő tegnap délután volt s mint tanuk, *Andrássy* Gyula és *Tivadar* grótok, gróf *Desszeffy* Alajos és gróf *Károlyi* István szerepeltek. Az egyházi esketés délelőtt tíz órára volt kitűzve s ezért már jóval tíz óra előtt gyülekeztek a templomban a meghívott vendégek. A templom bejárata előtt a kocsi megállóhelyéig hosszú lejár baldahint állítottak föl, amelyet magyaros multivum fodor díszített. Nagy kíváncsi közönség várakozott a templom előtt is, ahová csak belépőjeggyel lehetett bejutni. A templom belsejéi is gyönyörűen feldíszítették. A bejáratot a szentélyig szőnyegekkel borított utat dísztáki növények szegélyezték s a szentély padjait aranytojós piros takaróval takarták be. A templom hájójának padjai már ekkor telve voltak a meghívott vendégekkel. Ott voltak a többi között *Eszterházy* Miklós herceg, *Szápáry* Pál és Gyula grótok, gróf *Zichy* János nejével, gróf *Nádasdy* Ferenc, *Szentkereszthy* báróknak, *Lónyay* Margit grófnő, *Dániel* Ernőné báróné, *Pappenheim* Szigerid, *Pejaševich* Márk, *Khuen-Héderváry* Sándor grótok és mások.

Fél tízkor érkezett meg a násznép s azonnal megszólalt az orgona. Elöl *Semsey* László kamarás, a násznagy jött, azután következtek a többiek; a hölgyek értékes toalettekben, a férfiak fényes díszmagyarban. A szép menyasszony tetszhez álló, csipkés ataszruháit viselt, mirus koszorúval és fátyalal. A nyoszolyóieányok, *Andrássy* Ilona, *Boriska* és *Marianne* grófnők, *Széchenyi* Gizella és *Erzsébet* grófnők és *Kegelevich* Ilona grófnő egyforma egyszerű fehér ruhát és rózsaszínű szallagall díszített lejár szalmakalapot viseltek. A völgyében fekete bársony, barna prémnel szegélyezett mente és égszínkék dolmány volt.

A menyasszonyt öccsö, gróf *Bathányi* Gyula és gróf *Desszeffy* István, a völgyény öccsö vezette be a templomba, míg a völgyény két Andrássy grófnő között baladt az oltár elé. Követte őket a menyasszony atya, gróf *Bathányi* Lajos, *Károlyi* Pálma grófnővel, a völgyény anyjával és gróf *Desszeffy* Aurél *Andrássy* Ilona grófnővel. A násznép között voltak még *Andrássy* Tivadar, *Károlyi* Lászlóné,

Zichy Antáné, *Széchenyi* Aladárné, *Zichy* Bélané, *Bathányi* Gézané, *Andrássy* Gézané, *Kardosonyi* Jenőné, *Károlyi* István grófné, *Károlyi* Erzsébet, *Pejaševich* Jolán és Katinka grófnők, *Károlyi* István, *Széchenyi* Imre, *Károlyi* Sándor, *Zichy* Antal, *Károlyi* György, *Andrássy* Tivadar és Gyula, *Kegelevich* Miklós, *Bathányi* Elemér, *Degenfeld* Imre, *Nádasdy* Tamás, *Károlyi* Mihály, *Kardosonyi* Jenő, *Desszeffy* Alajos, *Zichy* Béla grótok és mások.

Az esküvő rövid misével kezdődött, amelyet *Edelmann* Sebő premontrei kanonok mondott. Mise után a kanonok összeadta a párt s azután szép beszédet intézett hozzá. A násznép ezután az orgona hangjai mellett kivonult a templomból s az *Andrássy* grótok budai palotájába hajtatott, ahol villásreggeli volt.

A gróf *Bathányi* és gróf *Andrássy*-családok a ritka fényes esküvőhöz tolettjeiket *Mezey* műtermében szerezték be, ami annál is inkább dícsöretére válik a magyar iparnak, mert ez esetben az annyira elharapódzott bécsi konkurrenciát teljesen kiszorította a kintünő fővárosi divatszalon.

— **Az udvariasság.** A polgármester erénye közt nem utolsó az udvariasság. Ez a jeles tulajdonság nagyon fővároszathatja a szeretett szülővárost s gyakran többet ér, mint a világitás kérdésének végleges megoldása, melyről oly sokat beszélnek kis városainkban. Egy alföldi városka polgármesteréhez a napokban levél érkezett, melyben X. gróf arra kéri a polgármestert, hogy szemeljen ki édesanyja számára egy sírhelyet,

— Édesanyám — így szölt a levél, több ízben tartózkodott városunkban s elhatározta, hogy ha meghal, az önké fűzfás, csöndes temetőjében akar megpiheni.

Oh a polgármestert nagyon meghatotta ez a szeretetteljes vonzódás és elképzelte, hogy a partparti fűzfás temetőben egy igazi grófné fog egykor piheni. Legott tollat ragadott s így válaszolt:

— Gróf ur! Az egész mezőváros határtalan örömet van szerencsém tolmácsolni affóltt, hogy a kegyelmes asszonyt itt temetik . . .

— **A martiniquei áldozatok.** A martiniqueiek jölségélyezésére ma a *Budapesti Újságírók Egyesületéhez* a következő adományok érkeztek: *Samassa* József egri érsek 100 korona, *Igaz* Károly nyugalmazott főhadnagy Nagy-Károlyból 5 korona, *L. F. H.* Budapestről 4 korona, dr. *Singer* Lőrinc Szombathelyről 4 korona, *Tul* Edit 2 korona, *Mátók* Mária Dombóváról 1 korona. A mai gyűlés 116 korona, hozzáadva a tegnapi kimutatott 2661 korona 84 fillért, a gyűjtés eredménye 2777 korona 84 fillér.

A martiniquei nyári ünnep előkészítését ma véglegesen befejezték. A megállapított mások ritka gazdagsága és különlegessége olyan művészeti ünnepé avatják ezt a hangversenyt, amilyen évtizedek óta nem volt a fővárosban. Az ünnepet megnyitó *Marsseilles-lantázia Szabados* Károly, a korán elhunyt nagytehetségű magyar zeneköltő egyik legérdekesebb alkotása, hatalmas bevezetője lesz az estélynek. A zenei megnyitót után *Varsányi* Irén, a *Vigszínház* művésznője mint kreol utcazenei az *Operaház* műhelyében készült exotikus kosztümben fogja tolmácsolni a budapesti közönség könyörületelességét annak a gyönyörű költeménynek az előadásával, amelyet ez alkalomra *Pásztor* Arpád, a nagytehetségű poéta írt. Ugyancsak megkapó alkalmi költeményt írt az ünnepre *Heitai* Jenő, a kiváló költő is. Az estélyt *Berlioz* hatalmas arányú *Rákóczy-lantázija* jejezi be, amelyet *Mader* Raoul, a *Operaház* igazgatójának vezetésével az *Operaház* teljes zenekara ad elő. A rendező-bizottság már ülésén résztvett *Rifault* Agoston, a budapesti francia ökonozul, a bizottság egyik díszelőnöke is. A bizottság nagy hálaival vette tudomásul, hogy dr. *Samassa* János egri érsek 100 koronát adományozott a martiniquei áldozatok javára. Holnap, vasárnap megjelennek a művészi kivitelű díszes plakátok, amelyet a Kosmos műintézet állított elő *Márk* Lajos festőművész testménye nyomán. Az ünnepélyre szóló festmények részét már el is kapkodták, ami a közönség rendkívüli érdeklődésének legnagyobb bizonyossága.

— **Festetich-szám.** A *Festetich* György-szobor leleplezésekor a *Keszthelyi Hírlap* díszes számot adott ki. Emlékverseket írtak benne: dr. *Johai* Mór, *Darányi* Ignác, *Wlassics* Gyula, *Arányi* Emil, gróf *Desszeffy* Aurél, *Lampertich* Géza, minden gazdasági tanintézet igazgatója és mások. A díszszámot szép képek is díszítik.

— **Diák-szállók.** A földművelésügyi miniszter átiratban értesítette a kultuszminisztert, hogy megkezdésének helyét ad s intézkedik, hogy ezental minden fűrdőhelyen, kiránduló-telepen egy-két szobát tartat fön az átutazó tanulók számára. Ez az intézkedés bizonyára nagyban elő fogja mozdítani a nálunk meglehetősen elhanyagolt diák-turizmust s végre lehetővé teszi, hogy tanuló ifjúságunk a nyári szünetek alatt utazgassa, megismerje az országot.

— **Mladin, a költő.** Az aradmegyei tanfelügyelő a maga tankerületében felfedezett egy költőt, akit Mladin Korjolánnak hívnak s akinek az volna a költőessége, hogy a gondjaira bízott gyermekeket tanítsa. E helyett Mladin verseket farag s hülye rigmusokba takargatva, gyűlöletet és aljasságot ad meg tanítványainak. Mladin tanversikéi közül a tanfelügyelő egyéniségét le is foglalt s hogy mindenki megítélhesse Mladin ur hívtvány üzemleit és aljasságát, itt közlünk mutatóba legszebb verseiből.

I.

A katona verse.

Vitéz katonák, löl a csatára!
Eljén a hon s a vitézség virága.
Eljén Románia, édes anyánk,
Az egyetlen, ki gondol reánk!
Édes anyám, szép Romani,
Érted élni, érted halni,
Megyünk, mi katonák!

II.

Janku indulója.

Örvendezve jó románok. Jöjjetek!
A pusztában Jankut üdvözöljétek.
Tisztítsátok puskátokat,
Mind nagyon süssetek!
Birtokunkról tolvajt, vadat,
Magyar tolvajt üzzetek!

— **Nyári hangverseny.** A budapesti posta- és távirat-tisztviselők zeneegyesülete ma este a II-ik kerületi polgári lövőpálya helyiségeiben nyári hangversenyt rendezett, amely fényesen sikerült. Előkelő és díszes közönség jelent meg a hangversenyen s nagy tetszéssel fogadta a műsor minden egyes számát. A műsorban az egyesület zene- és énekkara szerepelt. Az első Lavotta első szereimét s Boccharini menüettjét adta elő, míg a férfiak magyar népdalokat adott elő nagy tetszés mellett. A hangverseny főpontja Márkus Arankának, a kiváló operanékesnek szereplése volt. A kisasszony rendkívül nagy hatással énekelte az *Órdög Róbert* Cavatináját és a *Szulán* belépődalát. Hatalmas szépen csendő hangját s nagy ének tudását zajos tapsal és bokráttákkal méltányolta a közönség. A hangverseny után tánc következett.

— **Áradás.** Lugosról jelentik, hogy a Temes vize a múlt éjjel olyan magasra emelkedett, hogy az építés alatt lévő új hidnál megakasztotta a munkálatokat és elsodorta az állványok egyes részeit, amelyek a közelben levő úszóházak szétrombolták. Az ár azután az egész úszóházat elsodorta a gyaloghidtól, ahol egész éjjel folyt a mentőmunka, nehogy a gyalogközlekedés is megszűnjék. A vashid elkészítése most már hosszú időre meg van akadályozva.

Szalmáról táviratozzák: Az utóbbi napok alatt Erdélyben történt nagymérvű esőzések folytán *Szalmár*-nál a Szamos medre annyira megtelt vízzel, hogy ma délután 4 órakor az ár áthágta a partokat s elöntötte a vetéseket, lankákat és kocsalókat. A város felőli részen a védőtöléseket is mossa már a víz. A katonaság leggyerben örzi a partokat s ezernyi nép nézi a lovahámpolygó árt. A rohamos áradás miatt a város lakossága nyugtalan éjszakának néz elő. A vészbiztonság megette a szükséges intézkedéseket.

— **Rendkívüli cikkek elárútatása** most hétfőn, kedden és szerdán a *Párisi Nagy Áruház* minden napi kisebb használati cikkek osztályában következnek: lásd a hirdetést. E cikkek feltűnő olcsóságuk dacára disztingváltak és a legjobb hölgyközönségnek ajánlhatók.

— **Amít tíz nap óta iszunk.** Dr. Szilágyi Gyula ur, a Műgyeitem magántanára nem sajnálta a fáradságot és elemelte a vízvezetékünk zavaros vizét. Munkája eredményéről ebben a pár sorban számol be:

Azon idő alatt, míg vízvezetékünk zavaros vizet adott, igen jó szolgálatot tett a *Delfin-téle* vízszűrő, melyet én azóta használok, mióta dr. Krausz Ariur, az országos közegészségügyi egyesületben tartott előadásában bakteriológiai vizsgálati alapján bebizonyította, hogy az eddigi szűrőszervezetek között a legjobb és hozzá még magyar találmány is. A víz-műzéria alkalmával is mindig a legtisztább vizet szolgáltatja a szűrő és látván a kő felületén összegyűlő lemlő iszapot, azou gondolatra jöttem, hogy ezt megvizsgálom, mert az iszap összetételének ismerete a helyzet tisztázásához némiképpen hozzájárulhat. 4-5 nap alatt a szűrőkőre tapadt iszapot egy szarukannállal lekaptam, destillált vízzel kímőtam és 100°-on szárítottam. A szárított anyag vizsgálatánál a következő adatokat nyertem:

Izzítási veszteség . . .	3.90%
Kovász és homok . . .	28.90%
Vasoxyd	42.56%
Tíműd	11.48%
Magánoxyd	7.40%
Mészoxyd	8.45%
Magnéziumoxyd . . .	1.50%
	99.14%

Amint ebből a kis kimutatásból is látható, szép

summa piszkot itunk meg tíz nap óta. S lesz részünk benne még ezután is. Még mindig csokoládé ömlik a vízvezeték csövekből.

— **A szállodások nemzetközi gyűlése.** A szállodások nemzetközi gyűlése tudvaleg szeptember hónapban lesz Budapesten. Az előmunkálatok nagyban folynak és amint a külföldről jövő jelentések mutatják, a szállodások nemzetközi egyesülete a világ minden részéről képviselőit magáé E tömeges látogatásokkal szemben szállodásaink alkalmuk lesz Budapesten és hazánk egyes szép vidékeit a külföld előtt bemutatni, ami annál is inkább üdvös lesz az idegenforgalom fejlesztésére, mert a külföldi szállodások teljesen tájékoztatlanok a mi viszonyainkról. Az idegenforgalom emelésén kívül szállodásaink még arra is gondot fordítanak, hogy a mulatságot a hasznossal kössék egybe; a budapesti ünnepek befejeztével ugyanis hazánk egyes börtömlelő vidékeire viszik a szállodások külföldi vendégeinket, hogy bemutassák a külföld legnagyobb fogyasztóinak a jó magyar borkokat.

— **Meghírnött gyermekek.** Pár héttel ezelőtt apróhirdetéseket jelentek meg egyik kraszós újságban, hogy egy gyereknőlküli házaspár örökbe fogad 10-12 éves leánygyermekeket. *Oncay* Albert nyugdíjazott adószót tette közzé ezeket az apróhirdetéseket s két anya jelentkezett nála hamarosan, egy *Gabera* és egy *Vasóné* nevű családasszony, akik hajlandók voltak arra, hogy örökbe adják gyermekeiket, a 12 éves *Gabera* Mária-t és a 11 esztendő *Vasó* Annát. *Oncay* a gyermekeket szüleikkel együtt elvitte barátjához, *Preiszig Wollmann* Lujzához, aki egy női zenekarnak a tagja s aki annak rendje és módja szerint örökbe fogadta őket. *Gabera* Mária ezután elutazott Besztercebányára s most ott van szolgálatban. *Vasóné* pedig beszédegőtt szakácsnőnek a *Szondy* utcába egy előkelő családoz. *Preiszig Wollmann* Lujzának, akinek rosszul jövedelmezett az, hogy tagja volt egy női zenekarnak, az volt a szándéka, hogy 10-13 éves gyermekekből leányzenekart alakít s ezekkel fog játszani valamelyik lóvárosi kávéházban. Ezért tette közzé az említett apróhirdetést barátjával, *Oncay* Alberttel, aki maga tehetetlen ember, mert vak is és íélg süket is. Amikor ez a dolog történt, *Preiszig Wollmann* Lujza a gróf *Haller*-utóban lakott. Mivel azonban rosszul ment a dolga, a pár hét alatt minduntalan költözöködött, úgy holga lakott a *Szvetenay*-ra, az *Angyalöldön*-re, a *Gát*-utóban, míg végre *Kóbányára* költözöködött, ahol az *Apaffy*-utca 6-ik szám alatt lévő házban bérelt egy szobát. Időközben a két kis leányt ráogta a zenére. Az egyiket hegedűnli tanította, a másiknak pedig egy dobót adott a kezébe s azon kellett volna játszania. Ámde a kis teremtesnek abszolút nem volt talentuma a zenéhez s mikor *Preiszig Wollmann* Lujza ezt észrevette, mindenáron szabadulni szeretett volna tőlük, ami azonban sehogy sem ment. A egyetlen szívű nő ekkor elhatározta, hogy a két ártatlan teremtes addig kinozza, míg elpusztulnak. Egyre ütötte-verte őket, a puszta föld volt a tekvőhelyük, penészes, száraz kenyérmel egyebet nem kaptak enni, s amióta fogadott anyjukhoz kerültek, ruhát sem válthattak. De ez még nem minden. *Preiszig Wollmann* Lujzának szintén van egy 10-12 éves leánya. Ha elment hazulról, ezt a kis leányt mindig magával vitte, a két fogadott gyermeket pedig bezárta egy kis ruhaszekrénybe s mindaddig ott kellett maradniok, amíg ő haza nem ment. Végre is a házmasternek tűnt föl, hogy a lakásból mindig tompa nyöszörgés és jajgatás hallatszik ki. Betörte az ajtót, de senki sem talált a szobában. Végre rájött, hogy a nyöszörgés a szekrényből hangzik s feltörte ennek az ajtaját is. Borzasztó állapotban került elő a két kis teremtes a szekrényből. A piszkos ruha foszlányokban lógott le róluk, tele voltak léreggel és a testük kék foltokkal. Anyira el voltak gyengülve, hogy beszélni is alig tudtak már. A házmaster a dologról jelentést tett a rendőrségnek meg az előjáróságnak s a két hatóság elvitte a gyermekeket a lelketlen asszonytól s egy *Nagy* nevű szolgának adta oda őket gondozás végett, aki a kóbányai szükségbarakban lakik. *Preiszig Wollmann* Lujza ellen megtették a följelentést a büntetőbiróságnál, amely felelősségre vonja a lelketlen asszonyt.

— **Házasság.** *Seregélyesi* Ferenc, a m. kir. államasutak hivatalnoká és írő e hó 3-án jegyezte el *Györi* Margitot, *Györi* Gyula m. kir. államasutai főfelügyelő leányát.

— **Az időjárás szeszélyes váltakozása** nem kedvez ugyan a szabad ég alatt nyári szórakozóhelyeknek, de ezek legnagyobbja és legelőkelőbbje, *Ós-Budavára*, még sincs oly nagy mértékben kitéve az idő viszontagságainak, mint bármely más hely, mint-hogy sok ezer személynék *elégendő kényelmes fedett helyet* rendelkezik. A nagyközönség jól tudja ezt és így a mulatóhely fedett variété-nőzetében, továbbá a többi eseményes helyen még a legutrabban időben is zajos vidámság honol. A variété-műsor kitűnő volta, nevezetesen a *tie kreol nő szépség*, a remek francia *duett* és *Stuart*, az utóérhetetlen *hölgyutazó*, aki ma vasárnap lép fel utoljára. erősen vonzó attrakcióknak bizonyultak. Az a körülmény, hogy a szabad térerű működő légtornászok élénk ucai ételet varázsolnak *Ós-Buda* sétányaira, szintén sok látogatót vonz. *Franti* kitűnő színháza, a lovarda és a többi szórakoztató látványosság egytől-egyig bevált és *Friedmann* igazgatót szakértelmét dicséri. Minthogy a székesszörökben ez az egyetlen nagyszabású szórakozóhely, amelynek szükséges voltát hangzatosn képeses. hivatalának betöltésében semmiféle külső körülmény nem gátolhatja.

— **A Magyarországi Központi Kárpátok** gyógyfürdő- és nyaraló-telepire vonatkozó hirdetésünkre felhívjuk a nyaralni szándékozót olvasóink figyelmét.

— **A gyermekek szüneli olvasmánya** sok lejtörést okoz a szülőknék, különösen, ha távoli helyre készülnek nyaralásra. Legelőszerűbb, ha gyermekeiknek, kiket tanúlással és komoly szellemi munkával nem akarnak a nyáron át térhelnli, a *Kis-Lapot*, a gyermekvilágunk ezt a kedvenc lapját járatták, mely szórakoztató időtöltést nyújt és minden vasárnap egy hétre szóló örömtől hozza a gyermekek közé. A *Kis-Lap* kiadóhivatala (Budapest, Kerepesi-ut 54.) előadog előfizetést a *Kis-Lapra* július 1-jétől szeptember 30-ig 2 koronáért, és bárhová postán elküldi a lapot akkor is, ha a cím a nyár folyamán megváltozik. Azok, akik az előfizetési pénzt most küldik, már június közepétől kezdve kapják a *Kis-Lapot*.

— **A Schall und Rauch**, a pompás berlini együttes ez idő szerint Prágában arat diadalt. Mint már említettük, a társaság kedden, e hónap 17-ikén bemutatkozik a *Fővárosi Orszémban*, amikor is a követező egyfelvonásos darabok kerünek előadásra: *Serenissimus*, írta: *.; Szereiml álmok, írta: *Max Dreyer*; A jogolyón, írta: *Friedrich Kayssler*; *Bouberoché*, írta: *Courtelme*; *Bucsuvaucora*, írta: *Schmitzer*. A négy estére terjedő vidám és szórakoztató vendégjátékra már sokan megváltották a jegyüket.

Gróf Wass Albert.

Ujfalvy Károly, a világhírű tudós, a francia akadémia tagja és a párisi egyetem tanára, amelyben az alább következő cikkel tisztelte meg, lapunkban személyes ismeretség alapján jellemzi gróf *Wass Albert*et a boer szabadsárgért elhalt fiatal magyar magnást. Mindaz, amit a kiváló tudós elmond, még nagyobbak tünései föl vesztességünket, mint a minőnek eddig tartottuk. Gróf *Wass Albert*ben igen nagy értéket vesztelt el nemzetünk: magas lelki életet élő és a legmagasabb eszményekért hevülő ifjút. Ismeretlen sirja fölött méltó nekrológot mond imhol róla egy világhírű magyar tudós.)

Gróf *Wass Albert*, kit — nemrég eltűnő családjának és barátainak szerető köréből — ama távoli Dél-Afrikában utóltér az angolok golyója, nem volt ám közönséges halandó.

Magyarország elveszté benne nemcsak egyik legdíszőbb családjának sarjadékát, hanem legdrágább reményeinek egyikét: mert ez ifju emberben főnemesség bámulatos értelmiséggel párosult.

Wass Albert magas termetű volt szőke hajzattal és kék szemekkel, arcát az ifjuság szépsége pirja fődte; nyilt tekintetével és nyájas modorával megnyerte a vele társalgónak szívét.

Két év előtti szoros barátságok kötvén vele alkalmam nyíltott őt bárkinél jobban kiismerni — és becsülni mind érzelmeinek nemességét, mind ismereteinek meglepő bőségét.

Egész fiatalon, husz esztendő korában halt meg, beh kár érte!

A legmagasabb tanulmányokat végezte; tudománysszomasan, mondhatnám ösztönszerű kiváncsisággal érdeklődött a tudomány minden ága iránt, különösen pedig azok iránt, a mik előttem kedveltek.

Lassan már-már egy esztendeje lesz, hogy három hetet töltött az én hajlékomban, mikor naponként beszélgettünk embertanról, társadalmi tudományokról, élettanról, egyezvél az embernek természetörténetéről, mik annyi kitűnő szellemet foglalkoztatnak.

Nem elégedvén meg a munkáimban segédkezéssel, itt Flórenc mellett a Lucca-fürdőben időzése alatt átolvasta *Wilser* Lajos, *Lapouge*, *Ammon* Ottó, *Ranke* — *János* és *Maspero* műveit.

— **A milliók alkasztó letartóztatása.** *Páris*-ből táviratozzák: A francia banknak azt a hivatalnokát, aki egymillió frank elikkasztása után megszökött, ma *Genyben* elfogták.

— **Fizetésképtelen szalógház.** *Mandl* Adolf nagyváradi szalógház tulajdonos fizetésképtelen lett. *Passivái* 270.000 koronára rugnak, melyet az aktívák teljesen fedeznek.

Sőt az éremtani száraz kutatásoktól sem riadt vissza eleven, bár korát túlhaladó komoly szellemű, miről Drouin szaktársam Párisban tehetne fényes bizonyosságot.

Levelezése egy két hónap előtt megakadt; azonban ezelőtt 15 nappal levelet kaptam tőle, amelyet keltezés nélkül Párisban írt. Ebben elmondja, hogy az angol-boer háború végén hajóra szállott, Nápolyon át Transvaalba menendő.

Gyászos elhatározásának mik lehettek indokai? Nem tudom. Kétségtelenül bizonyos azonban előttem, hogy indokai csak nemeselek lehetnek, mert e nyílt és őszinte jellemem árnyát nem vehettem észre.

Valószínű az, hogy magasabb tettei a maroknyi hősnépnek, akik felujták korunkban a görögök történelmének hőskorát, büvösen vonzótták fogékony szívét ama távoli vidék felé, ahol korai halálát lelta.

Lehetnek-e vigasztalást könnyben uszó családja és barátai, kik drága emléket gyászolni fogják örökre? — Nyilván nem.

Mindazáltal mérhetetlen fájdalommal emlegethetünk: ha visszaemlékeznek a Wass Albert által lelkesedve nagyrabecsült axiómájára a régi helléneknek, kik mindenben a mi elődjaink valának.

„Az ifjan elholtakat szeretik az istenek“.

Lucca-fürdő, 1902. június 7.

Ujfalvy Károly.

A babérág és az olajág.

A Than-ünnepély alkalmából az egyetem cimereiből vett babér- és olajágakat Stracton Nelly és Kurta Valéria kisasszonyok fogják az ünnepeltnek átadni.

Ó mi szép lesz, ó mi édes
Bűvös-bájós és negédes,
Rózsás ajku hallgatónók
Babérággal köszöntik őt, —
Thán papát.

S a medika mind, — valahány,
Philosoptrix, jogászlány,
Szeme tüzes, haja ében,
Babérágot tart kezében
S meghajol.

Ó mi szép lesz, ó mi jó lesz,
Beköszöntött az új mórés,
A sok bájós és takaros
Leány kapott hivatalos
Funkciót.

Megváltozik minden ezután,
Kisasszonyból dékán lesz tán,
S aki főzött, varrott egykor,
Lesz a magnificus rektor
Ezentul.

Ó mi szép lesz, ó mi bájós,
Hogy ha majd a sok ragályos
Böncés helyett babérággal
Üdvözlök át — és virággal
Thán papát.

S bár ezt senki meg nem érti,
Mert Thán papa csak egy férfi,
Olyan tudós, akár a lány,
Mégis köszönti valahány
Medika.

Régi vico már, nem is érdem,
Hogyha tőlük ma megkérdem,
A helyett, hogy kézben őrzik,
Nem jobb volna, ha megőrzik
A babért.

Babérágak, olajágak
Nyersen nem kellene vágyat,
Amde főzve a babér jó,
S olaján az olajbogyó
Sem kutyá.

Bárhogy vetem, bárhogy hányom,
Ezt a dolgot, édes lányom,
Csupán abban van a hiba,
Hogy nem főz a szép medika
Ebédet.

xl.

Tizezer szobalány.

A londoni koronázási ünnepen az angol királyné 10,000 szobalányt hívott meg teára.

A koronázás vig lesz nagyon,
Lesz ott öreg, ifjú, asszony, hajadon,
Lesz a palotákban bor és eleség,
Maharadsza, ráza az ég tudta, mi még,
Lesz pompa, fény, vigalom,
De mindezen
Ah túlteszen
Az ünnepek során
A kétezer, négyezer, hatezer,
Nyolcezer, tizezer kis szobalány.

Fehér kötővel vonul be mind,
Ha feléje majd a Lord Major int,
Mosolyogva jönnek a búzke terembe
S leülnek majd a lordokkal szembe
S mind ködöjébe tekint.
Es majd irul,
Szörnyen pirul
Zavart lesz mindahány,
A kétezer, négyezer, hatezer,
Nyolcezer, tizezer kis szobalány.

S bár a csészétől ég majd az uj,
A forró teába egyik se iuj,
Tiltat az szörnyen az udvari illem
Hogy egy este tényleg történjék ilyen,
Azt mondanák rája, hogy: Pfuj!
Az illemet,
Mást nem tehet
Szörnyen betartja ám,
A kétezer, négyezer, hatezer,
Nyolcezer, tizezer kis szobalány.

Feszesen ülnek majd és komolyan,
És aki kacagjon, nem lesz olyan,
S ha a five o'clock tea majd végére ér,
Marasztalást, nem l egyik se kér,
De elsurran hamarosan,
Hol nem terem
Pletyka, szerelem,
Ott nem lehet vidám,
A kétezer, négyezer, hatezer,
Nyolcezer, tizezer kis szobalány!

N.

FŐVÁROS.

(*) **A vizimérítés.** Halmos János polgármester a főváros szerdai közgyűlése elé terjeszté a legutóbbi vízvezetési botránnyal szülő jelentést. Elmondja a jelentés az okát annak a piszkos lének, mely az ivóviz nevének bitorlásával folyt a vízvezetésekből. A jelentés így végződik:

Mivel pedig a magam részéről a helyettes vízvezetési igazgatónak felhívásomra írásban tett jelentését kielégítőnek és megnyugtatónak nem találtam, ellene, mint aki a viziművekről és a vízvezetési adminisztrációról helyessége és pontosságáért első sorban felelős, a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot az 1886. évi XXII. törvényeink 1. §-ának a) és 2. §-ának b) pontja alapján elrendeltem. A vizsgálat foganatosításával Rózsavölgyi Gyula alpolgármester urat bízom meg és felkérem őt, hogy a vizsgálatot az esetre vonatkozó összes körülmények megvizsgálása mellett főleg azon két irányban és kérdésre nézve szíveskedjék eszközölni, hogy: 1. Honnan vette a helyettes vízvezetési igazgató a viz zavaros és használatatlan voltáról szóló jelentéseket; kiiktől és mily uton érkeztek e jelentések ő hozzá és tett-e esetenként és minő intézkedéseket a baj orvoslására? 2. Szakértők meghallgatása mellett megvizsgálandó és kétségtelenül megállapítandó az, vajjon a bekövetkezett baj előrelátnat volt-e és hogy tett-e a helyettes igazgató és minő intézkedéseket arra nézve, hogy a baj megakadályoztassék?

(*) **Jelesítési tanítói állásokra.** A közoktatásügyi bizottság ma délután a következő állásokra tette meg a jelesítést:

A felső kereskedelmi iskola vegyinté-áruismereti tanszékére dr. Róza Mihály. — A felsőbb leányiskolai magyar nyelvtörténelmi tanszékére dr. Bognár Dénes, a polgári iskolát két igazgatói állásra: I. Tanos László, Szécskay István, II. Szemző Lajos, Schuch József, III. dr. Lengyel Alajos, Vankó György. A polgári iskoláknál a nyelvtörténelmi tanszékére (férifiak számára) I. Bognár Dénes, Végh Mihály, Vágó Aladár, 2. Földes Gábor, Dankovics Mihály, Nagy Pál, 3. dr. Bakács István, Halász Gyula, Wolf Ágoston, 4-5. Bakács István és Halász Gyula, — Wolf Ágoston és dr. Honti Rezső. Baumann János és Marót Gyula. 6. Dankovics Mihály, Szabó Adolf, Borosnyai Károly. A polgári iskoláknál természettudományi tanszékére (férifiak számára): dr. Agh Géza; a mennyiség-tan-tan tanszékére (férifiak számára): I. Székely László, II. Zádor Jenő, III. László Kálmán; a szabadkézi-mértani rajzra (férifiak számára): I. Kende István, II. Köllér Dezső, III. Teőke Andor; a torna-szépírási tanszékére

a kandidálást függőben hagyták; a nyelvtörténelmi tanszékére (férifiak és nők számára): I. Spillenberg Mária, Csizmadia Pálné, Jagosich Kálmáné, 2. Szalkay Elvira, Grositz Mária, Kemény Stefánia; a mennyiség-tan-tan tanszékére (férifiak és nők részére): 1. Dalos Sándor, Szemere Ilona, Fallerbüchl Tivadar, 2. Kovács Józsa, Harsányi Anna, Frölich Erzsébet; az énektan tanszékére (férifiak és nők részére): Kontor Elek, Sztójánovics Jenő Erendits Mária. A nyelvtudományi tanszékére (nők számára): I. Relkovitz Demetria, Relkovitz Davorika, Kosza Sámuelné, 2. Tatai Janka, Szigethi Józsefné, Hajnal Ilona, 3. Greszler Hermina, Bauer Ida, Dániel Jenőné, 4. Dingha Béla, Csizmadia Pálné, Vosek Mária, 5. Táborosky Andrea, Korbuli Augusztá, Surányi Sándorné, 6. Patterson Sarolta. A mennyiség-tan-tan tanszékére (nők számára): 1. Szabó Gizella, Kovács Józsa, 2. Göth Ilona, Eberling Irén, Grósz Mária. Az elemi iskolai négy igazgató-tanítói állásokra: I. Martos Agoston, Kéri (Kirnig) Jakab, Csike Ferenc, Gut György, II. Schuler Alajos, Székely János, Konsek Lajos, Révhegyi Iván, III. Saó Sándor, Moussong Géza, Csike Imre, Cserhalmi Ferenc.

A kijelölt ülésen Kirner Károly apát s plébános ragaszkodott ahhoz, hogy az igazgatói állások közül egyre jelöljenek egy belvárosi vezető-tanítót, míg Bárczy István tanácsos ellenzete a jelölést s kijelentette, hogy abban az esetben, ha a plébános az indítványát vissza nem vonja, kénytelen lesz fölolvastatni azokat az aktákat, amelyek az illető tanító fegyelmi ügyéből valók s kénytelen egyszersmind zárt ülést elrendelni, mert az iratok kényes természetűek. Kirner plébános nem állott el a jelöléstől s így az elnök elrendelte a zárt ülést s az aktákat fölolvasták. Az eredmény az lett, hogy az illető tanító jelölését eljuttatta a bizottság.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A Nemzeti Színházról.** A Nemzeti Színház jövő heti műsorán Maupassant és Berton Ivetteje és Plautus Anulariaja egy-er-egyszer fordul elő. A bögge kedden kerül színpadra másodsor az Attachéval, az Ivettenek pedig szerdán lesz a negyedik előadása. A régebbi darabok közül hétfőn Gringoire és Dóczy Csókja, pénteken az Ibholyaló (Ötvenéves), szombaton A nagy Galeotto, vasárnap pedig a száz előadásra már túllévő Vasgyáros kerül színpadra, ez utóbbi bérletszünetben. Csütörtökön Pogány Gábor adtak tizenhatodszor.

** **Hírek a Vigszínházról.** A Vigszínházban a végéhez közeledő évadban is folynak a próbák A polgármester ur című bohózatból, amelynek bemutatója azonban minden valószínűség szerint, a jövő évad elejére marad. — A jövő évad műsorára négyezer tüstök ki az órnagy urat és két szerdára, péntekre, szombatra és vasárnap estére. Mars és Kérol népszerű bohózata, amely a múlt héten a Népszínház nézőterét is háromszor megtöltötte, nemcsak a megéri második jubileumát, az ötvenedik előadást. — Hétfőn A szűz, kedden X asszonyt és csütörtökön A páholyt adják.

** **Küry Klára bucsufellepte.** Küry Klára, a Népszínház kitűnő művésznője holnap, vasárnap este játszik utoljára a színházban. Bucsufellepése Bédi Izor és Fejér Jenő operettjében, a Katalinban lesz, amelyben Germain hadnagy szerepét nemcsak a Népszínházban, de bécsi vendégzereplése alatt is óriási sikerrel játszotta.

** **A Berliini Deutsches Theater bucsufellepése.** A Vigszínházban holnap, vasárnap, lesz a berlini Deutsches Theater társulatának utolsó fellepte. Ebből az alkalomból megismétlik a Reményt, azt a színművet, amelylyel vendégzereplésüket megkezdték és amely valóságos szenzációs sikert hozott ugy az előadó művészeknek, mint Heijermannnak, a darab szerzőjének. A Remény a vendégzereplés első részében kétszer került színpadra, minkét alkalommal teljesen zsúfolt nézőtér előtt. A fészerepeket vasárnap ismét Lehmann Elza, Heims Elza, Föllms asszony, Rittner, Basser-mann, Reinhardt és Kaysler játszza. A társulat a vendégjáték bejezése után Budapestről közvetlenül Berlinbe tér vissza.

** **Hírek a Népszínházról.** A jövő héten kedden újabb színpadra kerül Hervé pompás operetteje a Lili, melynek címszerepében ez estén Hegyi Aranka fog fellépni. — Faragó Jenő és Márkus Géza nagy-sikerű kínai látványossága, a Kin-Fu, mely a Vigszínház vendégjellepéi miatt egy időre lemaradt a Népszínház műsoráról, a jövő héten három estén kerül színpadra és pedig hétfőn, szerdán és pénteken. — R. Sipos Etel a jövő héten kétszer fellép a Népszínházban: csütörtökön Az új földesúrban és szombaton a Katalinban. A kedvezményes jegyutalványok a hét összes előadásaira érvényesek.

** **A Magyar Színház évadvége.** A Magyar Színház az idén június 30-ikáig fog játszani. Az évad még hátralevő részében a színház egy kis francia operett bemutatójával és egy érdekes repprel fogja tartítani műsorát. Jövő héten lesz a bemutatója A kis dobos című egyfelvonásos operettnak Ledofsky Gizellával a címszerepben s ezenkívül feleleveníti a színház

Zoldnak *A pálinka* című színművét egy igen kiváló művészvándorral Couperin szerepében. Az érdekes repriz is valószínűleg már a jövő hét végén lesz.

**** A postású és a huga. A Magyar Színház** új bohózatának egyre fokozódó sikere folytán a jövő hét műsorát is *A postású és a huga* dominálja. A bohózat, amelyben a színház elsőrangú kassza-darabot nyert, a hét minden estéjén színter kerül, a két címszerepben *Ledófszky* Gizellával és *Sziklai*val. A holnapi, vasárnap előadás érdekességét növeli, hogy jelen lesz a darab szerzője, *Euchbinder* Bernát is, aki erre az egy estére lejt Budapestre, hogy darabja itteni nagy sikerének is tanuja legyen.

**** Városligeti Nyári Színház** Vasárnap délután félhét órával *Egy magyar huszárkapirál Bécsben* című kitűnő énekes életképű adták, este rendez helyárakkal *Guthi* Somán *Házassodjunk* című kacagató bohózata kerül színter kilencócszter. *Feld* Mátyásnak *A demokráta* Kuruc Lába Mór című mulatót új bohózatából serényen folynak a próbák.

**** A Tarka Színpad a vidéken.** Ma este a komáromi színikörben zsúolt ház előtt kezdte meg vidéki játékát a Tarka Színpad. A társulat írás és összevágó előadásban játszotta műsora legjavát. A közönség a társulat pompás szubretjét, *Kornai* Bertát, *Baumann* Károlyt a kitűnő komikusát, és *Idényi* párt. *Miklóssy* Gyulát és *Gyárász* Dezsőt zajosan ünnepele. Holnap Győrűt, hétfőn Pápan, kedden Szombat-helyen majd a balatoni fürdőekben játézik a társulat.

**** Legújabb zeneművek kaphatók Szilágyi Béla** könyv- és zeneműkereskedésében. Budapest, Károly-körűt 26. — Operák és operettek zongorára szöveg-néki: Bizet *Carmin* 10.— K., Wagner *Tristan* és *Isolde* 9.60 K., *Bolygó* hollandi 7.20 K., *Tannhäuser* 9.60 K., *Verdi Aida* 9.60 K., *Troubadour* 3.60 K., *A tévedt* n. 4.80 K., *Offenbach Hoffmann* meséi 10.— K., *A bögré* 5.40, *San Toy* 5.40 K., *Görög* rab-szolga *Geisha*, *Cirkusz-élet*, *Szerencse csillaga*, *Kis aranyos* egyenként 6.— K., *Florodora*. *Kis szökevény*, *Postás fiti*, *New-York szépe* egyenként 7.— K. Operettek magyar szöveggel 2 fűzetben: *Kalain*, *Hoffmann* meséi, *Kis szökevény*, *New-York szépe*, *Fifine* fűzetenként 3.— K., *Mader Szerelmi kaland*, *Tréfas ballet* 2 fűzet 6.— K., *Egy görge nap*, énekes bohózat 3.— K., *Der Kellermeister* 2 fűzet német szöveg-gel 6.— K., *Das süsse Mädel* 2 fűzet 6 K., *Az izé*, *potpourri* 3.60 K., *Luna asszony*, *potpourri* 3.— K., *Tarka Színpad műsorából: Van-e tehetségem?* 2.— K., *Vén kocsis* data 3.— K., *A dióta* románca 1.50 K., *Tekintetes ur* 1.60 K. *A rózsabimbó és a méh* románó az „Ornary ur”-ból, magyar szöveggel 2.60 K., *Leg-kedveltebb káplék: Draug* ma ma 1.80 K., *Meine Lily* (Lotti ezredeseiből) 1.80 K., *Du mein Girl* 1.80 K.; ugyanez magyar szöveggel 2.— K., *Zsuzsi-káplé* 2.— K., *Die Haseinuss* 2.40 K., *Der lustige Ehemann* 2.40 K., *Luna-Waizer* 2.40 K., *Az izé-waizer* 2.40 K., *Madame Sans-Gêne* 1.80 K., *Legújabb 101 magyar népdal* 3.— K. Könyv- és zenemű-jezűket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Állandó vevők kedvezményben részesülnek.

**** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban.** A Bánk bán, *Erkel* Ferenc nagy operája kerül előadásra ma este a Magyar Királyi Operaházban. A Telefon Hírmondó elő-fizetői ezt az előadást odahaza a lakásukban is végighalgtathatják, mert a Hírmondó azt teljes egészében közvetíti fogja. Az Operaház előadásai a Telefon Hírmondó átvitelében kitűnően érvesnyülnek, s így mindazok, akik szeretik a klassz-ikus zenét, kelemes szórakoztatást találhatnak a Bánk bán-nak a Hírmondón keresztűli való meghalgtatásával. Az opera közvetítése után 11 óráig még cigányzene lesz hallható a nagyfogón keresztűli.

A bögre.

— *Plautus a Nemzeti Színházban.* —

Budapest, június 14.

Kapuzárás előtt még egy kis Plautus-premiéret kaptunk a Nemzeti Színházról. A nagy görög tragikusok mellé most bejutott a legvidámabb római vígjátékíró, aki szintén magas kort ért el: 250-ben született *Krisztus* urunk világrajötte előtt. Ma tehát éppen 2152 esztendő. Vajjon *Hennequin*, *Buenauch*, *Bisson*, *Valabrègne* és *Millaud* urak megérik-e jó egészségben és fiatalon a köztöredik esztendőjüket?

Krisztus előtt 260-ben jött világra *Plautus* Um-bríának egy kicsike városában. Abban az időben, amikor Róma megkezdte az első pún háborút és *Lucius* *Caelius* *Metellus* római vezér Panormusnál megverte a Hasdrubal vezette karthagói hadakat.

Plautus — *Hannibal* és *Scipio* kortársa — mint afféle szegény fia, Rómába került és ott színműtölgésből élt. A színműtölgés elég szépen jövedelmezt. *Plautus* egy kis tőkét gyűjtött össze és elindult „világot látni”. De az utazás szomorúan végződött és mikor a fiatal vándor visszatért, *malomkövet* forgatott egy római molnárnál. Szílműs helyzetében a komikai muzsa vigasztalta meg. Színházi szolgálójából sok komédia emléke maradt meg a fejében. Maga is elkezdett ilyen dolgokat írni görög minták szerint. Negyven éven át egész sereg vígjátékot írt s hirre és vagyonra tett szert. Amikor 66 éves korában meghalt, ezt az epitáfiumot vészték a sírkövére: *Comedia tuget. Scena est deserta. Hunc ludus risusque focusque et numeri inumeri simul omnes collocarimuranti.* Gyászol a vig-láték, pusztaság a színpad, mert *Plautus* nincs többé!

Ez a rövid életrajz és ez a rövid epitáfium minden mondanivalót tudunk. De a rövid sírirat éppen eleget mond. *Nevét, játék, vig tréfa, zenészet* ének: mind ke-sereggel gyászolja halálát.

Husz teljes darabja maradt ránk, de *Gellius* föl-jezűzése szerint százhárom komédia volt forgalomban *Plautus* neve alatt. Nagy népszerűségét bizonyítja, hogy a római színházgazdák más szerzők műveit is *Plautus* neve alatt adták.

A kiváló esztétikusok mind megegyeznek abban, hogy emberei, akik görög névvel viselnek és görög palástban járnak, tősgyökeres rómaiak. Ugyanazok az emberek szerepelnek nála, akik együtt sétáltak vele az utcán, a fórumon; akik megtöltötték az arénát és darabjai előadását nézték. Színpadra vitte őket hibákkal, erőnyelkkel, szokásaikkal, modorokkal, ferdeségeikkel minden szépités, minden torzítás nélkül.

A jellemzésnek ez a kiváló igazsága legnagyobb érdeme *Plautus*nak. Szerkezet dolgában *Terencius* sokkal művészebb. *Terencius* arra törekedett, hogy darabjait a legtükröletesebb formába öntse. *Plautus*nak inkább az volt a törekvése, hogy az életet a maga valóságában vigye színpadra és igazi embereket lép-tessezen föl. Az élet és szív mély ismerete csillámlík ki minden darabjából. Jellemzése mesteri és változatos. Tömérdek iurlangos rabszolga, kapzsi élősdit, helvenkenkő katonát, szívtelen kerítőt állít élénk és egyikben sem ismétli magát kifogyhatatlan invenciója. *Dialogia* ötletekben tréfiákban rendkívül gazdag, paj-kos jövedve örökké buzog, nevelő flozofófiája mély igazságokat foglal össze játssi könnyűséggel, alak-jainak és helyzeteinek a természetessége csodálni való. Mindebből könnyen megérthetjük, miért volt a római nép legkedvesebb írója, miért maradt fűnn a világirodalomban és miért gyönyörködtek vidámságtól sugárzó műveiben még olyan komoly írfiak is, mint *Szent Jeromos* és *Luther Márton*.

A Nemzeti Színház a 2152 éves *Plautus* mű-veiből ma este az *Aulularia*t támasztotta fel. Magyar nyelven *Bögre* címet kapott. *Csiky* *Gergely*től. *Plautus* összes vígjátékainak a kitűnő fordítójától. *Kincses* *Jaséknak* neveztek az olaszok, akik először játszották Budapestén. Ez a cím mindenesetre jobban kifejezi a darab tartalmát, mert itt nem közönséges bögrével van dolgunk.

A fősvény *Enclio* egy fazék kincset talál a há-zában. Ezt a tömérdek aranyat, ezüstöt még a nagy-apa dugta el. *Enclio* halálós ítéletet áll ki a drága-látos bögre miatt. Mindenkit gyanya vesz, mindenkit tolvajnak vél; minduntalan beszalad a házba és szor-rongva nézi: megvan-e még a kincs? Csak a pénzével törődik és nem veszi észre, hogy leányát a fiatal *Lyconides* elcsábította. A leányt (aki a darab folyamán *lebeteg-szik*, de persze csak a színialak közt) *Enclio* a pénz-szavár, fősvény. *Lyconides* nagybátyjának ígerte, mert a nagybácsi dús-gazdag római polgár. De amikor *Megadorus* mindent megtud, lemond a kis öcsöse javára és *Enclio* leányát, *Phaedriát*, *Lyconides* veszi feleségül. még pedig *hozomány nélkül*, éppen úgy, mint *Valér* a *Harpagon* leányát.

Ebből az *Enclióból* született meg 1900 évvel később a *Molière Fősvénye*.

A Nemzeti Színház ma este az *Aulularia* után a *Fősvényt* adatta, hogy a közönség azonnal párhuzamot vonhasson a két darab közt. És igazán érdekes volt ott nyomban összehasonlítani a két klasszikus szerző komédiáját. Érdekes volt megfigyelni, hogy egyik lángész miképpen hódít a másik lángész föl.

*Enclio*ban benne van embroszerűleg az egész *Harpagon*. Csakhogy ez az alak *Molière*nél, a moder-nebb és még nagyobb mesternél, esodálatosan meg-nőtt, komikumban, hatásban nagyszerűen gyarapodott. *Plautus*nál az alak korlátolt, kis körben mozgó, nincs művésziileg részletezve. Azzal, hogy *Molière* még a *a húsodot*, a *szerelmeskedést* is hozzacsatolta *Harpagon* jelleméhez, rendkívűli módon fokozta fősvényének a komikumát.

De tagadhatatlan, hogy *Plautus* is pompás öt-leket mondott *Strobilus* és *Congrioval* a maga fő-svényéről. Igazán nagyszerű mondasók a következők: „*Sir a vizért amit könt, ha a kezét moss.*” — „*Ha kölcsön kérnd tőle az éshéget, azt is megtagadnt!*” — „*Mikor a borbély minap a körmet levágt: összeszedte és elvitte magával!*” — „*A mulkor elragadta életét a kánya s az öreg jajtatra rohant a biró elé és sirva, böve azt kívánta tőle, hogy fogja pörbe a rablómaradat.*”

Molière egész sor ötletet szóról-szóra elhódított *Plautus*tól. (*Plautus* viszont a görög *Menander* ak-názta ki.) *Enclio* éppen úgy követeli *Strobilus*tól, hogy „*mutassa a harmadik kezt is*”, mint *Harpagon* a francia cselédétől. *Enclio* a kincs ellopása után éppen úgy jajveszékelt, mint *Harpagon*. Csakhogy *Molière* ebből egy grandiózus jelenetet csinált, ahol a fősvény szenvedélye majdnem a megrázó tragikum határára jár. *Plautus*nál a kitörés bohózatos, burleszk marad. És szóról-szóra benne van a *Fősvényben* a római darabnak az a jelene is ahol *Enclio* a lopott kincs-ről, *Lyconides* pedig *Enclio* leányáról beszél. *A hozzá nyulnt!*” vaskos, de felségesen mulatótt kétérteimű-sége *Plautus* agyában vilant meg először.

Az összehasonlításban kétségtelenül *Molière*

marad a győztes. *Harpagon* a legnagyobb művészetel kidolgozott alak. Jellemzésében az árnyalatok gazdag-sága fejedelmi. *Harpagon* fölalkján kivűl ott van a pompás *Fruzsina*, ott van a pártalan *Jakab* mester és a szerelmesek bájos duettje. Ehhez képest az *Aulularia* sóvanyak, primitívnek látszik. De bámulatot érdemel, hogy *Plautus*, aki csaknem husz századdal megelőzte *Molière*t, így tudta jellemezni a fősvényt, ennyi ötlet-tel, ennyi vis comioval. Az bizonyos, hogy *Enclio* föl-tolt mintát *Molière* *Harpagon*jának.

Plautus komédiájának egyes jelenetein habotázva kacagott ma este a közönség. Az antik római mob sem mulathatótt jobban a *Lyconides* szolgálót vallató *Enclionak* némely fölkiáltásán. Ebből a sikerből *Gál* *Gyulát* illeti az orszálrész, akinek nemcsak a maszkja volt kitűnően jellemzetes, hanem a játéka is. *Novelli* és olasz társulata szélesebb jökedvel, vasta-gabb komikummal, a *commedia del arte* modorában játszotta ezt a klasszikus komédiát. A Nemzeti Szín-ház mérsékelte a hangot, különösen *Gál*, aki minden tulzó bohókodást kerűlt és a burlesk hatások közep-te is mélyebb jellemzésre törekedett. Az olaszok erősen rövidítettek és változtattak a darabon. A nem-zeti színpadon is megszakítás nélkül gürdűlt le mind az öt felvonás, körülbelűl ötveneg óra alatt, de *Plau-tus* szövegét nem csonkították meg és nem ferdítették el. A prólógót *Paulayné* mondta, nagyon jó hang-súlyozással.

A *Bögrére* következő *Fősvényben* *Gabányi* *Harpa-gonia*, ez a minden ízében művészi alakítás, kötőte le a nézők figyelmét. *Rósahegyi* ma először adta *Jakab* mestert, a paraszt iurlangnak és bárgyu kot-nyeilességnek kitűnő egybeolvásásával.

A. E.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Az orosz kém eltiltése. Grimm alezredes pörében tegnap délelőtt 10 órától délután 5 óráig tan-ukat hallgattak ki és a perbeszédék meghalgtatása után éjfel 11 órakor meghozták az ítéletet, mellyvel *Grimmel* minden jog elvesztésére és 12 évi kényszer-munkára ítélték.

§§ Két fölmentő ítélet. A pozsonyi törvénszék ma tárgyalta *Stegmann* *Gusztáv*, gróf *Pálffy* *János* uradalmi érdemének bünyűjét. *Stegmann* két orvadászt, *Kraszmánky* *Jánost* és ennek fiát, *Mártont*, a csajjai erdőben agyonlőtte. Az esküdtszék verdiktje alapján a törvénszék *Stegmann*at a gyilkosság vádja alól felmentette. — A pozsonyi törvénszék ma egy másik telmentő ítéletet is hozott. *Szatinka* *Pál* cseszki főidegza da telességét civakodás közben fölöeltte. Az esküdtek *Szatinkát* a súlyos testiértés büntetésben nem ísálták büntönek, mert az asszony csak az eset után egy héttel lett agyban fekvő beteg és mert az urával azalatt kibékűlt.

Nyiltér.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új eredeti gyógyszer rendkívűli sikerrel less alkalmazva közsvény, asthma, szív-, vesé-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és hólyagbajoknál. Biztos védelmet nyújt a vérszegénység ellen, és óta ki lett próbára és most óránta más meg az új gyógyszer általános ismertetése.

A gyógyszer megkapitójának és egyedűli képviselőjének egyet. orvosnak (*Hemopatia*) rendeléltezte van

Dr. KOVACS J.

Budapest, V. ker., Váci-körűt 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—1 óra és 3—6 óra. Dízsoltt levétel vésszótt.

Betegekkel intézetben kívűli is kezel. — Nehéz betegeseknek legbiztosabb gyógyszerje.

Fájdalmas, káros és kellemetlen, ha teste bárhol viszket vagy sűrűn viszketés vagy bőrteljes vagy kipiáltott és kibesebent. Minden bajok teljes megszűntetésére elég egy teőly

Erényi-féle „Ichtioi-Salicyl”-t venni.

Szagtalan, színtelen. Ár 2 korona!

Kapható és szétűltél: *Budapest, V. ker., Váci-körűt 5. számú (Dob-utca sarán).*

KORYTNICAL ÁSVANYVIZ.

Elismert kitűnő gyógyvíz gyomor-, bél-, aranyeres bántalmak máj-, lépőbetegségek, adagot, illűtt székrekedés és epéknek ellen. Kapható *Korytnica* a fűrdőigazgatóság által. **Édeskúty L.** Budapestén. **Makoviczky Péter**-nél Rózsahegyén, valamint minden gyógyterűrtében.

Szezon-megnyitás május 15-én.

Fenőtő: Lakás-ellátás, kizsolgtatás, gyógy-és zeneiértés felügyelvény május 15-ől június 1-ig és augusztus 1-ől szept. végéig naponta 1 személy 6 kor. 20 fill., 3 személy 15 kor. Földnyben 1 személy 8 korona 60 fill., 2 személy 15 korona, 3 személy 20 korona. Felvilágosítá-sal szolgál a fűrdőterűrt Dr. Ormay *József*, kir. tanácsos, ugyánként a fűrdőigazgatóság *Korytnica*én.

Ne taposd lábbal a mit isten a természetben ajándékozott és a következő irások bizonyítanak. (Az eredeti mindenkinek rendelkezésére áll.) Ez irások így szólnak: **M. polgármester** ur M.-ben. Sziveskedjék még 5 esomag „Pectora“-t küldeni, katarhus és köhögés elleni használatra. — Az első küldemény használatát után már javulás állott be.

B. dékán ur M.-ben. Kérek ismét hasonló mennyiségű „Pectora“-t küldeni. A tea feloldja a nyálkát és szomzedomnak igen jól használát.

B. G. ur N.-ben. **Bajorország.** Sziveskedjék 10 esomag „Pectora“-t utánvételei küldeni, miután az kitűnő szolgálattal tesz 25 éves bajomnál és én a teát továbbra is használnát akarom, mert már régen asztmában szenvedek és 71 éves vagyok.

G. ur M.-ban. Kérek postafordulattal 10 esomag „Pectora“-t, melyet 1895. vagy 96-ban már sikeresen használtam. Előre is köszönetem és tiszteletem.

A. P. ur P.-ben. **Oberlausitz.** Kérem postafordulattal az Ön kitűnő „Pectora“-t 5 esomagot küldeni, melyet torok-katarhusom ellen akarok használni. A tea a mult őszön az orvosok által eredménytelenül kezelt tüdőkatarrhusom ellen igen jól bevált.

Hogy a valódi „Pectora“-t kapjuk, forduljunk a Diana-gyógyszerházhoz, Károly-körút 6., mely azt esomagonként 2 koronáért kűldi szét.

Vidékre pontosan szállít a Szt.-Lukácsfürdő-Küvvállalat, Budán.

Fájdalomtól lesújtva adom tudtára családom és az összes rokonság nevében mindenkinek, hogy az én jó feleségem, négy gyermekem édes anyja

HÖNIG ANTALNÉ

született Sonnenfeld Gizella

junius 14-én reggel meghalt. 33 évig élt, 14 évig volt hűséges szerető hitvestársam s most rövid szenvedés után szőlította el tőlem, négy gyermekétől, szerető rokonságától a halál.

Vasárnap, e hónap 15-én délután 4 órakor temetjük a Kerepest-ut 14. számú gyászházban s az új izraelita temetőben helyezték örök nyugalomra. Budapest, 1902. június hó 14-én.

Nyugodjék békében! Áldás emlékére!

Hönig Antal férje.

őzv. Sonnenfeld Vilmosné édes anyja.

Hönig Eliza Szől Gyula testvérhattyja.

Hönig Géza Hönig Vilmosné szűl. Schlangner Cella gyermekei. anyósa.

Hönig Andor Hönig Vilmosné szűl. Schlanger Cella anyósa.

Hönig Vilmos Kohn Vilmosné szűl. Hönig Berta anyósa.

Kohn Vilmos Dr. Hönig Izó Szől Gyuláné szűl. Adler Kornélia sógorai.

Csergő Hugó Csergő Gyula sógorai.

Koszorúk mellőzését kérjük.

Bőrkiütések és a bőr tisztátalanságai a legmegelőbben és a legolcsóbban kezelhetők **Berger gyógyító és higiénikus szappannal**, mely 30 év óta világhíres orvond. A bőr tisztasága az egészségnek egyik fő feltétele. Válassza ki a mai hirdetésből az önnek megfelelő **Berger-féle szappant** és használja ezt fűrdéshez és mosdásához és ekkor a bőrt alaposabban tisztítja és szépiíti, mint a drága francia bőrcrémekkel. Valódi csak a védjeggyel **G. Hell & Comp.** gyárából.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A társaság vagyona:

1898. dec. 31-én	1,437,913,603	frank
1899. „ 31-én	1,563,961,000	„
1900. „ 31-én	1,687,840,168	„
1901. „ 31-én	1,828,181,200	„

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, IV., Károly-körút 26.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

Alagi löversenyek. Az eső ugy látszik már végig kíséri az alagi meetinget. A déli verőlényt hamarosan elűzték nehéz, szürke fellegek s délután csak egy dől az eső. De ez nem vette el a fogadóközönség kedvét s tömegesen tödült ki Alagra, ahol változatos délután volt. Favoritok, outsiders váltakozva nyertek s a **Palotai akadályversenyben** szerencsétlenség is történt. **Horthy**, a szimpátiikus, jeles lovas s könnyű győztesnek látszó **Gubernátorról** leesett s bal felső lábszárcsontját törte. A **Marquis-gátversenyben** **Csvár**, istállólu bukott le, de nem történt baja. Az eredmények a következők:

I. Eladók Handloapja. Díj 1000 korona. Távolság 1600 méter. Gróf Orsich P. **Bobája** (Szemere) első, Egyvadi L. Halloh II-je (gróf Pejacevich), Mravik P. Elbatidonja (Krause) holtversenyben második. Azután Arvalány. Sans corsets, Margarit, Taikun, Divoine, Carlinochen. Totalizátor: 10: 88. Helyrelogadások: I. 60: 63. II. 50: 74 Halloh II-re. 50: 192.

II. Eladók akadályversenye. Díj 1500 korona. Távolság 4000 méter. Jóny F. **Beizgnaje** (Pejes) első, Mravik P. Nyájasa (Machan) második, gróf Pálty J. Philaie (Schjebal) harmadik. Azután Melba, Diving Bell, Osaifa, Kontár, Bo-Jamme, Cyrano. Totalizátor: 10: 81. Helyrelogadások: I. 50: 60. II. 50: 80. III. 50: 64.

III. Palotai akadály-handloap. Díj 1500 korona. Távolság 3200 méter. Mravik P. **Rozmaringja** (Krause) első, báró Mörpurgo A. Dagmarja (Szentkereszty) második, gróf Eszterházy Gubernator (Horthy F.) harmadik. Totalizátor: 10: 40.

IV. Marquis gátverseny-handloap. Díj 1600 korona. Távolság 2800 méter. Gróf Orsich I. **Fratersternje** (Osmopora) első, Brankovich B. Sötéje (Waldner) második, Mravik P. Anitaja (Machan) harmadik. Azután: Alitalia, Berta. Totalizátor: 10: 122. Helyrelogadások: I. 50: 224. II. 50: 162.

V. Kötéves nyeretlenek eladóversenye. Díj 1000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Baththyáni E. **Frater-je** (Hujber) első, Mravik P. Vanda-ja (Juhász) második, Gróf Wenekheim D. Wunderthaler-je (Smejda) harmadik. Azután: Páirány, Boite, Bőregér, Lady Orwell, Jővőre, Gaz, Lila, Miraouh, Orban, Toklász, Tréfa, Marguerite. Totalizátor: 10: 185. Helyrelogadások: I. 50: 286. II. 50: 866. III. 50: 286.

VI. Gőci-aj. Díj 1200 korona. Távolság 2400 méter. Báró Coudenhove K. fgy. **Hogyvoltja** (Szemere) első, Gróf Esterházy B. Bóka (Broke) második, Detre (Krause) harmadik. Azután: Cárvoics, Fíles. Totalizátor: 10: 46. Helyrelogadások: I. 50: 100. II. 50: 70.

- Jelöltjeink holnapra:
- I. Villiochen—Hogy volt.
 - II. Geranium—Mravik-ist.
 - III. Ez-lez—Mystery.
 - IV. Hamlet—Alfalja.
 - V. Alte Wiese—Tréfa.
 - VI. Tosti—Nagyágos.

Krakói versenyek. A krakói meeting mai első napja a következő eredménnyel végződött:

I. Totalizátor gátverseny. Díj 1800 korona. Távolság 2400 méter. Mauthner V. **Jagelloja** (Reimer) első, Waopan (Raus) második, Részés (Folberth) harmadik.

II. Krakus-aj. (Hop.) Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. Dreher A. **Amrasja** (Southey) első, Olympia (Maino) második, Ivo (Bullord) harmadik, azután Hú, Gugu, Mon droit.

III. Kudawa-aj. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Siemensi **Koronája** (Slack) első, Elle se gobe (Gray) második, Coci do tego (Bulord) harmadik.

IV. Kötévesek eladó-versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Zangen J. **Xenájja** (Slack) első, Jeddah (Southey) második, Kabala (Maino) harmadik.

V. Gróf Garnowski emlékverseny. Díj 5000 korona. Távolság 1400 méter. Mauthner V. **Helenájja** (Southey) első, Nina (Bullord) második, My Lady (Slack) harmadik. Azután: Tima.

VI. Osztrák Jockey-Club díja. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Mauthner V. **Bonanzaja** (Southey) első, Fritzi (Bullord) második, Parnas (Maino) harmadik.

VII. Walkover.

Az alagi löversenyek eredményét leg hamarabb és legmegbízhatóbban a Telefon Hirmondó utján tudhatják meg az érdeklődők, mert a Hirmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján közvetlenül az egyes versenyek lefutása után két futamomkint részletes tudósítást olvastat fel a versenyek eredményéről. A löversenyeredmények felolvasására, melynek összeredményét már hat óra táiban felolvastatja a beszélő uság, kétszeres riadójjel hívja fel az előzetők figyelmét a Telefon Hirmondó.

TÁVIRATOK.

Ujabb triesztli esztrájk.
Triest, január 14. A **kávéraktárak** munkásnői tegnapi határozataukhoz képest ma mindnyájan, számszerint 952 esztrájkba léptek.

Nihilista összeesküvés.
Varsó, június 14. **Kolinszkban** a rendőrség nihilista összeesküvést fedezett fel és 150 odaváló lakost letartóztatott.

Közigazgatási táviratok.
Bécs, június 14. (A **Budapesti Napló** telefon-jelentése.) Buza május—juniusra 9.66, buza észre 8.23, rozs május—juniusra 7.82, észre 6.95, zab május—juniusra 7.28, észre 6.03, tengeri július—augusztusra 5.84, repce augusztus—szeptemberre 12.10—12.20 korona.

Eladott buza: 1500 mm. 76 k. 9 K. 05 f. Kisbérrel, 77 k. 9 K. 30 f. Z.-Szt.-Gróthról, 77.5 k. 9 K. 50 f. Érsek-Ujvár, 9 K. 60 f. Surány, 80 k. 9 K. 75 f. Nagyszombat, 79 k. marofeldi 10 K. 20 f. Gänseindorf, 77 k. 9 K. 20 f. Ipolyság, 76.5 k. 9 K. 70 f. Pozsony. Rozs csak elvélve köttetett s 5 fillérel szilárdult; 7.85—7.40 K. Pápa, 7 K. 77 f. Stocgerau, 7 K. 65 f. Surány, 7 K. 50 f. Győr. Tengeri 5.45—5.50 K. Artartó és változatlan, Zab 10 fillért vesztett, magyar zab minőség szerint 7.45—8.05 K. Liszt a magasabb árjegyzések következtében 30—40 fillérel drágább. Korpa a teljesen elfogyott készlet miatt magasabb árákon tartott.

New-York, június 14. (Terménytiltsada.) (Zárlat.)
Gyapot: New Yorkban heiyben 9 1/2 (9 1/2). Juniusra 10.02 (9.95). Szeptemberre 10.12 (10.19). New-Orleansban heiyben 9 1/2 (9 1/2). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphianban 7.35 (7.35). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — Zsír: Western steam 10.60 (10.70). Rohe és Brothers 10.85 (10.90). — Tengeri irányzata gyenge. — Juniusra — (—). — Juliusra 66 1/4 (67 1/4). — Szeptemberre 63 1/4 (63 1/4). Buza irányzata gyenge. — Firos őzi heiyben 78 1/4 (80). — Juniusra — (—). — Juliusra 78 1/4 (78 1/4). — Szept-re 76. — (76 1/4). Dec-re 77 1/4 (77 1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 5 1/4 (5 1/4). Juniusra 4.75 (4.75). Szeptemberre 4.85 (4.90). — Liszt: Spring Wheat clear 2.95 (2.95). — Cukor: 3. — (3. —). — Ón: 22.25 (22.95). — Rész: 12 1/4—12.60. (12.4—12.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 14. (Terménytiltsada.) (Zárlat.)
Buza irányzata engedő. — Májusra 72 1/4 (73. —). — Juliusra 71 1/4 (72 1/4). — Tengeri irányzata állandó. — Szep-re 58 1/4 (58 1/4). — Zsír: Juliusra 10.22 (10.80). — Szept-re 10.27 (10.82). — Scaloma short clear 10.80 (10.80). — Sertésbús: Juliusra 17.52 (17.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.
Napldr. Vasárnap, június 15. — Római katolikus: E. 4. Vid. vt. — Protestáns: E. 3. Vid. — Görög-cross: (junius 2.) E. Pünk. v. — Zsidó: Síván 10. — Nap két: 3 óra 47 perckor. — Nyugszik: 7 óra 42 perckor. — Hold két: 2 óra 21 perckor délután. — Nyugszik: 12 óra 35 perckor éjjel.
A miniszterek nem fogadják.

MATTONI-FÉLE
GLESSHÜBLER
legújabb édesvíz.
SAVANYU-KÜT

Első biztosító intézet katonai
* * * szolgálat esetére * * *
6 cs. és ktr. Fensége József főherceg védnöksége alatt mint szövötkezet
Budapest, Váci-utca 34.
Flugyermekok ellátása a védkötelezettség, illetve a nagykorúság idejére. — Ocsó díjtételek, szabadelvű feltételek. Jelentékany nyereségrészesedés, képviselők, utazók és tőgyűnökök előnyösen alkalmazhatnak.
Biztosítási állomány 42 millió korona.
Biztosítási alapok 10 millió korona.

Postán is előléllyt nyújtó tedhőhöz
VÁSUTÁLLOMÁSON
PÖLSZACH (HUNGARIAN)
IN KAPARIN (KAPARIN)
IDÉNY!
JULIUS-SEPTEMBER

Rohitsch-Sauerbrunn fürdő

„ZÖLD SAUERKORZSÁG GYÖNGYE”
„TEMPEL ÉS STYRIA” FORRÁSOK
A KARLSBADI ÉS MARIENBADI forrásokból legközelebbi szűz, gyomor-bél-májgyógyászati, lélektani és szellemi cökörhajok, epék s az elleni gyögyömelely. léges parkok, nagy erdőségek sétélygyömyödhöz.
3 NAGY FÜRDŐTÉNYELÉLEK meleg, hideg forrás-fürdőkkel.
Részben az kafe-köröz: Kullánégs fürdőzene.
Sportversenyjátékok-Kellémeis társaság.
ISMERTETŐK IN PROSPECTUSOK KIRENDÉSÉK KÖZIGAZGATÓSÁGOK.
V. Z. BUDAPESTI RAKTÁR. **HOFFMANN JÓZSEF** részleg BUDAPEST
Báthory utca 8.

M E S E.

A két vitéz.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy király, annak volt egy fia. Ez a királyfi nagy vitéz volt s egyszer azt mondta a királynak:

— Főlséges király apám, eleget voltam már itthon, elmegyek egy kicsit országot-világot látni, szerencsét próbálni.

A király ráhagyta, hogy jó lesz, odaadta neki a legszebb lovát, a legjobb kardját és utnak eresztette.

Ment a királyfi három nap meg három éjjel, utoljára odaér egy hegyre. A hegyről széjjel néz, hát lent egy gyönyörű, de gyönyörű rétet lát, az csupa gyémántvirágot virágozott, csupa aranygyöngyöt termelt, a rét közepén pedig szép sátor volt, bársony volt a takarója, arany a círája.

— Uram s én Istenem, ki lakhatik ottan? Leballag a hegyről, odaér a rét szélére, hát egy patak volt ottan s viz helyett csupa vér tolyt benne. Mi lehet ez? Mi lehet ez?

Megy tovább, odaér a sátor mellé. Akkor látja, hogy a sátor körül egy meztelen kard sétál. Megnézi, hát az van ráírva:

— A világon csak egy lélek,
Akitől én félek.

Kihuzza a maga kardját, amit az apjától kapott, megnézi, hát arra meg az volt rápíngálva:

— Nincsen olyan lélek
Akitől én félek.

Erre fogta a maga kardját, letette a földre s az is elkezdett szépen sétálgatni. Mikor ez megvolt, a királyfi bement a sátorba. Hát kit lát ottan? Egy aranyruhás vitézt, ott aludt egy nyoszolyán. A királyfi nem akarta fölkelteni s mivel nagyon fáradt volt, ő is lefeküdt egy nyoszolyára s nemsokára elaludt.

Fölébredt a vitéz, látja, hogy valaki alszik mellette. Megharagudott, hogy mert ez ide bejön, és kiszaladt a kardjáért, hogy majd agyonüti. Akkor látja, hogy az ő kardja mellett egy másik kard sétál és arra az van rápíngálva:

— Nincsen olyan lélek,
Akitől én félek.

— Jaj, azt mondja, iszen ez a kard a világon az első vitéz. Dehogy bántom, iszen ha rossz szándékkal lett volna, engemet előbb kivégezhetett volna a világból, amikor aludtam. Megvárom, míg fölkel s megkérdem tőle, mi jártaiban van.

Nemsokára fölébredt a királyfi s a vitéz megkérdte tőle, mi jártaiban van.

— Én bizony, azt mondja a királyfi — csak világot próbálni indultam.

— No, ha világot akarsz próbálni, itt ugyan próbálhatsz. Lásd, én a vörös király fia vagyok, ez a rét a mi rétünk és mindig csak örömmünk telt benne, mert csupa gyémántvirágot virágozott, csupa aranygyöngyöt termelt. Most is megvirágozna, most is megteremne, hanem minden Istenadta népe idejön, ezer meg ezer katona, azok ez a sok drágaságot mind elrabolják tőlünk. Hét álló esztendeje viaskodom már velük, de mennél többet levágunk, annál több van helyettük. Segíts, pajtás, talán ha ketten leszünk, megbirkózunk velük s mind kipusztíthatjuk a világból.

A királyfi megígérte, hogy szívesen segít neki és mindjárt nagy barátságba estek. Azonban látják, hogy jön ám megint a töméntelen sok katonaság, nekiesik a rétnak s szedi föl a sok drágaságot.

No iszen, több se kellett a két vitéznek! Föl a lovakra, ki az ellenség ellen, hadakoztak, viaskodtak, vágták a sok katonát, mint a répát, folyt a vér patak módra, de hiába, az ellenség csak nem akart kevesebb lenni.

— Ejnye, gondolta magában a királyfi, — mi lehet az, hogy mennél többet levágunk, annál több katona lesz?

Azzal megsarkantyuzta a lovát, belevágta a két ellenség közé. Hát ott mit lát? Egy nagy szövészeket, a mellett egy csunya, csunya öregasszony üldögélt. Az orra egész az álláig lefogott és vasból volt, a foga úgy állt ki a szájából, mint egy-egy lapát, az állá pedig a mellét verte. Egyre dobálgatta a vetélt s minden dobásra egy-egy regement katona ugrott ki a szövészekből.

Hát innen jön a sok katonaság?

A királyfi se volt rest, hamar odaugratott s úgy meg találta vágni a vén banyát, hogy a félkeze mindjárt leszakadt. No iszen, megjött a vasorru bába, ott hagyott szövészeket, katonát, mindent s úgy elfutott, hogy egy szempillantás alatt még a pora se látszott, merre ment.

A királyfi először is összeaprogatta a szövészeket, azután a másik vitézzel együtt mind egy szálíg lekasabolták az ellenséget.

Mikor ez megvolt, azt mondta a királyfi:

— Meg kellene egy kicsikét nézni, merre ment az a csuf vasorru.

Azután mindjárt el is indultak. A vasorru bába keze nagyon vérézett s a nyom után mentek. Mentek jó sokáig, utoljára odaértek egy kősziklához, oda vitt a vérnyom. A kősziklán nagy nyílás volt, szépen bementek rajta, aztán mentek három nap meg három éjjel s olyan sötét volt körülöttük, mint a korom.

Egyszerre csak kivilágosodott s olyan országban voltak, aminek még a híre se hallották. Volt abban száz meg száz falu, de akár merre mentek, az utcákon mindenfelé csak halott emberek láttak.

Mikor már egy esztendeig bolyongtak, utoljára egy várost értek, abban se találtak egy élő teremst se. Hanem volt ott egy gyönyörű kastély.

— Tudod mit, pajtás, azt mondta a királyfi a vitéznek — próbáljunk szerencsét, nézzük meg, hátha itt mégis találunk valami eleven lelket.

Jól van, bementek. Végimentek kilencvenkilenc szobában, sehol senki. Már visszaakarnak fordulni, egyszerre csak meglátja a királyfi, hogy van ott még egy szoba. Benyitnak, hát ott egy rokka s a rokka mellett egy gyönyörű szép lány ült és font.

Mikor a leány meglátta a két vitézt, megörült és meg is döbent.

— Jaj, azt mondja, mit kerestek itt ebben a halott-országban?

— A vasorru bábát keressük, ha tudnál róla hirt mondani, azt szeretnénk kipusztítani a világból.

— Jaj, azt ne keressétek, mert ha ezer életetek van, akkor is elvesztek. Lássátok, a fekete király lánya vagyok, nem volt gazdagabb ember az apámnál, katonája meg anyai volt, mint csillag az égen, mégis elvesztette a vasorru bába. Tudja Isten, hol van szegény, meg a fiatalabbik testvérem. Az egész országban csak engemet hagytott meg, ide csukott ebbe a kastélyba, hogy ionjak, varrjak neki.

De a két vitéznek beszélhetett, addig fagatolták rajta, míg utoljára megmondta, merre lakik a vasorru bába.

Mikor a királyfi megtudta, azt mondta a vörös vitéznek:

— Tudod mit, pajtás, te maradj itt, én meg majd elmegyek a vasorru bábához. Kivégzem én azt magam is a világból.

Jól van, ott maradt a vitéz, a királyfi pedig elment. Nyargalt egész nap, utoljára nagy messziről meglátott egy szép kastélyt. Odaér, hát az ajtó előtt egy öreg ember ül nagy szomorúan. Keze, lába oda volt láncomra. Odaközös neki a királyfi:

— Adjon Isten jó napot, öregapám!

— Adjon Isten neked is, édes fiam. Hogyan kerülisz ide, ahol még a madár se jár?

— Oh, édes öregapám, én a vasorru bábát keresem.

— A vasorru bábát keresed? Éppen ez itt a kastélyba, csak hogy most nincsen itthon. Valaki levágta a kezét a másvilágon, hát elment a Vöröstengeren túl, forrasztó fűvet szedni.

— 'Szen éppen én vágtam le a kezét, öregapám, de tudom Istenem, most ki is végzem a világból!

Megörült az öregember s azt mondta:

— Az Isten is megáll érte, hogy azt tetted s ha a szavamra hallgatsz, a világból is kivégezheted. Látod, én vagyok a fekete király s a tüzevaló vasorru enyire csuffá telt, hogy innen nem is mozdulhatok. Ide láncomt mint a kuttyát. Hanem menj be a kastélyba, ott van a hetvenhetedik szobában a kisebbik lányom, az éjjel-nappal mindig sir s minden csepp könnyéből egy-egy gyémánt lesz. Mindig áll ott előtte egy sajtár s a vasorru csak azért hagyta meg az életét, hogy gyémántot sirjon neki. Minden héten meg kell annak a sajtárnak telni, mert ha nem, akkor jaj szegény leányomnak. Ha odaérsz hozzá, mondd neki, hogy élek s ha örömben sirva fakad, fogd föl egy könnyoseppjét, avval szaladj hozzá, kend a láncomra s egyszerre eltörik majd tőle.

A királyfi megtette, amit a fekete király mondott. Végiment hetvenhat szobában s a hetvenhetedikben megtalálta a síró királyleányt. Olyan szép volt, hogy széles e világban párja nem volt. A királyfi csak nézte, nézte s nem tudott betelni a nézésével. Ugy megszerette, hogy ki se mondhatom.

A királyleány észre se vette, mikor bejött, csak sirt. Egyszerre odaszól hozzá a királyfi:

— Ne sirj úgy, ne ríj úgy, szép királylány, majd jóra fordul minden!

A királylány megjött, mikor látta, hogy idegen ember van itten, de azután meg is örült és azt mondta:

— Jaj, hogy kerülsz te ide?

— Csak úgy, hogy meg akarlak menteni. Azért küldött az édesapád, hogy megmondjam, hogy még él.

Hej, de megörült erre a királyleány! Örömben igazában sirva fakadt s hullott a könnye mint a záporosó. Ez a könnye nem vált gyémántá, a királyfi hamar fölfozott belébe egy csöppet, lezaladt vele a királyhoz és rákente a lánca.

Abban a szempillantásban ezer diribredarabra törtött tőle.

— No, édes fiam, azt mondta a fekete király, köszönöm, hogy ezt a jót tetted velem. Most már majd elveheted a vasorrukat az életét. Van neki egy ládája, ha azt megrugja, háromezer borotva ugrik ki egyszerre belébe s úgy összeaprogatnak, hogy még a csontod se marad meg. Ezt a ládat senki se tudja hol van, csak én. Már most gyere, azután hamar zuzzuk össze, hogy a vasorru ne használhassa ellened, ha haza jön. De siessünk ám, mert mindjárt itt lesz.

Hát a fekete király hamar elvezette a királyfit egy szobába, abban egy icike-picike kis láda volt. A királyfi kihuzta a kardját, hogy majd rávág és összezuzza.

— Jaj, azt mondja a fekete király, hozzá ne nyulj a kardoddal, mert mindjárt végünk van! Csak bízd rám, majd elbánok én vele.

Azzal kivett a zsebéből mindenféle diribdarab lánocszemet, aki az imént törtött össze rajta s rátette a ládára. Abban a szempillantásban ezer darabban volt a láda s az a töméntelen borotva olyan apróra zuzódott, mint a pozdorja.

Mikor ez megvolt, be akarnak menni a hetvenedik szobába, hát egyszerre csak ki jön haza más, mint a vasorru bába. Meglátja a királyt, meg a királyfit, elkijáltja magát, szalad be abba a szobába, ahol a ládika volt, azt hitte, most majd mindjárt kivégzi mind a kettőt a világból.

De még jóformán be sem ért a szobába, már ott volt a királyfi. A vasorru rugni akar a ládán, akkor látja, hogy ezer darabban van. Ezen úgy megjéj, hogy földhöz vágódott és menten szörnyet halt.

No iszen volt aztán öröm. A király meg a lánya nem gyöztek egymásnak örülni s mikor már eleget örvendeztek, nagyban hálálkodtak a királyfiának.

Aztán mind a hárman elindultak a másik királylányhoz a fekete országba. Hát amint beérnek, mit látnak? Minden falu, minden város tele van emberekkel; járnak, kelnek, dolgoznak, mint azelőtt. Mikor a vasorru szörnyet halt, mind föl-támadtak.

Utóljára elértek a királyi kastélyba. Volt itt megint öröm meg öröm. Aztán a királyfi megkapta a kisebbik királyleányt, a vörös vitéz a nagyobbikat s akkora lakzit laktak, hogy három hétig mindig szólt a muzsika.

Mikor vége volt a lakodalomnak, mindegyik vitéz elvitte a feleségét a maga országába és sokáig boldogan éltek. — Ha meg nem haltak, most is élnek.

KÜLÖNFELEK.

D É L.

Áll a nap az égen... dél sugarát szórja,
Kábitó illatot lehel ezer róza,
Életnek ereje, öröme jár által,
Béklyót veszített lekörm föl, magasa szárnyal

Kéjvirág nyílt nekem! Tulvilági éden,
Álomképi eszmény, elmaradt régen.
Földnek fia vagyok, sárkólónéből lettem,
Földi vágy égeti, perzseli a testem.

Felhő ha elhalad, nem nézek utána,
Napugár játéka gyönyörködik kába,
Nem kérek az égtől irlalmat, kegyelmet,
Térdre az boruljon, aki gyenge s szenved.

Én a két karomban ifjú erőt érzek,
Kardom csapását szakadnak a vérték,
Lábam eltaposja a kétség sárkányát,
Öröm zúgó árja részegítve jár át.

Életnek pohara, ajkamhoz emeltek,
Önts piros vérembe lángoló szerelemet,
Diadalra szállok kacagva, nevetve,
Győzelem mámorra ragyog a szemembe.

Ábrándok lovagja, holdfénynek dalnok,
Aki élve vágyol s nem a-d-ei soha,
Féltés és aggódás... elfelejtett ányak —
Álmak rabszolgája, én szívből szánlak.

Ne keresd tövédet csillagok ködében,
Ahol virág nyílik, szakaszol a hirtelen,
Földből vagy s földbe megy — bírtelen perc repül —
Amíg élsz, szeress! Lent... álmoldj szerelemről...
Dénes Tibor.

† **Pincérlányok borralválója.** A pincérborralváló a minap a müncheni képviselőházban is szóba került és pedig egy petíció adta erre az alkalmat, amelyet a Hofbräu pincérlányai nyújtottak be fix bér dolgában. Dr. Heim centrumpárti képviselő így kezelte többek között a tételt:

— Az én időkoromban lórnak nézték az embert, ha két pfenniget adott, öt pfennigért pedig már meg is báróztak bennünket. Manapság ennyi borralválóval az ember szegény ördög, mert tíz-tizenöt pfennig járja s ha valamivel többet költött valaki, akkor husz pfenniget is elvárnak tőle borralválóként. Ez a vizsász helyzet egyre csak rosszabbodik és mind nagyobb gyűlölelemmel fejlődik. Ha egy középosztályú ember családostul kocsimába megy, akkor az már nagy tétel. Formális teka jegyedet már ki a borralválók terén. És az ember tudja, hogy ezeknek a pincérlányoknak nincs bérük s az emberek manapság mégis csak a szívükkel élnek.

† **A föld és az ember.** Egy szaklapban olvasunk a következő apróságot: A statisztikai adatok arról szólnak, hogy az emberiség 'tulságosan szaporodik. Pedig apróra ki lehet számítani, hogy egy ember táplálására mennyi terület, és mivel a nem szilárd tét is számításba jő, mennyi víz szükséges. Természetes, hogy a szaporodás nem lehet végtelen, hanem nagyon is meg van határolva, kivéve azt az egy esetet, ha vegyi úton fogják az élelmiszereket előállítani tudni. De mégis az a kérdés merül fel, hogy tulajdonképpen mikor jutunk el a véghatárhoz. Ezt egész bizonyossággal nem lehet megállapítani, de ha a szaporodás ebben az arányban nő, mint a tizenkilencödik században, akkor 2242-ben már negyvenkét milliárd lesz az emberiség száma, azaz tízszer annyi, mint most, sűrűsége nézve pedig kétszer olyan, mint a világ legnépesebb országának Belgiumnak lakossága. Csak hogy Belgium most sem tud saját földje erejéből megélni. A helyes következtetés tehát az, hogy háromszor ennyit eltarthat ugyan még a föld, de tízszer ennyit éppenséggel nem, a negyvenkét milliárdos rekord tehát sohasem fog bekövetkezni. Hogy a mostanlhoz képest háromszoros sűrűségű népesség megélhessen, ahhoz is az kellene, hogy a földnek mindenütt olyan termőképessége legyen, mint a milyen Kínában.

† **A kávébab — orvosság.** A British Medical Journal Columbiából érdekes megfigyelésekről értesül, amelyet Dr. Restrepo, spanyol orvos tett a kávébabnak a malária és másféle lázok ellen való alkalmazása közben. Tulajdonképpen nem is maga a kávébab, hanem csak a hüvelyes hatása szer a láz ellen. Dr. Restrepo ugy jött rá erre, hogy héjával összezsúrt kávé élvezésére a láza csökkent, amit véletlenül megfigyelt. És most már ir is recepteket malária ellen és pedig harminc gramm kávéhüvelyről, amely negyven gramm vizre jut. Ebből a vegyítésből olyan ital áll elő, amelynek erős hatása öt peronyi forralás után állandó marad és a betegnek hatzor napjában adandó be. Malária és egyéb lázokon kívül még influenza-esetek említhetők, amelyeket ez a szer megszüntetett. Ezenkívül a kávéhüvely más részeit is használták orvosságnak. Ha a kávéhüvelyben, amelyről itt szó van, rejlett ekkora hatások, lázellenes anyag, akkor ennek a feloldásnak nagyon nagy a fontossága, mert így a kávéhüvelynek eddig hasznavehetetlen részét is pompásan értékesíteni lehet.

† **Krokodilusok tenyésztése.** Egykor bizony senki sem mert volna arra gondolni, hogy a krokodilusokat tenyésztés fogják. De mert idők múltán a krokodilbőr-erszények és albumok s általában a krokodilbőr-munkák roppant kelendőségre lettek szert, a természet rendez krokodilus-állattal nem tudta ellátni a mindinkább gyarapodó ipart, tehát az ember tenyészténi kezdte a krokodilusokat. Florida félszigetén például az utolsó másfél évtized alatt 1880-tól 1894-ig bezárólag harmadfél millió alligátort tenyésztettek. Ez a tenyésztés különben nem valami nehéz, mert a szobán lévő állatoknak az életfeltételei nagyon egyszerűek. Persze olyan hosszú példányokat nem produkálnak a mesterséges tenyésztéssel, mint a nagy természet, amelynek ölen ötmetere krokodilusok is termettek.

† **Pincérek és szakácsok sztrájkja.** A milánói vendégladók és éttermek pincérei és szakácsai sztrájkolnak, mert nem teljesítik a helyzetük javítására vonatkozó kívánásaikat. Ennek következtében sok étterem bezárt a vendégszerelő ajtaját, egyes vendégladók pedig családjuk tagjainak közreműködésével tartják fenn a fogalmat, de kikötötték, hogy csak hideg ételeket szolgálnak fel és azt is csak esti tíz óráig, akkor becsukják az üzletet. A nagy Caffè Restaurantok, az előadásait program szerint megtartják, de emmivalval nem szolgálnak. A kávé-

házak, vendéglők néptelenek, s nagy tömeg bámulja, amint az üzlettulajdonosok hozzátartozóik segítségével maguk szolgálják ki a vendégeiket.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, június 14.

Gabonaárulat. (Reich Jenő és társa cég jelentése a Budapesti Napló részére.) Az időjárás a lefolyt héten változó, tulnyomóan azonban felhős és esős volt. Gyakrabbi zivatarok, melyek csaknem az ország összes részeire terjedtek ki, a hőmérséklet erősebb lehűlést hoztak magukkal, a vetések fejlődésére azonban, — különösen a kapásnövényekre — előnyösek voltak. Általában a terméskilátásokkal meg vannak elégedve, habár egyes vidékek rozsdá felől és a vetések megdőléséről panaszoknak. Külföldön szintén esős és hűvös volt az időjárás és a vetések fejlődése kedvező. Csak Franciaországból érkeznek kevésbé kedvező jelentések.

A külföldi piacokon az üzletmenet csendes maradt. A fogyasztás, tekintettel a vetések kedvező állására, tartózkodó maradt, míg a tulajdonosok előzékenységet tanúsítanak. Nagyobb árvtalozások alig észlelhetők. Amerikában az irányzat csendes maradt. Kedvező időjárás, valamint a farmerek nagyobb lezártatásai kezdetben nyomozást hatással voltak, később azonban a látható készletek erősebb csökkentésére és jobb kiviteli forgalomra az árak ismét emelkedtek. A washingtoni hivatalos jelentés a várható összes buzamertést ca. 80 millió bushellel becslési kevesebbre a múlt évinél, de tekintetbe kell venni, hogy az Egyesült-Államok múlt évtérmérete kitűnő volt és hogy az idei tavaszi buzamertés — a fő kiviteli cikk — jó eredményt ígér. A kontinentális piacokon a tengerentúli impulzus nem volt hatással. Angliában csendes maradt az üzlet, a vevők tartózkodóan viselkedtek és a hangulat lanyhul. Franciaországban az irányzat szilárd volt, egyrészt a hozatok gyengék, másrészt a terméskilátások nem nagyon kedvezőek. A német piacokon csak jelentéktelen változások voltak, az árak csekély maradt és az árak alig változtak.

Nálunk kenyérmagvak tovább is szilárdak, az árak emelkedők voltak, míg takarmánycikkek szilárdan tartottak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza, tekintettel a malmok múlt heti nagyobb beszerzéseire, csendes irányzatban indult, a forgalom is mérsékelt maradt, az árak azonban változatlanok voltak. A kereslet azután rövidesen ismét megéledt, a tartósan gyenge kínálat, a ki nem elégtő időjárás és emelkedő határidőjegyzések a malmokat ismét nagyobb beszerzésekre ösztönözte és az árak szilárd irányzat mellett fokozatosan 20—25 fillérral emelkedhettek. Az ez évi gabonacampagneban e héten a legmagasabb jegyzések kerültek felszínre. A hét végével a kereslet ugyan gyengült, az árak azonban szilárdan tartottak. A heti forgalom ca. 110.000 mm.-át tesz ki. A hozatok összege 62.000 mm., melyből 9500 mm. ment tovább. Ujbuzából néhány tétel tszavideki és pestmegyei áru 78 kg. minőségű sulyban augusztus első felében szállítandólag 8,40—8,62½ K. áronként el 8 óra helyben.

Rozs már csak gyengén van kínálva, míg az érdeklődés egy fogyasztási, mint elszállításai célokra jobb. Kínálat hiján a forgalom így csekély maradt, az árak azonban 10 fillérral javultak. Minőség szerint helyben és helybéli paritásra 7,20—7,45 koronáig fizetnek. Nyíri származékokat is alig kínálnak. A hét elején nyíregyházi paritásra 7,10 koronát fizettek, utóbb azonban 7,20 koronán is volt elérhető. Új rozs kismérvű ajánlat mellett gyengén van forgalomban. Augusztusra Budapest távozásában átvéve 6,72½ koronát fizettek, míg júliusi szállításra 10 fillérral a jolyó októberi rozs jegyzésénél felül volna elérhető.

Árpa (takarmány- és hantolási célokra) nem változott, a forgalom tartósan gyenge maradt, és a mérsékelt kínálattal csak ugyanilyen kereslet állott szemben. Az eladott kisebb tételekért 5,0—6,10 koronát fizettek helyben. Új szokvány-árpa szeptemberi szállításra helyben 5,70—5,80 korona között jegyez.

Zab csak gyengén van kínálva, míg az érdeklődés, különösen jobb minőségű áru iránt kedvezőbb. A forgalom ugyan mérsékelt maradt, míg az árak szilárdan tartottak, sőt részben 5—10 fillérral magasabbak. Szin és tisztaság szerint 7,20—7,35 koronáig, finomabb és urasági árut 7,50 koronáig jegyzik helyben.

Tengeri a Dunán felfelé való elszállításra könnyebben volt elhelyezhető és néhány fillérral a júliusi határidő-jegyzésen alul, részben a határidő jegyzésén volt ez uszály Budapest elhelyezhető. Állomásokon átvéve a kínálat gyenge és az árak szilárdan tartottak. Tiszavideki ajánlatok jó kereslettel találkoztak, míg a bácskai kínálattal csak csekélyebb érdeklődés állott szemben. Az előbbiektől 5,30 koronáig, utóbbiakért 5,20 koronáig volt budapesti paritásra elérhető. Helyben vasuti áruért 5,25—5,30 koronáig fizettek.

Olaszmagvak: Készárú-káposztarepében még nincs üzlet. Határidőrepedben 1902. augusztusra jobban volt forgalomban és 11,65—11,85 K. után a hét végével 11,65—11,75 K. zárul, Bánáti ropében csekélyebb

forgalom volt. A beérkezett minták nem éppen jók gyárosok és exportőrök budapesti paritásra 11,10—11,20 koronát fizettek.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Kereskedelmi Bank közzéi könyvel. A tőzsdetanács tegnapi teljes üléséről szóló jelentésnek a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közzéi könyveire vonatkozó része érdekes volt, mert a tőzsdetanács a nevezett bank 60 éven belül soroslás útján visszafizetendő 4%-os közzéi könyveinek lajstromoztatását és jegyzését rendelte el.

Kínvadás. A Patria irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság igazgatósága I. hó 18-ikán tartott igazgatósági ülésében Etiek Emil cégvezetőt h. igazgatóvá nevezte ki.

A Magyar Fővárosi Malomgyémiest ma délután tartotta évi rendes közgyűlést meggyeri Krausz Lajos elnöke alatt. A közgyűlésen résztvettek az egyesületi tagokon kívül a két vidéki társaságület kiküldöttjei is, a Magyar Vidéki Malomipar-Egyesület részéről Hatvány-Deutsch Károly elnök, Szabó Károly és Mayer Emil (Debreczen), Kubies Gusztáv (Szolnok), Sohrecker J. L. (Miskolc), Lewitter Miksa (Nagyvárad), Rajner Kálmán (Budapest) és Bosányi Endre titkár, a Vidéki Malomiparosok Országos Egyesülete részéről pedig Neuman Samu (Arad), Magyori Mihály (Temesvár), Fellner Ottó (Észék) és Polnay Sándor (Budapest). A jegyzőkönyvet hitelesítették Langfelder Ede és May Andor, szavazatszedő Déry Izidor elnöke alatt Bacher Emil és Schwarz Armin. Az évi jelentés, melyet Fekete Ignác egyesületi titkár olvasott fel, kimerítően foglalkozik a magyar és különösen a budapesti malomipar bajával. A jelentést nagy tetszéssel fogadták s tudomásul vették. A közgyűlés ezután eldölgözte az évi költségvetést. Számvizsgálókul megválasztották Bárkány Leó, Hatner József és May Andor igazgatókat.

A magyar királyi országos mintapince ma délelőtt tartotta évi rendes közgyűlést Dobokay Lajos miniszteri tanácsos elnöke alatt. Az ellenőrzést gyakorló magyar királyi földművelésügyi miniszterium részéről az elnökön kívül még jelen volt dr. Lönyay Ferenc miniszteri osztálytanácsos és Engelbrecht Károly országos borászati felügyelő. Az előterjesztett jelentés szerint az 1901. évi mintapince 9347 hektoliter bort kezelet, amiből eladatot 1459 hektoliter bor 206,490 korona értékben. Felelteti má a jelentés, hogy a mintapince intézményének szélesebb működési körben a megváltozott közgazdasági viszonyoknak megfelelően terbe vett újraszervezése folyamatban van. A jelentés e részéhez Dobokay Lajos miniszteri tanácsos azt a felvilágosító megjegyzést fűzte, hogy a pozsonyi mezőgazdasági kiállítás alkalmából a szeptember havában megtartandó szőlészeti és borászati kongresszuson meg lesz alakítható a terve veti nagyszabású szöveteget az ország szőlőtermelői nagy részének részvételével. A közgyűlés köszönettel fogadva a felvilágosítást, a földművelésügyi miniszter jóváhagyásának fenntartásával bizalmi fértakul megválasztotta Madách Manó, Hegyessy László, Csányi Agoston és dr. Pámer Imre termelőket. Ezt megelőzőleg a Magyar Bortermelő Országos Szöveteleget tartotta közgyűlést: Agoston József elnöke alatt. Az előterjesztett jelentés szerint a szövetekezeti pinében a tagok termeléséből és részben vásárolt borokból összesen 3319 hektoliter bort kezelet. A mérleg 1243 korona 84 fillér tiszta hasznót mutat ki, amelyet az igazgatóság egészen új számlára átvinni javasolt. Hammersberg Jenő koronagyűzész a termelők nevében köszönetet mond az igazgatóság buzgó és üzletlen működéséért, mire a közgyűlés az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését tudomásul vette, a mérlegét eldölgözte és a felmentésüket magadta. Végül a felügyelő-bizottságba megválasztották rendes tagnak Weber Edét, póttagnak Tarányi Ferencet.

A newyorki tőzsde. New-Yorkból jelentik június 13-iki keletelt: Az értéktőzsde határozatlanul nyílt meg. Egyes vezetőpapírok egy spekulációs csoport vételére javultak. Ez a befolyás a forgalom más terein is észrevehető volt, úgy hogy az irányzat megszilárdult. A vevőkedvet fokozta az a remény, hogy a közzébanývátársaságok sztrájkja nemsokára véget ér, mert a tőzsde úgy vélekedett, hogy ebben az esetben a pénz nem fog megrágnálni és az ipar zavartalanul fog fejlődhetni. Zárlat állandó. Részvényforgalom 300.000 darab.

Franciaország kereskedelmi forgalma. Párisból jelentik, hogy a vámigazgatóság hivatalos kimutatása szerint az 1902. év első öt hónapjának behoztak 1898 956.000 frank értékű és kivitték 1749.912.000 frank értékű árut. A múlt év megfelelő szakában a behozatal 1874.667.000 frankot, a kivitel pedig 1680.051.000 frankot tett.

Dunai kirándulások. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy menet- és menetéri-jegyeket a következő kirándulásokra szolgált ki a társaság: A Wachan látogatására (Krems-Melki Dunaszakasz) csoportosított vasuti és hajómenet-jegyek: Bécs (nvugati pályaudvar)—Melk—Krems hajóval, Krems—Bécs (Ferenc József-vasut) vagy megfordítva. Bécs—Német-Ovár (fürdő, muzeum, a Csarnium látogatása) hajóval, Német-Ovár—Bécs (Államvasut-pályaudvar) vasutal. Bécs—Hainburg hajóval, Hainburg—Bécs (Államvasut-pályaudvar) vasutal. Bécs—Pozsony hajóval, Pozsony—Bécs-vasutal. Bécs—Budapest hajóval, Budapest—Bécs-vasutal. Bruok a/L, vagy Marohégen át (érkezés Bécsben államvasut vagy északi vasuti pályaudvaron). Az 1903. évi sz. kir. sz. Dunagőzhajózási Társaság hajói Passau—Linz—Bécs—Budapest között naponként közlekednek és a Budapest—Orsova—Galacz között közlekedő postahajókhöz hetenként háromszori csatlakozással bírnak.

Az Acria m. kir. Tengerhajózási Részvénytársaság Baross nevű gőzöse ma Bordeauxba érkezett. Készlet 243 darab. Erkezett 1800 darab. Összesen 1543 darab. Eladtak 1097 darabot. Maradt 446 darab. Mai árak: Óreg elsőrendű sertés: 80-84 korona, másodikrendű 78-82 korona, silány 72-74 korona. Fialat nehéz 86-91 korona, középsúlyú 84-88 korona, könnyű 70-84 korona. Husserstés könnyű - korona. Süldő - korona 100 kilogrammonként élő súlyban, minden levonás nélkül. A vásár élénk volt.

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, június 14. Szilárd irányzat mellett 12.000 métermáza buza került forgalomba, amelyből kész buza előnyben részesült.

Rozs mérsékelt forgalom mellett szilárd maradt. Eladott:

Buza. Tiszavideki: 150 mm. 79.5 k. 10 K. - f., 200 mm. 78 k. 9 K. 72 1/2 f., 100 mm. 76 k. 9 K. 72 1/2 f.

Marifüti: 1400 mm. 77.5 k. 9 K. 72 1/2 f. Felsőmagyarországi: 2700 mm. 80 k. 10 K. - f., 1100 mm. 77.4 k. 9 K. 65 f.

Festmegyevidéki: 100 mm. 78.5 k. 9 K. 90 f., 700 mm. 77 k. 9 K. 75 f., 200 mm. 77.5 k. 9 K. 70 f., 200 mm. 77 k. 9 K. 75 f., 200 mm. 77 k. 9 K. 70 f., 460 mm. 76.5 k. 9 K. 72 1/2 f., 150 mm. 76.5 k. 9 K. 60 f., 200 mm. 76 k. 9 K. 65 f.

Bácskai: 100 mm. 76 k. 9 K. 70 f., 100 mm. 74.2 k. 9 K. 60 f.

Zentai: 350 mm. 75 k. 9 K. 60 f. Raktáru: 1000 mm. 77 k. 9 K. 85 f., 250 mm. 79 k. 9 K. 80 f., 1600 mm. 78.5 k. 9 K. 85 f., 1000 mm. 76 k. 9 K. 40 f.

Mind három könyvre. Új buza. Felsőtiszavidéki: 600 mm. 78 k. paritás augusztus 15-iki szállításra.

Rozs: 500 mm. 7 k. 45 f., ab hajó. Zab: 100 mm. 7 k. 87 1/2 f., 100 mm. 7 k. 85 f., 100 mm. 7 k. 20 f., 200 mm. 7 k. 20 f.

Közpénzfizetés mellett. A készru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktörzsde szokásai szerint közpénzben 50 kilogrammonként. - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

A készru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktörzsde szokásai szerint közpénzben 50 kilogrammonként. - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

A készru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktörzsde szokásai szerint közpénzben 50 kilogrammonként. - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'B u z a', 'Kilós', 'Kilogram ára', and 'Kilós', 'Kilogram ára'. It lists various types of wheat and their prices.

Table with columns for 'Egyéb gabonamérek', 'Kilós', 'Kilogram ára', and 'Kilós', 'Kilogram ára'. It lists other grain types and their prices.

A határátjárás utján a következő kérések kelték:

Table with columns for 'Kilós', 'Kilogram ára', and 'Kilós', 'Kilogram ára'. It lists grain prices for October and July.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for 'Kilós', 'Kilogram ára', and 'Kilós', 'Kilogram ára'. It lists grain prices for October and July.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns for 'Kilós', 'Kilogram ára', and 'Kilós', 'Kilogram ára'. It lists grain prices for October and July.

A budapesti értéktörzsde.

A mai tőzsdén a tartós fizetésűnd kivételében a hangulat kedvtelen volt és bécsi heti felirásokra a forgalomba került értékek gyöngültek. Az általános irány bányadt maradt. Valuta és érváltó változatlan. Előzősde. Igen eszöndes, stagnáló árfolyamok

mellett jolyt le. Osztrák hitelrészvény 689.10-687.50. Magyar hitelrészvény 708.25-708. Osztrák magyar államvasuti részvény 703.75-702.50. Rímanurányi vasúti részvény 617.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Osztrák hitelrészvény 683.25-685.50-686. Magyar hitelbank részvény 706. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 703. -702.75-701.75. Rímanurányi vasúti részvény 618.50. Magyar koronajárék 97.95 korona.

A 4 Órai zárlatkör maradt: Osztrák hitelrészvény 685.75. Magyar hitelrészvény 706. - Leszámitoló 436.50. Rímanurányi vasúti részvény 618.50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 701. - Közúti vasút 614.50. Villamos vasút 811. - korona.

A budapesti terménytorzsde.

A terménytorzsdeben a szezon szerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzék: Heremag: lucerna magyar 46.-54.-korona, vörös aprószemű 35.-40.-korona, vörös erélyi - - - - -korona, vörös bángsági - - - - -korona, középszemű 42.-46.-korona, nagyszemű 43.-52.-korona. Disznószár: budapesti 84 -64.50 korona, vidéki - - - - -korona. Táhasszalonna: légenszáritott vidéki - - - - -korona. városi 4 darabos 55.-55.50. korona, 3 darabos 57.-57.50 korona, füstölt - - - - -korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség - - - - -korona, 120 darabos - - - - -korona, 100 darabos - - - - -korona, 85 darabos - - - - -korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség - - - - -korona, 100 darabos - - - - -korona, 85 darabos - - - - -korona, szilva: slávoniai - - - - -korona, szerbiai - - - - -korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktörzsde.

Az előzősde nyomott hangulatban indult meg. A déli tőzsdét üzleti csend jellemezte és a heti realizációk, valamint budapesti leadások nyomták az tőzlet.

Zárlat: 1 óra 30 peroker kedvtelen.

Bécs, június 14. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2%-os aranyjárdék 120.70. Tiszai és szegedi kölesön sorjejt 183.35. Magyar vasúti kölesön ezüstben 100.-, Magyar keleti vasúti állami kötvény 119.-. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank - - - - -Rímanurányi vasútrészvény 617.-. Magyar koronajárdék 97.85. 4 1/2%-os Magyar földterem. kötvény 97.70. Magyar hitelbank részvény 707.-, Magyar nyerevényi kölcsön sorjejt 2.7.-. Kassai-oderbergi vasúti részvény 379.-. Magyar keresk. bank - - - - -Magyar okkupir - - - - -

Bécs, június 14. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2%-os papírjárdék 101.70. 4 1/2%-os osztr. aranyjárdék 120.95. 1860-os sorjejt 153.15. Osztrák hitelsorsjejt 439.-. Angol-osztrák bank - - - - -Bécsi bankesjejt 455.-. Osztrák-magyar bank 1587. Déli vasút 71.50. Dunagőzhajózási részvény 893.-. Dohányrészvény 291.-, Császari és királyi arany 11.30. Német bankváltók 117.32. 4 1/2%-os ezüst járdék 101.55. Osztrák koronajárdék 99.10. 1864-iki sorjejt 232.-. Osztrák hitelsorsjejt részvény 688.-. Unionbank 643.-. Osztrák Länderbank 423.50. Osztrák-magyar államvasút 700.75. Elbavölgyi vasút 451.-. Alpeai bányarészvény 410.50. 20 irak. arany 1807. Londoni váltóár 240.35 Bécsi Tramway Lít B. - - - - -Bécsi Tramway Lít A. 284.-. Lipót kohó 389.53. Nyomott.

Bécs, június 14. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 685.50. Magyar hitelrészvény 708.-. Angol-Osztrák bank 279.25. Bécsi bankesjejt 455.50. Union bank 643.50. Länderbank 424.-. Osztrák-magyar államvasút részvény 701.-. Déli vasút 71.-. Elbavölgyi vasút 451.50. Északnyugati vasút részvény - - - - -Dohányrészvény 292.-. Rímanurányi vasúti 517.50. Alpeai bányarészvény 410.50. Májusi járdék 101.70 Magyar korona járdék 97.85. Török sorjejtek 107.75. Német birodalmi mária 117.40-38. Napoleon'or 18.66.

Külföldi értéktörzsde.

Berlin, június 14. (Zöndes tudósítái.) A mai tőzsdén csekély forgalom mellett nem fejlődött ki határozott irányzat. Az árfolyamok nem változtak, vagy csak nagyon jelentéktelenül. A spekuláció Párisra és Londonra várakozó volt. Magánkamatb 2 1/2%.

Berlin, június 14. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjárdék - - - - -4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 102.80. Elbavölgyi vasút - - - - -Magyar koronajárdék 99.25. Osztrák-magyar államvasút 150.60. Kassai-oderbergi vasút - - - - -Bécsi váltóár 35.15. Magyar vasúti beruházási kölcsön 100.25. Ainei bányarészvény - - - - -Disconto-Commandit 157.25. Általános vilámorszejt - - - - -Bídon 188.-. Gelsenkircheni 174.30. Laura-kohó 208.50. 4 1/2%-os ezüstjárdék - - - - -4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.75. Osztrák hitelrészvény 215.75. Déli vasút 18.75. Károly Lajos vasút - - - - -Orosz bankjejt 216.10. 4 1/2%-os új orosz kölesön 98.75. Török dohányrészvény - - - - -Olasz járdék 102.75. Magyar hitelbank - - - - -Dynamit Truszt 178.80. Harpeni 177.60. Az irányzat csendes.

Berlin, június 14. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom: 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.75. Magyar koronajárdék 98.10. Osztrák hitelrészvény 215.80. Osztrák-magyar államvasút 150.50. Déli vasút 18.60. Északnyugati vasút - - - - -Elbavölgyi vasút - - - - -Orosz bankjejt közpénz 216.10. Buschthradri - - - - -Orosz bankjejt - - - - -(Ultimo) Lombard - - - - -Páris, június 14. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 768.-. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 102.50. Osztrák Länderbank 652.-. 3 1/2%-os francia járdék 103.12. Ottomanbank 688.-. 3 1/2%-os francia járdék 102.67. Alpeai bányarészvény - - - - -Déli vasút - - - - -4 1/2%-os magyar aranyjárdék 108.80. Párisi bankrészvény 1050.-. Olasz járdék 103.35. Francia tőrszính. járdék 101.15. Osztrák földhitelintézet részvény - - - - -Török dohányrészvény - - - - -Az irányzat szilárd.

Frankfurt, június 14. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjárdék 101.80. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 102.90. Magyar koronajárdék 98.30. Osztrák-magyar bank 115.-. Déli vasút 18.80. Elbavölgyi vasút - - - - -Londoni váltóár 204.75. Bécsi bankesjejt 115.-. Villamos részvény - - - - -3 1/2%-os magyar aranykölcsön 86.60. 4 1/2%-os ezüstjárdék 101.70. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.60. Osztrák hitelrészvény 216.20. Osztrák-magyar államvasút 150.80. Eszacknyugati vasút 106.50. Bécsi váltóár 351.68. Párisi váltóár 811.75. Unio bank - - - - -Alpeai bányarészvény 206.-. Az irányzat csendes.

Hamburg, június 14. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüstjárdék 101.60. 1860. sorjejt 153.-. Déli vasút 18.80. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 102.75. Osztrák hitelrészvény 215.70. Osztrák-magyar államvasút 158.75. Olasz járdék 102.60. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.90. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 14. A sertésüzlet irányzata eszöndes. A) Hízott sertések ára: I) Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 98-100 fillérg. Óreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) - - - - -fillérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 105-107 fillérg. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 104-106 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) - - - - -fillérg. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) - - - - -fillérg. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) - - - - -fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) - - - - -fillérg. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) - - - - -fillérg. Közép (páronként 260-320 kilogramm terjedő súlyban) - - - - -fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) - - - - -fillérg. IV. Romániai ezüst (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) - - - - -fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) - - - - -fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 104-106 fillérg. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 102-104 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 100-102 fillérg.

Sertéslétszám 1902. június 12. napján volt készlet 47.421 darab, - 1902. június 13. napján lehajtatott 439 darab. 1902. június 13. napján elszállított 1217 darab, 1902. június 14. napjára maradt készletben 48.643 darab.

Sternberg Armin és Testvére es és kir. udv hangszergyár központi főraktárában keresési-ut 36. címbalmok, hegedűk, fuvolák s minden más hangszer általános árban szereshető be. Külön zongoratermek a Kossuth Lajos-utca (a Károly-kürt sarkán), hol zongorák és pianók kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zöndköles Részvénytársaság. Bevezetett részvény: 10 millió korona. Elnök: Tomaj Lajos, vezérigazgató: Bánka Gyula. Központi Vt. Andrássy út 5. Magy. kir. szab. ezüstyorszejték foglárutató helye: IV. Ferenciek-tere 4. Kézi zálogutletek: IV. Károly-kürt 18.; IV. Ferenciek-tere 4. (irányító sark): VII. Király-utca 57.; VIII. József-kürt 2.; VIII. Üllői-ut 6. sz.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Leány- és füzisztató-intézet. Budapest, VI. Tere-kürt 40-42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyonra 1901. december 31-én 7.874.385.14 korona. Eddig kifizetett biztosított tőke több mint 6.856.472.84 korona. Ezen intézetnek gyermekek a legelőnyösebb díjtételek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosíthatók.

Időjelzés.

- Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. - Budapest, június 14.

Az Északi-Tengeren elhelyezkedett depresszió mélységéből vesztett és Középrepartban a levegőnyomás általánosan süllyedt, a maximum pedig délnyugaton megerősödött. Európában az idő többnyire borús és sok helyütt zales, meg esős. Zivatarok jelentettek Északnémetországból. A hőmérséklet a normális alatt van. Hazánkban a hőmérséklet csak jelentéktelenül változott és az eső nagy mértékben eszöndek. Zivartari jelentetek Ungvárról.

Küldés: A hőmérséklet süllyedésével változókéony, zales idő várható, sok helyütt esővel, esetleg zivattaral.

Vizállás.

Table with columns for 'Jún. Jun.', '14. 13.', '14. 13.', and 'Jún. Jun.'. It lists water levels for various locations like Schárding, Tisza, M.-Sziget, etc.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1902. június hó 15-én.

Bánk bán.

Eredeti nagy opera 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Erkel Ferencz. Szövegét írta Egresy Béni.

Személyek:

II. Endre	Beck	Petur bán	Ney D.
Gertrud	Flattné	Biberach	Szendrfi
Ottó	Kortész	Sólyom mester	Mihályi
Bánk bán	Broulik	Újvarmester	Kornai
Melinda	Krammer	Tiborc	Takács

Kedzete 7 1/2 órák.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. június hó 15-én.

Pry Pál.

Vígjáték 5 felvonásban. Írta: John Poole. Fordította: Csiky Gergely.

Személyek:

Hardy	Ujházi	Willis	Náday
Hardy Frank Pálfi	Stanley	Mészáros	
Witherton	Gabányi	Pry Pál	Vizvári
Eliz	Ligeti	Marianna	Keczeri

Kedzete 7 1/2 órák.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. június hó 15-én.

A postás fiú és a huga.

4 felvonásos bohózat, énekekkel. Írta: Buchbinder Bernát. Magy. színré alkalmazták Sziklai és Faragó.

Személyek:

Dr. Csapkés	Hidvéghy	Bodroghi Géza	Palásthy
Báró Szalanczi Boross	Szina Imre	Borbély	
Vankai Andre	Szilágyi	Felbő Muki	Sziklai
Almay Milka	Margó	Klári, a huga	Ledolcsy
Bajkerti Lili	Sziklainé	Szőke H.	Mátrai
Merényi Ákos	Dellé	Mankóczy S.	Iványi

Kedzete 7 1/2 órák.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. június hó 15-én.

Délután 3 órák mérsékelt nyárákkal

Az órnagy ur.

Bohózat 3 felvonásban. Írták Mars és Kéroul. Fordította Heljai Jenő.

Személyek:

Montgiron	Fenyvesi	Michu	Gyöző
Labourdette	Hegedűs	Dingois	Vendrei
Fréville	Tanay	Malozel	Szerényi
Champaux	Góth	Paulette	Varsányi
Mouland	Tapolczai	Héloise	Nikó
Bardinet	Rónaszéki	Dingoisné	Haraszthy

Este:

A berlini Deutsches Theater vendégjátéka.

Remény.

Kedzete 7 1/2 órák.

GIRKUSZ GARRÉ OSZKÁR

Ma, vasárnap június 15-én

2 nagy diszeldadás 2

d. u. 4 és este 7 1/2 órák

mindkét előadás dustartalmu, változatos műsorral. A délutáni 4 órai előadásban 10 éven aluli gyermekek, felnőttek társaságában, mérsékelt belépődíjat fizetnek a következő helyeken: Páholyülés, zártszék és tribünülés 2 kor. I. hely 1 kor. 20 fill., II. hely 60 fillér. Az estéli előadásban

„MAFFIA“

Nagy fantasztikus rabló-nemzedék, 8 részben, melyben közreműködik 300 személy.

Holnap este 7 1/2 órák: NAGY ELŐADÁS.

== ÁLLATKERT. ==

Csak még rövid ideig látható naponta

Miss Thilly Bébé

az újja Állatkertjében,

12 nagyszerűen idomított OROSZLÁNJÁVAL

A legnagyobbországi látványosság, a melytől eddigelő még nem volt látható. A produkció naponta a délutáni órákban folyik le. Belépődíj, mint rendszeren, 30 krajczár, (60 fillér).

Ős-Budavára.

Ma vasárnap kapunyitás d. u. 3 órák.

A nagyszínpadon 2 diszeldadás

a délutáni gyermek nem fizetnek belépőt.

STUART

a fenomenális hölgyulánzó utolsó fellépte!

Maas Andreo, Los Aquillas, a 10 kreol nő szepség és a többi elsőrangú szám mindkét előadásban.

Ingyenes légtornaszat

kedzete d. u. 5 és este 9 órák.

Amerikai lovadás. Kétúró zenekarok.

E. Prandi világírtó mech. színház.

Belépődíj 60 fillér, gyermekjegy 20 fillér.

Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.

ESCH ÉS TARSÁ

POZSONY

A 15270. lajtszámú és „Eljárás gyári jegy alkalmazására gázizzófényhálókon“ című magyar szabadalom tulajdonosa Koblenzer Márton gyáros Bécsben, szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összekötött: keres, illetve gyártási engedélyeket ősják kiadni. Felvilágosítási szolgálat Szabadalmakért Értékesítő Vállalat Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.

Homlokzat-festék-gyár

Első és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Kronsteiner Károly

BÉCS, III., Hauptstrasse 120. (szaját házában).

Arany-érmekkel-kifüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, hánya- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugy-szintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek messzben folódhatók, száraz állapotban, porakban és 46 különböző mintában kilöniknt 18 król fölfele szállítanak és a mi a festék szintetizáltságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

200 korona jutalek utazások kimutatásáért.

Mintakártya, ugyszintén utazással kívántra ingyen és bérmentve.

Valóban!

Zorjuchis

nagyszerűen segít, mint utolérhetetlen rovarpusztító szer.

De csak üvegokban vásárlandó ott, ahol Zacherin-plakátok vannak kifüggesztve.

Legalkalmasabb alkalmi ajándék.

COSMOS

kézi fényképező gép

a legjobb és legalkalmasabb; kapható minden fényképezési cikkek raktárában.

METEOR RECORD

phonograph (beszélő gépek) a legjobbak, legolcsóbbak és legkéletesebbek, kaphatók:

Deutsch Gábornál Bpest, Erzsébet-ter 7. Kímésítő árjegyek bérmentve. Előnyös üzletet feltételek.

Diszes ingaórák 5 évi jótállás mellett részletfizetésre kaphatók Polgár Kálmán óra- és órázer-üzletében Budapest, Erzsébet-körút 29. sz. Vidékre árjegyek bérmentve.

Divaos órák.

Kind és Herglotz

vegyészeti gyár

fiók: Budapest, V., Visegrádi-utca 4.

Ajánlják gyártmányaikat és pedig:

„Original-Antirost“ (rozsa ellen védőfesték) legtartósabb és rozsa ellen védő fekete mázolófesték vas-, stb.-nek.

„Original-Flammentod“ (tűz ellen védő festék) tűz és vihar elleni mázolófesték, mely fát, követ, ércet stb.-t tűzvész ellen védelmez.

Használati utasítás és ajánlatok kívánatra bérmentve.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Hétfő	Évszázó vizsga	Gringoire A csók	Zsába		A Postás fiú és a huga
Kedd		A bögre Az ataché	X asszony		A Postás fiú és a huga
Szerda		Yvette	Az órnagy ur		A postás fiú és a huga
Csütörtök		Pogány Gábor	A páholy		A postás fiú és a huga
Péntek		Ibolyafaló	Az órnagy ur		A postás fiú és a huga
Szombat		A nagy Galeotto	Az órnagy ur		A postás fiú és a huga
d. n. Vasárnap este		A vasgyáros	Viasgai előadás		A postás fiú és a huga

Magyarországi kizárólagos képviselő: BALÁZS CELESTIN, VII., BAROSS-TÉR 13. SZ.

Nép-ital Gyömbér-sör

csomagocskákban a 5 fill. pasztillákban a 4 „ tekercsekben a 20 „ Ellismert kitűnő minőség.

Védjegy.

Pezsgő

Limonádé bonbonok csomagocskákban a 5 fill. pasztillákban a 4 „ tekercsekben a 20 „

Védjegy.

Valódi csak ezen védjegyekkel. Ajánlja: Első cseh részvénytársasága a keleti cukorka- és csokoládégyáraknak (ezelőtt) A. Marsner Prága (Königl. Weinberge.)

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

Csak e héten:

HÉTFŐN

KEDDEN

SZERDÁN

Ezen rendkívüli napok alkalmával is a Párisi Nagy Áruház minden vevője, ki akár egyszerre, akár több ízben is kicsinyben, összesen 20 korona értékben vásárol,

teljesen ingyen kap

saját, vagy akármely tetszés szerinti kisebb fénykép után egy

életnagyságu fényképet

elkészítve, csak a passe-partoutért fizetendő 3 korona.

Rendkívüli árucikkek!!

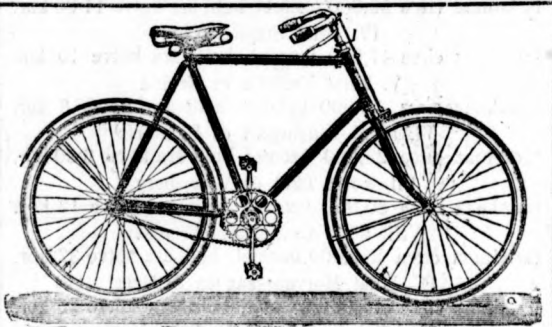
Feltűnő olcsó árak! elárusítása Feltűnő olcsó árak!
(a többi napokon ezen cikkek ezen árakon nem adatnak el.)
a mindennapi kisebb használati cikkek osztályában:

- Cipőkészlet, 1 drb 22 cm. hosszú glancoskefe domboru, keményfaháttal, 1 drb sárkó és 1 drb kenőkefe, a 3 drb összesen ... 20 kr.
- Ruhakefe, finom fényezett faháttal, ára ... 38 kr.
- Féjkécsék, finom fényezett faháttal, ára ... 38 kr.
- Fésűkészlet, világosszínű szaruból, 1 drb 17 1/2 cm. hosszú bontó-fésű, 1 drb sűrűfésű és 1 drb nyelés-fésű, 3 drb összesen ára ... 30 kr.
- Fogkefe, csontnyelvel, 4 soros tiszta fehér, áthuzott sertésszőrrel, darabja ... 10 kr.
- Kalodont, valódi „Sárg”-féle, tubusban, darabja ... 22 kr.
- Hajszítókészülék, 1 darab hajszítóvas, hegyes, 1 drb hajszítógéppel együtt, ára ... 20 kr.
- Acél-olló, valódi kovácsolt angol-acélból, fényesen nikkelezve, hossza 16 cm., ára ... 23 kr.
- Dugóhúzó, önműködő készülék, mely egyszerű csavarás által a dugót önmagától fölhúzza, ára ... 25 kr.
- Női kézi-rídikul, finom világosszínű selyemből, színes virágos mintával, ára ... 38 kr.
- Férfi-öv, dupla erős szövésű, 7 cm. széles, minden bőségbe igazítható, bőrrel rávarrott, becsukható óratárolóval, ára ... 35 kr.
- Férfi és női nyári-félelőp, erős, barnaszínű vitorlavászonból, bőrtalppal és bőrsarokkal, sárgabőr-orrall és szögelylél, párja ... 75 kr.
- Gyermekes részefő, párja ... 50 kr.
- Asztali dísz-tartartó, öntött-féméből, fényesen nikkelezve, nagy alakban, művészies kivitelben, ésiszolt nagy üvegtartályjal, fémfedővel, ára ... 45 kr.

- Nagy fall-díszképek, domboru, díszes aranykeretű papírmásból, hossza 51 cm., szélessége 40 cm., különféle, színes, művészies kivitelű, Szentképek, uralkodó-család-, Defragger- és tájképek, ára ... 30 kr.
- Képes levelezőlap-album, vászonkötésben, díszes fóliattal, 100 drb levelezőlapnak 35 kr., 300 darab levelezőlapnak, ára ... 75 kr.
- Látképes-levelezőlapok. Díszes kivitelű színes látképek, virágok, tájképek, különféle alakzatok, 50 drb különféle válogatott, finom kártya összesen ... 30 kr.
- Levélpapír, 40 drb finom levélpapír és 40 drb finom boríték, díszes aranynyomatú magas dobozban, ára 40 kr.
- Tojás-olajszappan, rudalakban, hossza 12 cm., kitűnő jó minőségben, 6 drb ára ... 40 kr.
- Női készlet, négyzet alakú tiszta bőrből, bővíthető rancsal, nikkell-kerettel és csukóval, fonott bőrfogóval, szélessége 14 cm., ára ... 55 kr.
- Női kézi-és utitáska, ugyanolyan kivitelű készlet a bőrből, külön felszerelhető vállszíjjal, mint készletáska és nyakbahordható utitáska használható, ár. ... 95 kr.
- Utazási kellékekhez való szappan-, kefe- és fésű-tok, fekete viaszkosvászonból, hossza 45 cm. ára 45 kr.
- Zsebbenhordható utipalack, 16 cm. magas, 9 cm. széles s keskenyalakú, díszes kivitelű üvegpalack, szabadalmazott porcellán-csukóval, gummitétellel, ára 12 kr.
- Kézi utazótáska, fekete viaszkosbőrrel, ballonforma, nikkell-kerettel és zárral ... 75 kr.

A fentebbi cikkekre vonatkozó levélbeli vagy postautalványi megrendelések helybeni nagy kelendőségük miatt nem intézhetők el.

Nagy mintagyűjtemény tavaszi szövet és nyári mosókeimekből valamint ingyen és bérmentve
Nagy képes árjegyzék az összes árucikkekről

Kerékpárok

mélyen leszállított árban 8 és 10 frtos részletre, kerékpár-alkatrészeket 30 százalékos áreszállítással szállítunk.

- Első rendű külső gummi frt 5.50 és frt 4.-
- Első rendű belső gummi frt 3.- és frt 2.-
- Acetylen lámpa forint 3.25 és forint 2.-
- Calcium Carbide klgr. frt. -35
- Olaj lámpa frt 1.25 és frt 1.-
- 1 pár kitűnő pedál frt 3.- és frt 2.40
- Kitűnő angol csengő frt -75, -50 és 35 kr.
- Angol nyereg frt 2.25 és frt 2.25
- Tolskop pumpa frt 1.40 és frt 1.15
- Fogantyúk párja 40 és 94 kr.
- Külső vágva nptlivel 05 és 94 kr.
- Kerékbátó csengő frt 1.15
- Francia külső 50 és 98 kr.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan. — Nagy árjegyzék ingyen.

LANG JAKAB és FIA

Budapesten, József-körút 41. és fiók-üzlet Rottenbiller-u. 1.

Javításokat, zománcozást és nikkelezéseket olcsón és szakértőn csinálunk. — Az árak kitűnő mértékű felelősséget vállalunk és nem tetszés esetén a pénzt visszakiadjuk.

Nagy választék bádigos és bronzáruban
1000-féle tárgyakkal, legszelidabban elkészítve. Különösen ajánlok új szerkesztésű Cigaretteket, u. m. szobal tűzszekrényt különféle mintákban; légszűrő-nyelk minden nagyságban továbbá petroleum-, légszűrő- és villanyos esztétikus, asztali lámpák, valamint teljes konyha felszerelések 20 frtól 50 forintig. Továbbá világórákat, sírlámpát a legolcsóbb gyári árak mellett. Kapható a készletnél.

Kutschera György utóda
Aranykészenlő, a Vadász-körút szomszédságában
BUDAPEST, V. N.

ALKALMI BUTOR-ELADÁS.
Butortelepemen a kicsinybeni eladást megszüntettem és ezért az összes raktáron levő szilárd gyártmányú asztalos- és kárpitosított butorokat, addig, míg a készlet tart, leszállított árak mellett adom el. Dus választék egyszerű és a legdiszesebb kivitelben.

Dósa Kálmán asztalos és kárpitos, Budapest, Erzsébet-tér 18. szám, 1. em.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Szédeti festmények, Csáki Testvérek, IV., Szervita-tér 10. szám.

POLOSKA
IRTÁS GÖZZEL JÓTÁLLASSAL
1 szoba 8 kor butorral 10 kor

DITRICHSTEIN VII. NYÁR UTCZA 34.

NÉHÁNY SZÁZ TITKOS BETEGSÉGEKRŐL

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnőnek sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve, és ki fiatalkori könnyelműségéből és rossz szokások által idegrendszeri és szellemi erejét tönkretette. Itt a legelső dolog, hogy ezen szörnyű állapot megszüntesse. Kell lenni valakinek, a kinek a fiatalok a neki előírt jókarral, tisztán és behatolva felvilágosítsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajait bárány, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondhatják. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpaszolni, hanem olyan lelkismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a neki elötte vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már megérett bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasosztó hivatású és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hírvételező (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10.) a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (egy férfi, mint nő) a neki előírt felvilágosítást, a hol a beteg vére és testnedve megtisztulnak, idegi megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a koranyarvától, lelki kinyírástól. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegnek biztos és teljes eredménnyel használt gyógyódmánál fogva a monarchia utolsó és egyedülálló. A mindennapi foglalkozás megvárására nélkül biztos sikerrel alaposan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az ő specialis gyógyódmánál még a legelhanyagoltabb esetekben is a bukások, sebeket, gúnyos, hólyagos, ideg- és hátréngő-bajokat, az önfertőzés és szifilisz utóhatjait, magomlést, egyengült férfait (impotenciát), aranyeret, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön várterem és külön kijárati van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak leveleire kimerítő, titoktartó választ (a levélhez csak válaszlevegőt kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégtetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszerkezelés is gondoskodik. A rendelőst Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Akar penzt

megakarítani, ugyancsak a legújabb Derby borjúbőr-bakancsok. fr. 3.50
Fekete vagy sárga bagaria, fűzős vagy csipős „ „ 3.20
Láncos fűzős vagy csipős, amerikai boxbőr, igen csinos „ 3.50
Chevraux cipő 5 —, box vagy lakk, angol bakancs „ 4.50
Fűzős víkbőrű 3.20, betétes vagy sima borjúbőrű „ 3.—

Női: Fekete v. sárga zerge szűz v. csipős 3.—, gombos „ 3.30
Cukor v. fűzős boxbőrű 3.50, fűzős vagy 4.—, gomb. „ 4.50
Lakk, kivágott láb, keresztelést 2.—, regatta „ 2.50
Fekete vagy sárga, fűzős vagy gombos félcipő „ 2.20
Ebelesett csipős cipő 2.50, regatta „ 2.—

Arjegyék, csomagolás és szállítóiéval ingyen. Nem megfelelőül kicserélek. — 10 forinton fölül bérmentve.

DOCZA M.

Budapest, Kerepesi-ut 10. sz.

BERGER-féle GYOGYITO KÁTRÁNY-SZAPPAN
orvosi tekintetűek által ajánlva, Európa legjobb államában fényes sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütségek
ellen, nevezetesen idült pikkely-sómor, kőz és fűzős kőz, gyúrt, fagydag, lábzárás, fűzős és szakkálkó ellen, a Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fakátrányok 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csakúgy elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrány-szappannal megrendelésre és az ismert védőjegyre való figyelmeztetés kérem. Idült bőrbetegségeknél sikeres alkalmazták a kátrány-szappan helyett a Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

A gyengébb kátrány-szappan az **ARCIBŐR TISZTALTSÁGAI** elvártására, a gyermekeknek valamennyi foltbetegséggel ellen feloldhatatlan bőrtisztító, mosó és fűrdőszappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan
35% glicerin tartalommal és finom illattal.
Ára minden fajnak használati utasítással együtt darabonként 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő: Benzoe-szappan a bőr foltosságára, borz-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr tisztására himidylekkel és mint fertőtlenítő szappan, Berger-féle fenyő-fűző-szappan és fenyő-pipero-szappan, Berger-féle gyertya-szappan a szappan kor tiszta (35 kr.)

Berger-féle Petrosulfid-szappan
reze orv. kátrány, bőrvédelem és a szifilisz ellen (75 kr.) szappal-szappan igen hatékony.

Berger-féle kénes szappan
mitfőztes és arcútsztatás ellen. Tansin szappan lábzárás és hajkullás ellen.

Berger-féle fogszappan későbbben
1. sz. reze fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanoknál illetőleg utalunk a rópiratokra. Csak Berger-féle szappanoknál kell kérni, miután számtalan hatástalan kísérlet után Berger nével hamisítások is foltosítottak vannak. Miután Berger nével hamisítások is foltosítottak, kérték a fentebbi védőjegyre, valamint a gyárra „G. Hall & Comp. Troppan” ügyfeleim lenni.

Érdemesjellel kitéve a nemzetközi gyógyszerkiállításán Bécsben 1893 és arany érem a párizsi kiállításán 1889.

Budapesten nagyban és kénytelen kapható: Török József gyógyszerárban, Király utca 12. sz. és a Magyarországi és Magyarországi összes többi városnak minden gyógyszerárban. A Berger-féle szappanok minden jól drogeriában és illatszerekkereskedésben kaphatók.

Férflak ingyen kapnak

egy legújabb találmányt gyógyszer, melylyel az elgyengült erőt vissza nyerhetik. Mindenki, aki eziránt ér, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvet postán, föl becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mondták megfick fiatalkori kihágások miatt nemi betegségeket, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedőket. Ez e célból elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszerrel felvilágosító könyvet együtt ingyen küldeni. E háziorvos a baj odahaza gyógyítható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségeket, szellemi gyengeségekben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erő szűkségeinek, és csodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregék és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut”-nak alant címre, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezébe miatt otthontuk nem hagyhatják el. A próbaküldemény bizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki írhat a gyógyszerért bárhol is magyarán, mire neki küldik az intézet mellett egy gyógyszerküldeményt küldik felvilágosító könyvet együtt. Irjon azonban. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy eltalálhat senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9. Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

Mint Budapest legjobb, leg-tartósabb és lelegezesebb lábbelijének készítőjeként alábbi gyár céget ajánljuk, tessék meggyőződni arról s az eredményről minket értesíteni, miután nagy fogadásról van szó.

Nőknek:

Fekete v. barna bőrből, fűzős	art 2.—
Fekete v. barna bőrből, gombos	3.50
Fekete v. barna legrda, box, Derby	3.50
Lakk, kőstyűb, v. chevraux-bőrből, fűzős	3.60
Leating, csipős 2.60. Leating, regatta	2.—
Fekete v. barna házi-cipő szegeli talppal	1.20

Uraknak:

Borjúbőr, csipős, egy daraból	frt 2.—
Borjúbőr, besett, elegáns	2.20
Kőstyűb, chevraux v. lakk	3.50
Fekete v. sárga, fűzős	3.30
Fűzős, fekete v. barna bőrből, elő csipős	1.30

Több 100 ábrás árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm. Nem tetszől kívánatra kiküldöm. Vidéki rendelésnél elegendő a láb harisnyában egy papírlapon körírásjalva.

Agulár Dávid BUDAPEST, VII., Erzsébet-kört 6/N.

John Fowler & Co., Kelenföld

ajánlják legújabb és legfokéletebb szerkezetű Gözeke-készleteiket sekélyszántásra, mélyszántásra és kombinált szántásra egyidejűleges altalajporhanyítással. Legnagyobb munkateljesítmény. Legkedvezőbb feltételek.

Titkos betegségek szakorvosa
gyógyás, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajló szenvedőknek, 20 éves koránál és magán-egykoriál tapasztalattal legva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZAR J.
egyetem. orvosudor
gyógyi főorvosnak és nékényi foglalkozást savar nélküli mindennemű bármily régi kőz

Nemi betegségeket
ugymint **hugcsőfolyást, hólyag- és vizelezi bajokat, bukások sebeket, syphilis, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmagasabb borbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia) meglegő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.
Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig. KÜLÖN váróterem. Külföldön is kijárak. Levelekre rögtön válasz.

Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvos m. e. közorvos

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-kört 56.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányú orvosi sebzési és betegelőzést tárgyakban.
Saját gyártmányú, m. k. szabadalm. Polgár-féle **sérvkötő,** haskötő, görögöt eleni gumiharisnya, ortopédiai készletek, műlábat és keszűt stb.

Valódi francia különlegesek F. Bergerand éle, páriál gyárakból.
Bör- és bőrtisztító, leggyógyosk ingyaz és bérmentve.

Egyedül valódi angol Balszam Thierry A. gyógyszerészétől

Egységességügylg megvisszálva és jóváhagyva.
Az úvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balszam bőséggel és különleg használatos. — 1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarthust és köpetkiválat, a fájdalmas köhögések elejét veszi, stb még régebbi betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Meglegő gyorsan gyógyít gomorgósejnt, kőlikát és szarkotásokat. 5. Jótékony hasaható és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szápenészen, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a febfőgőzést, valamint a szá- és gomor rosz szagát. 7. Külöleg csodás gyógyszer minden sebre, ugymint hópórséne, sipoly, szemölcs, égést seb, fagyott testrés, rüh, kőz és kiütések, megszünteti továbbá a főfájást, zugást, szakgatást, kőszvény, fűfájást stb. Tesek mindig vigyázzni a zöld apácá-védőgyre, mint fent láttuk. Hamisításoktól legjobb órázunk egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postafiókára. 12 kiczi vagy 6 dupla úveget 4 koronáért hozhatni. Bosznia és Hercegovinában 4 kor. 60 fillér. Kővesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előtése utáni ványázása vagy letételese mellett.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a legregebb sebeknél is kiállítás van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi **centifolia-kenőcsét** használja, mely a sebek gyógyításban rendkívül jó hatással van, a fájdalmas enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata; a gyermekekgyasok mellibajainál, a tejelválasztás akadályainál, melkemenyedésnél, vörhenyénél, mindenféle régi bajnál, nyit sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sócsusz, dagadt lábknál, stb. ceontszánál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncolt sebeknél; az idegterestek kiválasztásánál, mint úveg- és faszilánk, homok, dara, tővis stb.; mindenféle dagant, kőnyős, karunkulus, uj képződmények valamint ráknál, kőnémméregből, kőnémméregű, hólyag-nál, menőstől kibeszedéstől lábknál. Egész sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegok fakóvástól eredt sebet, a nyakon fájadt dagantok, vérdagantok, fűfaját és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előtése beküldése ellenében. 2 tővely csomagolással, postaküldéssel és szállítólevéllel együtt 12 kor. 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenki övek hamisítványok vételétől és kérem vigyázzni, hogy minden tővelyen a cég: „Orangyal-gyógyszerár Thierry (Adolf) Limited Pregrada” betőgete legyen.

E két gyógyszerjereiben feloldhatatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régebbi lesz, annál értékesebb és hatatosabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segíenek, legalább az orvos megőrközött, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénz tődjük ki, hanem maradjunk csak o mellett a két régi elismert jó, olesé, megbizható amellét teljesen ártatlan, világhírű szernek, melyeknek minden esakánál taláthatónak kellene lenni. A hol a fent ismertettét védőjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Orangyal-gyógyszerár, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Közép. raktár Budapest: Török J. gyógyszerész, Zágráb: Mitterbach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.

Zalogházban

levő arany és ezüstmőkeket, a ki azokat ki nem akarja váltálni, kiváljuk és a legmagasabb ártalattal kifizetjük. Alkalmi ajándékul eladunk 12 lator ezüst övökészleket 12 szemlelyre 140 frt, 5 szemlelyre 60 frt, kőzse és fűzők. Mindennemű fűzők, szakkálkó, barokk és francia stílyban. Nagy raktár arany fűző láncok, díszes kőzse, gyűrűk 6 forint 40 kr. arany fűző-órák 12 frt, arany női órák 6 frtől kezdve 12 darab masszív orvósók 6 frt 50 kr.

Képes árjegyzékét bérmentve és ingyen.
Grünberger A. Béla
örökösök
Budapest, Haribabazár.
Városház-tér 9., l. em. 23. új szám Váci-utca 30.

Lampel-Wodianer-féle REMEKIRŐK KÉPES KÖNYVTÁRA

A magyar és a világ-irodalom kincsesháza. Szerkeszti RADÓ ANTAL. A klasszikusok első és egyetlen magyar nyelvű SZÖVEG KÉPES KIADÁSA. **Benczur Gyula**, **Bihari Sándor**, **Csók István**, **Festay Árpád**, **Garay Akos**, **Gergely Imre**, **Hegedűs László**, **Jásnai József**, **Jendrassik Jenő**, **Károlysszky B.**, **Lota Károly**, **Márk Lajos**, **Mihalik Dániel**, **Nagy Zsigmond**, **Neogrady Antal**, **Olgay Ferenc**, **Réthy Lajos**, **Székely Bert.**, **Szlávny Lajos**, **Telegdy László**, **Tull Odón**, **Vágó Pál**, **Zichy Mihály** magyar fűzőművészek közeli félezer egész oldalas eredeti illusztrációival.

Az eddig megjelent első hét kötetet 151 egész oldalas művészi illusztrációval. Ez illusztrációk kivételével a vállalat számára készült és **egyedül**

Lampel-Wodianer-féle Remekirők Képes Könyvtárában

jelenthetnek meg. az illusztrációkat és a zsebkönyveket is, mert reprodukciójuk kizárólagos joga a Lampel K. (Wodianer F. és Fiai) és a kir. udvari könyvkereskedő céget illeti meg.

Az 50 kötetes gyűjtemény ára díszkötésben 260 kor.

Megrendeléshez csakhamar rendelésfelvételre és a megrendelési kérelem beküldésére kerülendő.

Az új magyar Shakspeare
Az új magyar Molière
Az új magyar Schiller
Az új magyar Goethe
Ábrányi Mór, Dóczi Lajos, Gabányi Árpád, Hevesi Sándor, Jenő, Miksa Lajos, Pásztor Árpád, Radó Antal, Somló Sándor, Telekes Béla és Váradi A. fordította

CSAKIS
Lampel-Wodianer-féle Remekirők Képes Könyvtárában jelenthetnek meg. mert kivételével a vállalat számára készült, és kizárólagos kiadó joguk a Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) és a kir. udv. könyvkereskedő céget illeti meg.

MEGRENDELÉS NÉL
pontosan kikötendő a klasszikusok első magyar szöveg képes kiadása, a melynek első hét kötetét 151 egész oldalas művészi illusztráció kíséri.

Munkás-Füzetek.

A magyar munkások legolcsóbb és legjobb olvasmányja. Gyári és vállalati munkás könyvtárak megalapítására alkalmas gyűjteményes olvasmányok. Megjelenik évente 20 füzet. **Egy-egy füzet ára 20 fillér.** Az eddig megjelent füzetek a következők:

1. **Mesék a nagyoknak.** (Benedek Elek.)
2. **A pincszoba világa.** (Gaál M.)
3. **Küzdelem a létért.** (Vaszkó György.)
4. **Banófi, az asztalos.** (Baróthi.)
- 5-6. **Képek a szociáldemokrácia jövőjéből.** (Richter Jenő nyomán átdolgozta Mikos L.)
7. **Már késő.** (Gaál Mózes.)
8. **A vér.** (Benedek Elek.)
9. **A szaggyedek írva.** (A munkások árváinak történetéből. K. Nagy Sándor.)
10. **Az első sztrájk.** (Déri Gyula.)
11. **Heredi János faluja.** (Vetési László.)
15. **A bányáor.** (Moslóssy Imre.)
- 16-18. **Az aranycsináló.** (Moeller-Szerdahelyi.)
19. **Egyszerű történetek.** (Thury Zoltán.)
20. **Külvárosi mesék.** (Kabos Ede.)
21. **A magyar alkotmány.** (Palotai Hugó.)
22. **Boldogsország.** Egy magyar munkás amerikai levele. (Vetési László.)
23. **Falusi históriák.** (Homok.)
- 24-25. **A mesterlegények.** (K. Nagy Sándor.)
26. **Az ember sorsa.** (Vaszkó Gy.)
27. **A kupica bolondja.** (Kadosa Marcel.)
28. **Az egészséges ember.** (Dr. Fazekas.)
29. **Segíts magadon.** (Velszi Bárd.)
30. **Perejli uram! perliómmel!** (K. Nagy Sándor.)

Megrendelhető egyenként vagy előfizetés útján (egy évre 20 füzet 4 korona)

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésében
Budapest, VI. Andrásy-ut 21.

FERNOLENDT

Párisi kiállítás: Arany érem.
vívó-fényvívás, a világ legjobb fényvívása, gyorsan mélyfokot fényt ad és a bőr tartósságát fentartja.
Alapítástól 1886-ban. Gyári fektető: Bécs, I. Rohrerstrasse 21. Kapható mindenütt

Butor!

Saját készítményű diványok, otománok, szalongsarni-berkek, ágyak és leendőmattarcsák, valamint sodronyágybetétek, ebéd- és hálószobabutok, ingázók, szarkányok, ágyrak, függőágyak és konyhaben-derékek, jó, szőlő kivitelben előnyös részletezésre is jutányos árban kaphatók. Tisztviselők, papok, katonatisztok, tanítók és jegyzők kedvencmennyiségben részleteknek

Nathan Ignác
butorfektető Budapest, VII., Erzsébet-körút 23.

Bassett Károly Franklin New-Yorkban, a 15117. számú "Tollósi palacktöltő készülékekhez" című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal össze kötöttet keres; szabadalmát esőtől el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

KELEMEN ÉS TÁRSA szabadalmi ügyvivő iroda Budapeston: Royal-szálloda B.

OCCASIO!

FEIST consum-áru legjobb minőségű, verseny nélküli cseledek!
Finom ruha-cseledek, legdivatosabb minta, méterje 24 kr. 30 méter háziúszon - 2.30 frt 20 " H' lenvászón 4.90 " 10 " lopedvászón 3.85 " 6 drt' köcs, nagy lopedvászón 20 méter prima-ostori 3.80 " 28 " egy-kanyarú 4.80 " 1 tucat vászón-kétkötésű 1.35 " Vászón esztalleritő 1.40/1.45 cm. - - - .90 "

Széküldés utánvétellel!
Nemzetközi kiseresítéssel!
Kész áru, urf. gyermek- és ágy-felérőnként. Vaszón, pamut, ruha- és kötényzsebek, törökűző, törülkö, zsebkendők, asztalterítők stb. nagy választékban.

Képes árjegyzéket ingyen! Minták bérmentve!
Áruház és fehéremű-gyár
EMIL FEIST, Hohenstadt, Morvaország.

Nyaralásra készülő családok

ne mulasszák el gyermekeik részére a **"KIS LAP"** című gyermekújságra előfizetni.

Előfizetés egy negyed évre **csak 2 korona.**

Az előfizetési összeg küldendő: **"KIS LAP" kiadóhivatala BUDAPEST, VII., Kerepesti-ut 54. szám.**

Közlemény.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási r.-t. igazgatósága közhírré teszi, hogy a Budapest-Visegrád és Dömös között a Kisdunán fenntartott hajójáratokra nézve f. é. június 22-étől kezdve a nyári menetrend lép életbe, a mely szerint a kisdunai hajók péntek kivételével naponként háromszor fognak közlekedni és pedig a következő menetrendben.

Felfelé:	Lefelé:
I-ső járat. Indulás Budapestről péntek kivételével naponként délelőtt 8 ó. 30 p. Érkezés Nagy-Maros déli 12 ó. 15 p. Ezen járatban a gőzös csak Nagy-Marosig közlekedik.	I. járat. Indulás N.-Marosról péntek kivételével naponként d. u. 12 ó. 50 p. Érkezés Budapest d. u. 3 ó. 35 p. Ezen járatban a gőzös csak Nagy-Marostól közlekedik.
II. járat. Indulás Budapestről naponként d. u. 2 ó. 20 p. Érkezés Dömös naponként este 6 ó. 20 p.	II. járat. Indulás Dömösről péntek kivételével naponként este 6 ó. 35 p. Érkezés Budapest este 9 ó. 35 p.
III. járat. Indulás Budapestről péntek kivételével naponként d. u. 5 ó. Érkezés Dömös este 9 ó. 10 p.	III. járat. Indulás Dömösről naponként reggel 4 ó. 45 p. Érkezés Budapest reggel 7 ó. 45 p.

Különösen felhívjuk a t. közönség figyelmét arra, hogy az első járatban Nagy-Marosról Budapestre d. u. 3 óra 35 percekor érkező gőzös a vásáresarnokhoz nem megy le, azon tehát vásáresarnoki árut szállítani nem lehet.
Budapesten, 1902. június 12.

Az e sorsjátékban máris legszerencsésebb osztálysorsjegy főaruda

FUCHS H. váltóháza Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.
Alapítottát: 1866-ban, mely többek között a május hó 22-én és 23-án tartott első osztályú húzáson a legnagyobb főnyereményt fizette ki azonnali készpénzben tisztelt vevőinek.

A f. é. június 18. és 19. tartandó II. osztályú húzására járók eredeti sorsjegyeit a hivatalos árban. A II. osztály vételára: Egy egész sorsjegy 32 korona, fél sorsjegy 16 korona, negyed sorsjegy 8 korona, nyolcad sorsjegy 4 korona.

RenDELETEKET a betét előzetes megküldése ellen vagy utánvét mellett pontosan eszközölk.

FUCHS H. váltóháza Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

D. R. KAJDACS, Y.

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapial rendelő-intézet

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klottid-palota (átjáróban és lift használat.)

A legelnyagotabb higycsőfolyásokat, legnyolcsabb higynyolgyabjakokat, bujakóros sebeket, epyhiást, az önfertőztetés utóhatáit

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújban olyanira felkeltelt és hatásában páratlan sikerrel

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által, magánléleket, nőknél főhatályát befecskendezés nélkül, a legmagasabb borbetegségek, valamint ifjokori bűnök következtében berállott ideg és onok utókövetkemények legúj jett háigercinobjakot gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: ételeltől 9 óráig 4 óráig; este 7-8 óráig Nőknek egy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszeresről is gondoskodva lesz.

Félig INGYEN

kapnak nálunk jelenleg JÓÁLLÁS melletti jól járó „Goldin“-remontoir-órát.

Minden „Goldin“-remontoir-órásról egy 5 évre szótó jóállású-jegy adatik jól járásért.

Ezen „Goldin“-remontoir-óra csodás, művészies vérelel, mintázott arany-foglatokkal, valódi arany fellel, szakemberek sem tudják a valódi aranytól megkülönböztetni, aranyozott mutatók vannak és jól járó szerkezet.

I. fajta, egyföldű csak 3.90 frt
II. fajta, dupaföldű csak 4.90 frt
Ehhez illő „Goldin“-óraváltó, páncél- vagy igazított minia, dróca csak 1.50 frt.

Széküldés utánvétellel:
Heinrich Kertész, Bécs, I., Fleischmarkt 9-85.

Nincs többé sérv! 10.000 korona jutalom.

annak, ki az én módszerem alkalmazása mellett sérvbajból teljesen ki nem gyógyul. Legmagasabb kitüntetések, ezermi

Kérjen ingyen broszúr!
dr. M. Reimannstól Valkenberg 112. (Hollandia) kalföldi levelek 25, levelek 10 fillérről bérmentesítendő.

RENDELŐ-INTÉZET BUDAPEST, ANDRÁSY-UT 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

higycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóhatáit, az elgyengült férfierőt, magánléleket, a bujakóros utókövetkeményeket, nőknél főhatályát befecskendezés nélkül, a legmagasabb borbetegségek, valamint ifjokori bűnök következtében berállott ideg és onok utókövetkemények legúj jett háigercinobjakot gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és szülészet-tudor, volt oszár. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. u. 10 óráig egész délután 6 óráig; este 7 óráig 9 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltunk és gyógyteremtől is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerény: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERŰ UFRUTÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a neml betegségek és ezek észlelő gyógykezelésének című könyve, volt ára 3 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól bemutatja, lea elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

Henry Lyon Glasgouban és John Talbot-Crosbie Scotstoneban House, Renfrew grófságban, Scothóban 16764. számú

„Ujtások refrigeráló gépeken“

című, 1899. június 10-ről kelt magy. szabadalmukra **vevők vagy engedményesek kerestetnek.**

Szíves ajánlatok „W. L. 3997.“ alatt **Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstrasse 2. intenzdők.**

Mergenthaler-Schneidmaschinen-Fabrik G. m. b. H. Berlinben a 13351. számú

„Szivattyu, dugattyu megolozott fémek mozgatására“ című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összekötött keres; szabadalmát esőtől el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen és Társa

szabadalmi ügyvivő iroda,
Budapest, Royal-szálloda B.

ALTMANN FRIGYES, Berlinben a 3037. és a 10218. számú

„Eljárás és készülék két lángnak előállítására nagy széntartalmu égési anyagokból“ című, ill. a „Készülék két láng előállítására egyrészt széndioxidmentes folyadékú (kőolajból), másrészt vízből álló párákból“ című magyar szabadalmak tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összekötött keres; szabadalmát esőtől el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen és Társa szabadalmi ügyvivő iroda, Budapest, Royal-szálloda B.

Sellner Lipót Bécsben, 8161. számú

„Ujtások éjjeli távjelzőkészülékeken azjelzések önműködő regisztrálásával“

című 1896. decemb. 29-ről kelt magyar szabadalmára **vevők vagy engedményesek kerestetnek.**

Szíves ajánlatok „W. Z. 3511“ alatt **Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstrasse 2. intenzdők.**

König Nándor kir. gazdasági tanácsos Ellingenben 15722. számú

Patavédő beteg barmok számára

című magyar szabadalom tulajdonosa ezen szabadalmát eladni kívánja, esetleg gyártási engedélyeket kiad. Bővebb felvilágosítást szolgát.

Weisz Sándor

hites szabadalmi ügyvivő,
Budapest, IV., Gizella-tér 2. szám.

2390. szám.

Hirdetmény

az alább megnevezett állomásokban elhelyezett csász. és kir. közös hadseregbeli csapatok élelemszükségeiteinek biztosítása iránt.

mely napon		mely állomáson és hivatalban		mely állomás számára		a jelenleg ahhoz tartozó helységekkél		mely csapat számára		mely időtartamra		A tárgyalás tartatik												Bánatpénz				Kézvényelési határidő								
												A következő katonai élelem-szükségekre nézve												a következő cikkekre				széna, szalma és szecskára nézve		ágyszalmára		tüzelőfa és kőszénre				
												naponként		vagy évenként körülbelül		4 havonként		havonként																		
												széna		szalma		szalma		keményfa		kőszén																
												3400		4500		5600		2100		8500																
												adagonként		szalma		szalma		nyáron		télen																
												grammal		széna		alom-		szecskára		ágy																
												adag		mmázsa		kőbméter		mtrmázsa		k o r o n a																
1. Helyőrségi csapatok, intézetek és a cs. és kir. elszigetelt közös hadsereg számára:												450	150	60	660	60	9275	5059	188	388	—	—	169	310	3200	1800	—	500								
												24	—	—	24	—	298	184	—	93	33	124	—	—	150	150	300	—								
												152	—	2	154	2	1927	1180	6	70	16	122	—	—	700	300	350	—								
												458	—	—	458	—	5684	3511	—	52	14	50	—	—	2100	950	150	—								
												82	88	—	170	—	2463	1303	—	34	10	30	—	—	900	400	100	—								
												145	—	—	145	—	1800	1111	—	16	4	18	—	—	700	350	50	—								
												151	—	—	151	—	1874	1157	—	18	2	12	—	—	700	350	40	—								
												—	—	—	—	—	—	—	—	25	9	1	—	—	—	20	40	—								
												—	—	—	—	—	—	—	—	6	8	—	—	—	—	10	40	—								
												—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—								
												36	—	—	36	—	447	276	—	136	13	25	75	610	150	120	80	450								
												370	—	—	370	—	4592	2836	—	236	—	—	90	301	1300	500	—	250								
												17	—	—	17	—	210	130	—	7	1	5	—	—	100	50	50	—								
												730	112	—	842	—	10900	6454	—	296	14	41	420	1448	3400	1700	200	1400								
												24	—	—	24	—	298	184	—	50	5	23	50	250	100	50	50	200								
												9	—	—	9	—	112	69	—	45	16	50	—	—	50	30	200	—								
												1031	—	—	1031	—	12795	7903	—	164	31	52	122	627	3900	1800	200	500								
2. A fegyvergyakorlatra behívandó szabadságoltak, tartalékosok és póttartalékosok számára, egészben körülbelül:												—	—	—	—	—	250	100	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—								
												—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—								
												—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—								
												—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—								
												—	—	—	—	—	—	—	—	260	—	—	—	—	—	—	—	—								
												—	—	—	—	—	—	—	—	140	—	—	—	—	—	—	—	—								
												15000	—	—	12143	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—								
												—	—	—	—	—	—	—	—	140	—	—	—	—	—	—	—	—								
3. Átvonulások. Az átvonulásra való élelmi cikkek szállítására a fentemlített állomásokra az ajánlatok a feltételi füzet IV. pontja értelmében teendők.																												A takarmányra nézve a kézvényelési határidő, ha a viszonyok vagy a csapat érdekei ezt megkívánják és ha ez által a kinstárnak több kiadás nem okoztatik, 10 egész 15 napra a területi hadbiztonság által és a szállítóval egyetértéleg meghosszabbítható.								

Észrevétel.

A) A cs. és kir. hadsereg katonai közigazgatása határozottan fentartja magának a netán rendelkezésére álló saját készleteit a szerződési időszakon át használatba vétetni. A hadseregigazgatás azonfelül fentartja magának, vagy az egész, avagy csak egy részét a kiírt szükségletnek bérlet útján kiadni.

B) Minden állomás köteles a bérlet a takarmányadag javítása által a folyó szükséglet és azontul tartandó negyedrészt ellen eredő többletet az elfogadott árért kiszolgáltatni.

C) Az alomszalma $\frac{1}{4}$ részének zsupszalmából kell állania.

D) Az ajánlatban határozottan kiteendő a fa neve pl. cserfa, bükkfa stb. és a hasábok hossza, azután vajjon usztatott vagy usztatlan-e; a kőszén pedig a telep és a bánya megnevezendő.

A soproni állomás részére ugy az állomás szükségletére mint az élelmezési raktárnál lévő sütőkomencék fűtésére 120 q tevő kőszén szükségletére kiválólag brennbergi kőszén vétetik igénybe.

A pozsonyi állomásra kivett szén szükségletből havonként 150 q a katonai élelmezési raktárban lévő kemencék fűtésére szükségeltetik. Ezen szénmennyiség „Wildensteinsegen” szénben kívántatik meg, miért is az ajánlatban ezen szénemre külön ajánlat teendő.

Ha valaki oly szén akar ajánlani, a melynek tüzelési értéke még nem ismeretes, akkor az ajánlattevőnek idejében — a tárgyalási napot megelőzőleg — az illetékes katonai élelmezési raktárhoz kell fordulnia, hogy ez a szénnek vegyi elemzését az ajánlattevő költségére mielőbb megszeresse.

E) Pozsony, Komárom, Győr, Esztergom, Sopronban, Szombathelyen és Nezsiderben a vállalkozó köteles az elfogadott árért a meghatározott időn át egy esetleg összpontosítandó lovashadosztály vagy gyalogezred és pedig gyalog- vagy lovasdandárban vagy pedig egy gyalog-hadosztályban tartandó gyakorlatok számára szükségelt többletet is kiszolgáltatni. A nagykanizsai állomáson az 5. számú lószorozási bizottság szükséglete, mely előre meg nem határozható és hirdetményben csak általános felvétel, a vállalkozó által az elfogadott árért beszállítandó.

F) A mozgósítás esetére vonatkozó külön határozványok a szállítási feltételek füzete XXVII. cikkében foglaltatnak.

1. A császári és kir. közös hadsereg-csapatok fent kimutatott élelmi szükségleteinek biztosítása végett a táblázatban megjelölt napokon kizárólagosan írásbeli ajánlatok útján, nyilvános tárgyalás fog tartatni.

2. Minden ajánlattevő, a szerződési kötelezettségben már álló és teljesen jóhitelűnek bizonyult, vagy a tárgyaló bizottság előtt vállalképességnek és megbízhatóságknak ismert vállalkozók kivételével, üzleti képességét s erre vagyonának elégséges voltát, a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajstromba bejegyzett iparosnak vagy kereskedőnek ezéje nem volna, az elsőfoku politikai (ipar-) hatóságok és a mezőgazdasággal foglalkozó be nem jegyzett vállalkozók részére az illetékes gazdasági egyelet által kiállított bizonyítványon igazolni tartozik. — Bizonyítványok, melyek a tárgyalás napjától számítot két hónál korábbi kelettel bírnak, tekintetbe nem vétetnek. — A bizonyítványokban igazolandó vállalképesség iránya és terjedelme a fentebbi táblázatban van megjelölve.

Az ilyen bizonyítványok nem az ajánlattevő, hanem a kiállító kamara vagy egyesület által a tárgyalást megelőző napig mint „bizalmas és sürgős” a tárgyaló bizottságoknak beküldendő. Az elkészés következményeit minden körülmények között a fél viseli.

3. Az alábbi mintának teljesen megfelelőleg szerkesztett, egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatoknak, lepecsételt boríték alatt, az előirt bánat-

pénzekkel együtt az illető állomás szükségletének tárgyalására kitzűtő napon legkésőbb délelőtti 10 óráig, kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezniök. későbbben érkező vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

4. Ha valamely ajánlatban a számokkal és betűkkel írt ár között eltérés mutatkoznék, akkor a betűkkel írott ár fog helyesnek tekintetni.

5. A részletesebb feltételek Pozsonyban, Komáromban és Sopronban 1902. évi június hó 13-én keltezett, két-két összehangzó példányban elkészített a szállítási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltatnak és a pozsonyi, komáromi, valamint a soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktáraknál naponta délelőtti 9 órától 12 óráig betekintheők. Különben az előirt feltételi füzet a cs. és kir. élelmezési raktárnál (árkusionkint 8 fillérért) mindenki által megkapható.

6. A községek bánatpénz vagy óvadék letételel fel vannak mentve. Termelők és mezőgazdasági egyesületek azon vállalatokra nézve, a melyet saját termelésükkel teljesíteni képesek, óvadék letétele alól szintén fel vannak mentve.

Termelők, mezőgazdasági egyesületek és termelők ajánlatát, egyenlő árak mellett más vállalkozókkal szemben előnyben tekintetbe, ha azok a cs. és kir. hadsereg szükségleteit illetőleg a feltételi füzet XVII-ik cikkelyében meghatározott kereten belül tétetnek és ha együttvéve az egyenkint tett ajánlatoknál előnyösebbek. Tüzelőfa és kőszénre ajánlatok azokkal száma és szalmára együtt nem tehetők. — Nem egymemű cikkeknél az ajánlatban az ár minden egyes cikke nézve külön kitétetendő.

8. A beszállításoknak a fentebbi táblázatban felsorolt állomásokon kell történnie, és köteles a szállító az ágyuszalmát, tüzfát vagy kőszénét a szállítási feltételek füzetének X-ik cikkelye értelmében a laktanyákba, illetőleg a csapatok elhelyezésére szolgáló egyéb helyiségekbe megtérítés nélkül el-fuvarozni.

Ha a szállító erre vállalkozni nem akar, ennek ajánlatában — az esetleg külön igényelt fuvardíjak kitétetése mellett — határozott kifejezést kell adnia, mert ellenesetben az vélelmezhető, hogy a fuvardíj a folajánlott szállítási árban már befoglaltatik, külön fuvardíjra igényt nem támaszthat.

Az élelmezési szükségleteknek az állomáshoz tartozó helyiségekbe való el-fuvarozására nézve az elkészített feltételi füzet XVII. pontja értelmében külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztetik, hogy az el-fuvarozás a követelt szállítási árban már befoglaltatik.

Ha az el-fuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznak, akkor ezek közül az, ki az illető cikkeknél szállítást elnyerte, előnyben részesül.

9. Az ajánlkozók a hadseregigazgatás irányában ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1975. évi XXXVII. törvény-cikk 314. és 315. §§-ában — valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve — megállapított határidőnek betartásáról.

10. Tartalékkészletek készentartása végett a feltételi füzet VII-ik pont-jára külön figyelmeztetik.

11. A bérlet raktárainak a laktanyáktól több mint 1-9 km. távolságra fekdüniök nem szabad; azon esetben, ha ezek több mint 1-9 km. távolságra esnének, akkor a bérlet köteles a takarmány el-fuvarozását minden kárpótlás nélkül eszközölni.

12. Ajánlatok kevesebb mint 14 napi határidővel nem fogadtatnak el.

13. A szállítási feltételek füzetében foglaltak betartására már ajánlatának benyújtásával minden ajánlattevő kötelezve van.

Kelt Pozsonyban, 1902. évi június hó 7-én.

Cs. és kir. 5. hadtest hadbiztossága.

Ajánlati minta.

1 korona bélyeg

Én alulirt az 1902. évi június hó 7-én, 2390. ad sz. kelt hirdetmény alapján kötelezem magamat, hogy az N..... állomáson s az ahhoz tartozó helyiségeken szükséges:

szénának	5800	grammos adagját	f, szóval	fillérrel
alomszalmának	2100	"	"	"
szecsának	850	"	"	"
ágyuszalmának métermázsáját	K.	"	koronával
kemény tüzfának köbméterét	"	"	"
kőszén (milyen fajtájú) métermázsáját	"	"	"

az 19... évi 1-től 19... évi hó végeig terjedő időtartamra szállítani, továbbá az átvonuló élelmezést is a cs. és kir. közös hadsereg részére az elkészített feltételi füzet IV. cikkelye értelmében kiszolgáltatom és ezen cikkeket el-fuvarozását a szükséglet helyére — a fent részletezett árakba már beleértve — elvállalom (a szükséglet helyére való el-fuvarozás nélkül) mely ajánlatomért a mellékelt, külön borítékba zárt (vagy: az ide csatolt elismervény szerint a pénztárnál letéteményezett, semmi más kötelezettségért nem szavatoló) nevezetesen összesen korona bánatpénzzel kezeskedem.

Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállítást elnyerem, hogy legkésőbb 14 nappal az ez iránti hivatalos értesítés után bánatpénzemet a 10 százaléknál óvadék erejéig kiegészítendem, s ha ezt elmulasztanám, a hadseregigazgatást feljogosítom arra, hogy ezen kiegészítést a kijáró szállítási keresetemből való levonás útján eszközöltesse.

Egyébiránt a hirdetményben közzétett feltételeken kívül, a tárgyalásra előkészített 1902. évi június hó 13-án keltezett, feltételi füzetekben foglaltaknak is alávetem magamat.

Az N.....-nek N-ben kelt, ide mellékelt értesítése szerint a megbízhatóságomról és vállalképességemről szóló bizonyítvány közvetlenül az-nek fog átküldetni.

Kelt N.....-ben, 1902.....hó.....-én.

N. N. (vezeték- és keresztnév, lakhely, megye.)

Az ajánlat lepecsételő és borítékára irandó:

„Ajánlat az 1902.....-án kihirdetett s 1902.....-én tartandó tárgyaláshoz.”

A letéteményezett bánatpénz az ajánlatban részletezendő, a külön borítékban pedig ennek tartalma (készpénz vagy értékpapírok) számokkal és szóval kiírandó.

